

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027

Innehållsförteckning

För Botkyrkas bästa.....	4
Fem år i sammandrag.....	5
Botkyrka kommun - organisationsplan	6
Ekonomiska läget och förutsättningar	7
Så styrs Botkyrka kommun.....	9
Ekonomiska styrprinciper.....	11
Planeringsprocessen.....	14
Uppföljningsprocessen	16
Intern kontroll.....	17
God ekonomisk hushållning	18
Kommunfullmäktiges utvecklingsmål och mått.....	18
Ekonomiska mål	27
Botkyrka kommuns ekonomiska förutsättningar	28
Befolkningsprognos 2022 - 2031	34
Resultatbudget 2024 - 2027	36
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning 2024 - 2027	37
Nämndernas budgetramar 2023 - 2027.....	37
Finansförvaltning, centrala poster 2023 - 2027	38
Finansiella poster 2023 - 2027.....	38
Sammanfattning investeringsplan 2024 - 2027	39
Exploateringsverksamhet.....	40
Uppdrag.....	41
Kommunstyrelsen.....	43
Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förfogande.....	52
Samhällsbyggnadsnämnden	54
Teknik- och fastighetsnämnden.....	62
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	69
Kultur- och fritidsnämnden	75
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden.....	84
Utbildningsnämnden	91
Socialnämnden.....	101
Vård- och omsorgsnämnden	108
Kommunens revisorer	114

Kommunens bolag	116
Sammanfattning investeringsplan 2024 - 2027	119
Investeringsplan fram till 2027 per nämnd.....	120
Resursfördelningsmodellen	131

Bilaga: Lokalförsörjningsplan 2023–2032

För Botkyrkas bästa

Det gångna året har varit utmanande för Sverige och Botkyrka. En negativ samhällsutveckling och ökade kostnader har inte lämnat någon oberörd. I Botkyrka har vi sett otryggheten öka och att det saknats framåtsyftande politiskt ledarskap.

För att ta oss an de utmaningar som finns i vårt Botkyrka har vi gått samman för att tillsammans vända utvecklingen. Som Botkyrkas bästa kan vi nu presentera en budget som på allvar och med kraft börjar ta itu med kommunens utmaningar. I mål och budget 2024–2027 lämnas inga förslag till förändringar i befintlig målstyrning. Det är dock ett arbete som bör utvecklas och som vi avser att återkomma till under nästa års budgetarbete.

Vi ger aldrig upp kampen mot kriminalitet, korruption och otrygghet i Botkyrka

Botkyrka befinner sig i en oerhört svår situation där alla måste bidra för att öka tryggheten och tränga tillbaka kriminalitet och korruption. Vi kommer alltid prioritera arbetet för trygghet och säkerhet i Botkyrka och i kommunens alla verksamheter. Botkyrkas bästa avsätter 30 miljoner kronor för 2024 och 120 miljoner kronor totalt under planperioden för en särskild trygghets-satsning.

Vi vill ge alla botkyrkabor en trygg framtid

För att ge alla botkyrkabor en möjlighet till en trygg framtid kommer det behövas fler och effektivare insatser. Vi kommer genom långsiktiga beslut verka för attraktiva skolor där eleverna får undervisning av hög kvalitet och en meningsfull fritid för botkyrkaborna. Vi kommer att verka för en god omvårdnad och en trygg ålderdom för alla.

Vi vill skapa ett attraktivt Botkyrka

Bilden av Botkyrka, dess varumärke och attraktionskraft är låg. För att vända den utvecklingen och skapa ett hållbart Botkyrka, som välkomnar nya invånare och nya företag, kommer vi verka för goda boendemiljöer och ett starkt näringsliv med fler arbetstillfällen. Ett Botkyrka där människor och företag vill stanna.

Vi vill ha ordning och reda i ekonomin

Ordning och reda i kommunens ekonomi är grunden för att botkyrkaborna ska få den välfärd de har rätt att förvänta sig. Vi kommer under mandatperioden se över användningen av skattemedel och kvaliteten på verksamheter.

Som Botkyrkas bästa utgår vår budget från en gemensam önskan om att vårt Botkyrka ska bli en kommun med ordning, trygghet och god ekonomi och där alla ges möjlighet att nå sina drömmar och mål. Vi vet att det finns mer att göra och kommer tillsammans aktivt arbeta för att göra skillnad.

Stina Lundgren - Moderaterna
Anders Thorén - Tullingepartiet
Stefan Dayne - Kristdemokraterna
Marcus Ekman - Oberoende S
Dag Ahlse - Centerpartiet

Fem år i sammandrag

Botkyrka är en stor kommun med en mångfacetterad verksamhet som spänner över flera områden. Vi verkar för medborgarnas bästa och strävar efter att varje krona ska göra mesta möjliga nytta. Här presenteras några nyckeltal i sammandrag för Botkyrka kommun de senaste fem åren.

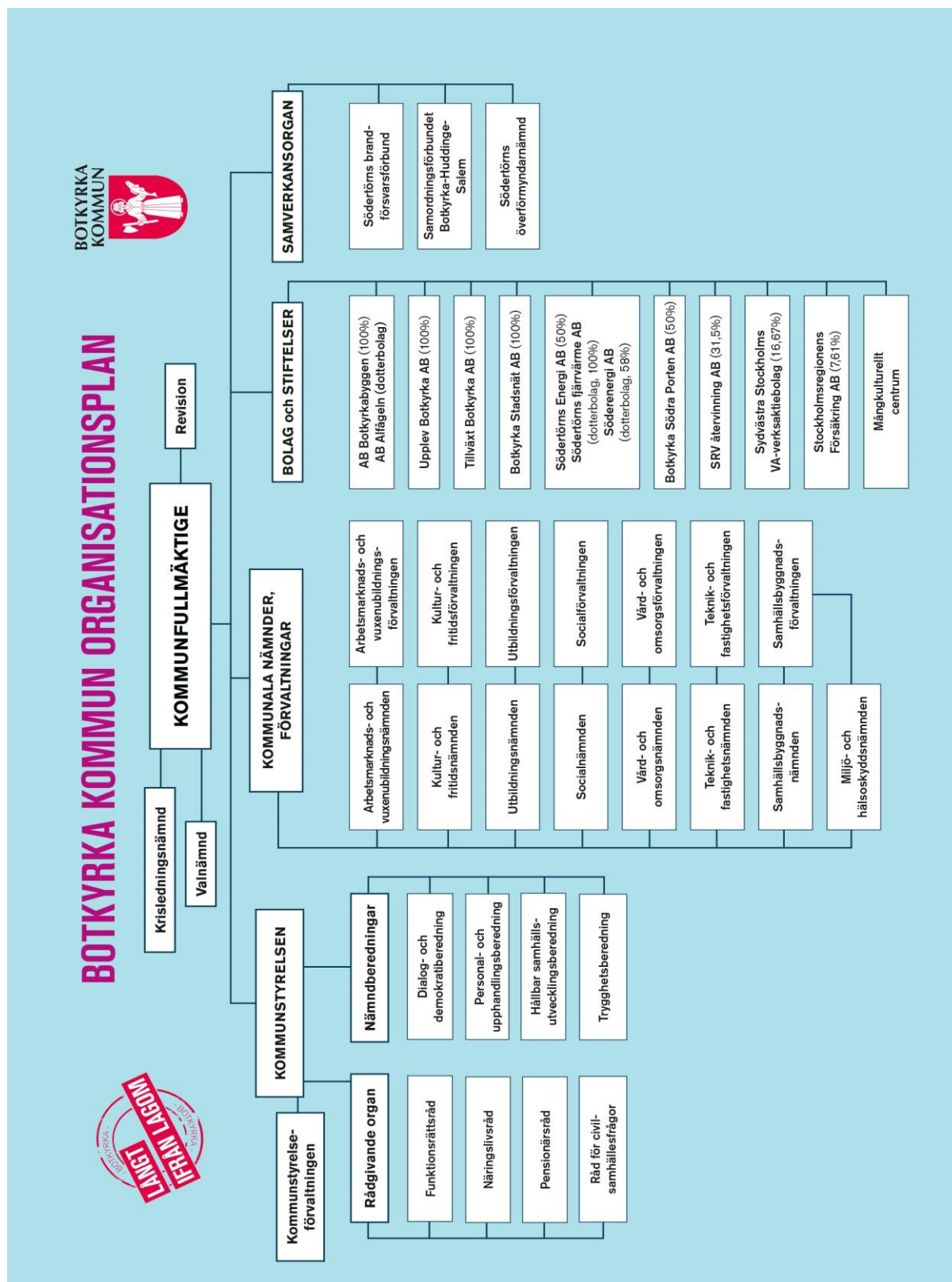
Nettokostnaderna har stadigt ökat de senaste åren, både uttryckt i kronor och i kronor per invånare. Kommunen har ett omfattande investeringsbehov och investeringarna kommer att ligga på en hög nivå åren framöver.

Botkyrka kommun - nyckeltal

	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
Antal invånare 31/12	94 847	95 318	95 383	95 733	96 084	96 307
Botkyrkas skattesats	20,15	20,15	20,15	20,15	20,15	20,15
Total skattesats för kommun och region samt begravningsavgift	32,47	32,48	32,48	32,48	32,48	32,79
Verksamhetens nettokostnad, miljoner kronor	5 470	5 522	5 732	6 317	6 409	6 734
Nettokostnad, kronor per invånare	57 672	57 932	60 095	65 986	66 702	69 922
Årets resultat, miljoner kronor	262	339	410	212	-65,4	-140,4
Balanskravsresultat efter disponering från resultatutjämningsreserven					0	0
Nettoinvesteringar, miljoner kronor	489	456	628	988	1 069	1 238
Nettoinvesteringar, kronor per invånare	5 156	4 784	6 584	10 320	11 126	12 854
Självfinansieringsgrad, %	115	137	118	111	30	41 *)

*) För 2024 bedöms upparbetningsgraden ligga på 75 procent av de totala investeringsutgifterna (budgeterad investeringsutgift 2024 uppgår till 1 237,7 miljoner kronor och utfall vid året slut bedöms uppgå till 928,3 miljoner kronor). Det som finansierar investeringar är avskrivningar på 321,9 miljoner kronor och prognostiserade exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar på 201 miljoner kronor. Budgeterat resultat på minus 140,4 miljoner kronor 2024 minskar finansieringsutrymmet. Om kommunen inte skulle få in alla prognostiserade exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar under 2024 kommer självfinansieringsgraden att minska.

Botkyrka kommun - organisationsplan

Ekonomiska läget och förutsättningar

Omvärlden

Den globala tillväxten har varit dämpad de senaste åren till följd av hög inflation och höga räntenivåer. Global BNP bedöms växa långsammare än det historiska genomsnittet såväl i år som nästa år. Tillväxten i USA har varit relativt hög men bedöms bromsa in under nästa år. För Kina noterades en stark återhämtning i början av året som mattades av under andra kvartalet, bland annat på grund av en svag export och en svag fastighetssektor. BNP-tillväxten i euroområdet prognostiseras att fortsatt vara svag under resten av året för att sedan öka något i takt med att inflationen sjunker. Men tillväxten bedöms bli måttlig även nästa år.

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur 2023 och 2024. Svensk BNP minskade med 0,8 procent det andra kvartalet i år och konjunkturutsikterna är generellt sett dystra. Hushållens köpkraft har minskat kraftigt på grund av hög inflation och höga räntor. Hushållen drar ner på sparat till en förhållandevis låg nivå för att hålla uppe konsumtionen. Den ekonomiska situationen har också påverkat bostadsinvesteringarna med höga produktionskostnader och fallande bostadspriser. BNP bedöms utvecklas svagt de närmaste kvartalen för att stiga nästa år när hushållens reala disponibla inkomster återhämtar sig och en starkare utveckling i omvärlden drar med sig svensk export. I ett historiskt perspektiv blir dock tillväxten dämpad. Inflationen är på väg ner från över 10 procent i slutet av 2022 till 4,7 procent i augusti i år. Råvarupriser har minskat kraftigt och energipriserna bedöms fortsätta vara lägre än för ett år sedan. Konjunkturinstitutet (KI) bedömer att inflationen (KPIF) hamnar under inflationsmålet i slutet på 2024. KI bedömer att styrräntan höjs en gång till i november i år till 4,25 procent.

Sysselsättningen har hittills utvecklats starkt trots den vikande konjunkturen. Arbetslösheten har legat stilla på 7,5 procent. När lågkonjunkturen fördjupas bedöms sysselsättningen utvecklas svagt och arbetslösheten stiga till 8,3 procent 2025. På grund av den ansträngda ekonomin för kommuner och regioner bedömer KI att sysselsättningstillväxten i det närmaste stanna av helt framöver.

Även om inflationen har dämpats de senaste månaderna finns det fortfarande betydande osäkerheter kring hur inflationen kommer att utvecklas framöver. Om räntan inte sänks så snabbt som i Konjunkturinstitutets prognos kan lågkonjunkturen komma att bli djupare och längre än i prognosen och dämpa prisöknings-takten mer än väntat.

	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	-0,6	1,0	2,9	3,4	2,2
Arbetslöshet, procent	7,5	8,2	8,3	7,7	7,3
KPIF, årsgenomsnitt	6,0	2,5	1,6	2,0	2,0
KPI, årsgenomsnitt	8,6	4,1	1,1	1,8	2,1
Styrräntor	4,25	3,50	2,25	2,25	2,25

Källa: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

I och med den starka arbetsmarknaden bedömer Sveriges kommuner och regioner (SKR) att det kommunala skatteunderlaget växer starkt i nominella termer för perioden 2023 - 2027. Kraftigt ökade kostnader, inte minst för avtalspensioner, pekar dock på att skatteintäkterna endast kommer att medge en svag real resursökning kommande år. Kommunsektorns köpkraft beräknas falla i år och öka mycket svagt nästa år. Sveriges offentliga finanser är starka och konjunkturinstitutets bedömning är att det finns ett budgetutrymme för de kommande fyra åren på cirka 150 miljarder kronor.

SKR redovisar att många kommuner och nästan alla regioner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år. Resultaten i kommuner och regioner beräknas falla i år och hamna på ett underskott på 6 miljarder kronor för att falla ytterligare till minus 31 miljarder 2024, om inga åtgärder skulle vidtas.

Sammantaget för planperioden bedöms att skatteunderlaget inte räcker till för att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med tidigare perioder. Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare, de i arbetsför ålder behöver försörja allt fler (yngre och äldre). Särskilt de ökade behoven av omsorg och vård av äldre kräver allt större resurser.

Den demografiska utvecklingen kommer ge stora utmaningar och långsiktiga effekter på kommunernas ekonomi och personalförsörjning för perioden 2024 - 2027 men framför allt åren därefter.

Sammantaget är osäkerheterna och riskerna för ytterligare försämrade förutsättningar stora. Särskilt gäller det utvecklingen av kriget i Ukraina och inflationen och inte minst dess påverkan på pensionskostnaderna.

Långsiktig finansiell analys

Botkyrka kommun har, med stöd av PWC, tagit fram en "Långsiktig finansiell analys" som sträcker sig fram till år 2032. Utgångspunkt är den demografiska utvecklingen och kommunens befolkningsprognos, samt kommunens investeringsprognos. Dessutom har SKR:s bedömning av löne- och prisutveckling och skatteunderlagsprognos använts. Resultatet av beräkningen visar vilket effektiviseringsstryck, alternativt skatteökningstryck eller omprioriteringsbehov som behövs för att få en hållbar ekonomi på lång sikt.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Botkyrka kommun har utmaningar framöver. Pensionskostnaderna ökar kraftigt 2023 och 2024. Effektiviseringsbehovet är högst år 2023 och 2024. År 2025 minskar effektiviseringsbehovet givet lägre pensionskostnader. Från 2029 tilltar

åter effektiviseringsbehovet givet ett högt demografiskt tryck samt ökade kostnader till följd av genomförda investeringar. För att få intäkter och kostnader i balans och uppnå ett resultat enligt målet kan kommunen årligen effektivisera i genomsnitt 0,7 procent.

Detta medför att åtgärder bör vidtas för att minska kostnaderna framöver. Ju tidigare detta sätts igång, desto mindre kännbart blir det. Det har också konstaterats att en lägre investeringsnivå ger ett minskat effektiviseringsbehov. Här är det särskilt identifierat vikten av att arbeta med lokalförsörjningsplanen och investeringsprognosen utifrån volymutvecklingen på lång sikt. Prioritering behöver kontinuerligt göras då behoven är stora.

Effektiviseringar eller mer sannolikt besparingar är nödvändiga. Att skjuta upp dessa innebär krav på kraftfullare åtgärder framöver.

Att använda resultatutjämningsreserven för att exempelvis finansiera de stora ökningarna av pensionskostnader 2024 kan "köpa tid" men därefter är besparingsåtgärder nödvändiga.

Så styrs Botkyrka kommun

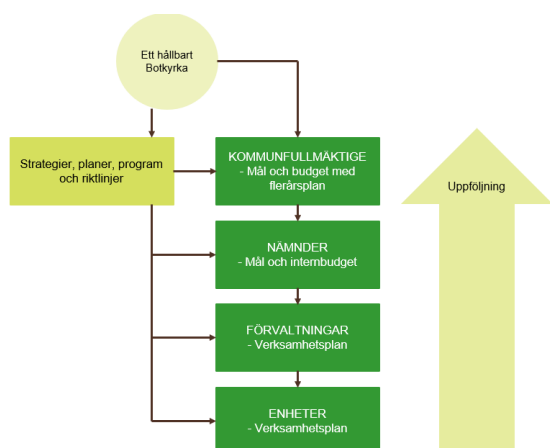
Målstyrning

Planering

Kommunfullmäktiges mål och budget med flerårsplan

Kommunfullmäktiges målstyrning har ett helhetsperspektiv och den politiska styrningen uttrycks genom områden med underliggande utvecklingsmål och mått i Mål och budget med flerårsplan. Områdena och målen uttrycker övergripande prioriteringar och strategiska ställningstaganden utifrån ett medborgarperspektiv.

Utöver kommunfullmäktiges styrning har kommunens verksamheter sitt grunduppdrag, som är fastställt genom statlig styrning i lagar och förordningar samt i nämndernas reglementen, i riktlinjer med mera.

Nämndernas mål och mått

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål går vidare till nämnderna och styr delar av deras verksamheter. Nämnderna ska svara upp mot fullmäktiges styrning genom att ta fram egna konkreta nämndmål som är anpassade för den egna verksamheten. Nämnderna kan också

formulera egna nämndmål kopplade till målområdena.

Till varje nämndmål finns ett eller flera mått. Nämnderna lämnar i sitt yttrande till Mål och budget med flerårsplan förslag till nämndmål och mått. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning och fastställs därefter av kommunfullmäktige i Mål och budget med flerårsplan. De slutliga nämndmålen och måtten redovisas i nämndernas Mål och internbudget.

Enheternas verksamhetsplan

Nämnderna delar ner nämndmål till verksamheterna alternativt till enheterna som i sin tur tar fram aktiviteter för att uppfylla målen. I de fall nämndmålen delas ner till verksamheterna ansvarar verksamhetschef för att dela ner nämndmålen till berörda enheter. Verksamheterna och enheterna kopplar vid behov mått till nämndmålen för att mäta sina resultat. Enheternas aktiviteter och mått dokumenteras i deras verksamhetsplaner.

Uppföljning

Delårsrapport och årsredovisning

Kommunfullmäktige följer upp utfallet på områden, utvecklingsmål och mått i delårsrapporterna och årsredovisningen.

Kommunfullmäktige följer resultaten på de mål och mått som nämnderna angett som bidrag till kommunfullmäktiges områden och utvecklingsmål. Uppföljningen sker i delårsrapport per augusti samt i årsredovisningen. I delårsrapport per april görs enbart en avvikelserapportering avseende nämndernas måluppfyllelse.

Verksamhetsberättelse

När och hur enheternas aktiviteter och eventuella mått följs upp beslutas av respektive nämnd. Enheternas uppföljning stannar på nämndnivå.

Ekonomistyrning

Planering

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens ekonomi och fördelning av nämndernas budgetramar i Mål och budget med flerårsplan. Beslutet utgår från en rad överväganden kring verksamheternas behov, utvecklingen i omvärlden och kommunens prioriteringar för framtiden.

Grunden för nämndernas budgetramar är föregående års budget, eventuella volymförändringar samt politisk prioritering. För att ge nämnderna förutsättningar för en bibehållen verksamhet använder kommunfullmäktige en resursfördelningsmodell som kompenserar för befolkningsförändringar i olika åldersgrupper. Dessutom görs uppräkningsberäkningar för kommande pris- och löneutveckling. Dessa beräkningar är underlag för det politiska beslutet om nämndernas rammar. Resursfördelningsmodellen ersätter inte andra politiska avvägningar.

När det gäller investeringar fastställer kommunfullmäktige totalbudget per projekt för nämndernas investeringsprojekt.

Nämnderna fastställer den från kommunfullmäktige tilldelade driftbudgetramen på övergripande verksamhetsnivå.

Förvaltningsdirektören ansvarar för hur budgetarbetet bedrivs inom förvaltningen. Förvaltningsdirektören ansvarar också för att den från nämnden verksamhetsindelade budgeten fördelas ner till enhetschef eller annan utsedd budgetansvarig.

Enhetschef eller motsvarande har ansvar för att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Internbudgeten läggs på sådan nivå att den är till stöd vid uppföljnings- och prognosarbete.

Uppföljning

Delårsrapporter och årsredovisning

Uppföljning är ett av flera verktyg som kommunstyrelsen har för att fullgöra sin uppsiktsplikt gentemot kommunfullmäktige. Uppsiktsplikten innebär enligt kommunallagen att kommunstyrelsen aktivt informerar sig om att nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund bedriver sin verksamhet kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Verksamheten ska bedrivas enligt fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer, lagar och förordningar ska följas och den

ekonomiska förvaltningen ska vara effektiv och säker. Uppföljningarna ska ge kommunfullmäktige en rättvisande bild av kommunens verksamheter.

I kommunens två delårsrapporter och i årsredovisningen rapporterar kommunstyrelsen till kommunfullmäktige om hur kommunen lyckats leva upp till de ambitioner som finns i kommunens Mål och budget med flerårsplan. I delårsrapporterna och i årsredovisningen redovisas verksamhetens utfall, finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut.

Övriga obligatoriska ekonomiska uppföljningar sammanställs och rapporteras till kommunstyrelsen.

Ekonomisk uppföljning, delårsrapporter och verksamhetsberättelse

Nämnderna ska göra minst fem ekonomiska uppföljningar med prognos under året. Uppföljningstillfällena är för perioderna till och med mars, april (delårsrapport), augusti (delårsrapport), oktober och verksamhetsberättelse. Nämnderna kan utöver detta besluta om fler uppföljningstillfällen för egen verksamhet.

I uppföljningen ingår att analysera större förändringar och avvikelser för nämnden som helhet och på verksamhetsnivå. Visar nämndens prognos ett negativt utfall mot budget ska nämnden besluta om åtgärder.

Förvaltningsdirektören ansvarar för hur uppföljningsarbetet bedrivs inom förvaltningen.

Enhetschef lämnar prognoser enligt förvaltningens anvisningar och tidplaner.

Uppdragsstyrningen

Planering

Uppdragsstyrningen är den politiska ledningens mest konkreta styrning. Särskilda uppdrag initieras och beslutas av kommunfullmäktige alternativt nämnd och beredningsuppdrag initieras av kommunstyrelsens eller nämndens ordförande. Ett uppdrag beskriver bland annat vad som ska utföras, utredas samt tidpunkt för uppföljning och återredovisning.

Uppföljning

Alla uppdrag återrapporteras som eget ärende enligt fastställd tidpunkt till den som har lämnat uppdraget.

Ekonomiska styrprinciper

Allmänt

Inom sitt verksamhetsområde ansvarar nämnden för en god och effektiv verksamhet. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med de budgetramar, mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt den lagstiftning som gäller för verksamheten.

Nämnden ska följa de anvisningar och den tidplan för det kommungemensamma budget- och uppföljningsarbetet, inklusive internkontrollarbetet, som tas fram av kommunstyrelsen/kommunstyrelseförvaltningen.

Nämnden ansvarar för att ta fram anvisningar och tidplan för nämndens egna budget- och uppföljningsarbete, inklusive internkontrollarbetet.

Ekonomiskt ansvar

Nämnderna ska fortlöpande under året följa och analysera såväl verksamhetsutveckling som ekonomiskt utfall.

Nämnden har rätt att besluta om omfördelning av driftmedel mellan verksamheter inom sitt ansvarsområde. Rätten till omfördelning av medel gäller inte särskilt riktade insatser som kommunfullmäktige har beslutat om. Dessa får endast användas för avsett ändamål.

Omfördelningar och ändringar som innebär en avsevärd förändring av verksamheten eller är av principiell art i förhållande till mål och inriktningar ska alltid lyftas till kommunfullmäktige för ställningstagande. I sådana fall ska det av nämndens begäran framgå de ekonomiska konsekvenserna och hur dessa ska finansieras på såväl kort som lång sikt.

Vid befarad budgetavvikelse beslutar nämnden om en åtgärdsplan och vidtar de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vid konflikt mellan mål och resurser sätter

resurserna gränsen för måluppfyllelsen. Nämnden får således inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift eller medgiven totalbudget för respektive investeringsprojekt. Detta under förutsättning att gällande lagstiftning inte åsidosätts. Är förhållandena sådana att lagstiftning gör att verksamhet inte kan bedrivas inom medgiven ram ska detta omgående anmälas till kommunstyrelsen. Innan anmälan ska nämnden noggrant ha prövat möjligheterna till omprioriteringar, effektiviseringar, besparingar och/eller ökade intäkter. Detta gäller både för drift och investering.

Kommunfullmäktige/kommunstyrelsen kan under året bevilja nämnd tilläggsanslag. Tilläggsanslag medges endast i undantagsfall och då om det finns särskilda skäl. I kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens anslag för fogande finns öronmärkta medel riktade till vissa nämnder i avvaktan på ytterligare underlag eller beslut. Nämnden måste alltid i särskilt beslut ansöka om medlen. Anslag för exploateringsverksamheten kan lämnas i särskilda beslut under året.

Intäkter utöver budget som har ett direkt samband med verksamheten får efter beslut i respektive nämnd användas till ökade kostnader av tillfällig karaktär. Intäkter av tillfällig karaktär får inte användas för att permanent höja kostnadsnivån. Om en nämnd får intäkter utöver vad som är budgeterat och som inte beror på nämndens eller förvaltningens påverkan, till exempel nya statsbidrag och ändrade statsbidragsregler, ska det anmälas till kommunstyrelsen om beloppet överstiger 25 prisbasbelopp per år.

Gäller intäktsökningen externa projektmedel ska dessa, vid ansökningstillfället, godkännas av kommunstyrelsen. Till kommunstyrelsen ska lämnas en redogörelse över projektets innehåll, syfte och eventuella krav på kommunal insats. Därutöver ska eventuella ekonomiska risker för kommunen belysas.

Prisindex

Grunden för kommunens kompensation till nämnderna för löne- och prisuppräknings är Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

(procent)	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	4,9	0,4	2,1	3,7
Övrig förbrukning	2,9	2,6	2,5	2,5
Prisförändring	4,3	1,1	2,3	3,3

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

SKR:s sammanvägda prisindex för kommunal verksamhet beräknas med löpande och fasta priser. Det tar därmed i beaktande volym- och prisförändringar för arbetskraft inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter.

Nämndernas budgetramar räknas upp enligt följande:

(procent)	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader	4,4	0,4	2,1	3,7
Övriga kostnader	2,9	2,6	2,5	2,5
Hyror/ lokalkostnader	2,9	2,6	2,5	2,5
Intäkter	2,9	2,6	2,5	2,5

För 2024 budgeteras 0,5 procent av arbetskraftskostnaden centralt i anslaget för kommunfullmäktige/ kommunstyrelsens förfogande. Medlen kommer att fördelas till berörda nämnder när utfallet av fackförbundens löneförhandlingar är klar.

Specifikation arbetskraftskostnader

KF/KS förfogande/fördelas senare	0,5			
Nämnd	3,3	3,4	3,3	3,3
PO-pålägg	1,1	-3,0	-1,2	0,4

Internränta

Kommunens beräknade internränta för 2024 är 1,75 procent. Kostnader för internränta redovisas på berörda nämnder medan intäkter för internränta redovisas på finansförvaltningen.

Arbetsgivaravgifter för kommuner

	2023	2024
Arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension	12,98	14,2
Summa PO-pålägg	44,53	45,75

Personalomkostnadspålägget 2023 och 2024 ligger högt och beror på kraftigt ökade pensionskostnader dessa år. Arbetsgivaravgiften för 2024 är fortfarande preliminär och kan komma att ändras efter att kommunfullmäktige har fastställt Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027.

Intern kostnadsfördelning

Internhyra

Teknik- och fastighetsnämnden ansvarar för alla verksamhetslokaler som ägs av Botkyrka kommun och de lokaler som hyrs in från externa fastighetsägare. Boenden som inte innebär något ägande för kommunen, kommunkontrakt, ingår inte i internhyresmodellen. För dessa ansvarar berörd nämnd.

Internhyresmodellen grundar sig på teknik- och fastighetsnämndens faktiska kostnader för fastighetsbeståndet inom respektive nämnd och verksamhet. Hyran fördelas per kvadratmeter och baseras på bruksarea.

Verksamhetsnämnderna betalar ”all inclusive” hyra. Vad som ingår i hyran regleras i en gränsdragningslista och i ett internhyreskontrakt.

I internhyran ingår finansiering av en kommungemensam lokalbank som uppgår till cirka två procent av den sammantagna hyreskostnaden 2021 för verksamhetslokaler.

Syftet med lokalbanken är att skapa incitament för nämnderna att arbeta med lokaleffektiviseringar. Nämnderna ska utifrån fastställda kriterier kunna överföra en del av eller en hel verksamhetslokal till lokalbanken och då överförs också hyreskostnaden till lokalbanken.

Ett arbete med att ta fram en ny internhyresmodell kommer att starta under senare delen av 2023 för att tas i drift från och med verksamhetsåret 2025. Eventuella ekonomiska effekter som kan föranledas av en ny internhyresmodell kommer att hanteras i processen med Mål och budget 2025 med flerårsplan 2026–2028.

Gemensamma verksamhetssystem

Kommunstyrelsen ansvarar för och finansierar följande gemensamma verksamhetssystem;

- Affärssystem
- System för budget och prognos

- Beslutsstödsystem
- Lönesystem Botlön
- Inköpssystem Proceedo
- Upphandlingsystem Kommers
- Ärendesystem Public 360
- Processkartläggningssystem 2c8
- Hemsida -Botkyrka.se
- Intranät -Botwebb
-

Interndebitering

Huvudregeln vid internprissättning ska vara att den baseras på självkostnad och inte genererar över- eller underskott för debiterande enhet eller verksamhet.

Interna prislistor eller motsvarande underlag ska vara klara och utskickade till mottagaren senast den 30 september året innan aktuellt budgetår.

Interna årsfakturor, till exempel hyror eller kostnader för kommunövergripande verksamhetssystem, ska skickas till mottagaren senast 31 januari aktuellt budgetår.

Slutredovisning av investeringar

Alla investeringsprojekt som uppgår till eller överstiger 20 miljoner kronor slutredovisas till kommunfullmäktige, övriga slutredovisas i nämnd.

Investeringar som pågår under flera år budgeteras och följs upp dels mot en totalbudget dels mot året. Årligen återkommande investeringar ska avslutas i samband med nämndernas bokslut med verksamhetsberättelse och kommer att ombudgeteras till kommande år endast om det föreligger särskilda skäl.

Nämnderna ska i sin verksamhetsberättelse lämna en sammanställning över samtliga investeringsprojekt som avslutats under året.

Följdinvesteringar

I samband med investeringsprojekt kan behov finnas av följdinvesteringar. Den nämnd som är ansvarig enligt reglementet för anläggningen som det behöver investeras i är den som ska lyfta investeringsprojektet i Mål och budget med flerårsplan. Ansvarig nämnd ska enligt fastställd tidplan informera och föra dialog med de nämnder som blir berörda av följdinvesteringen.

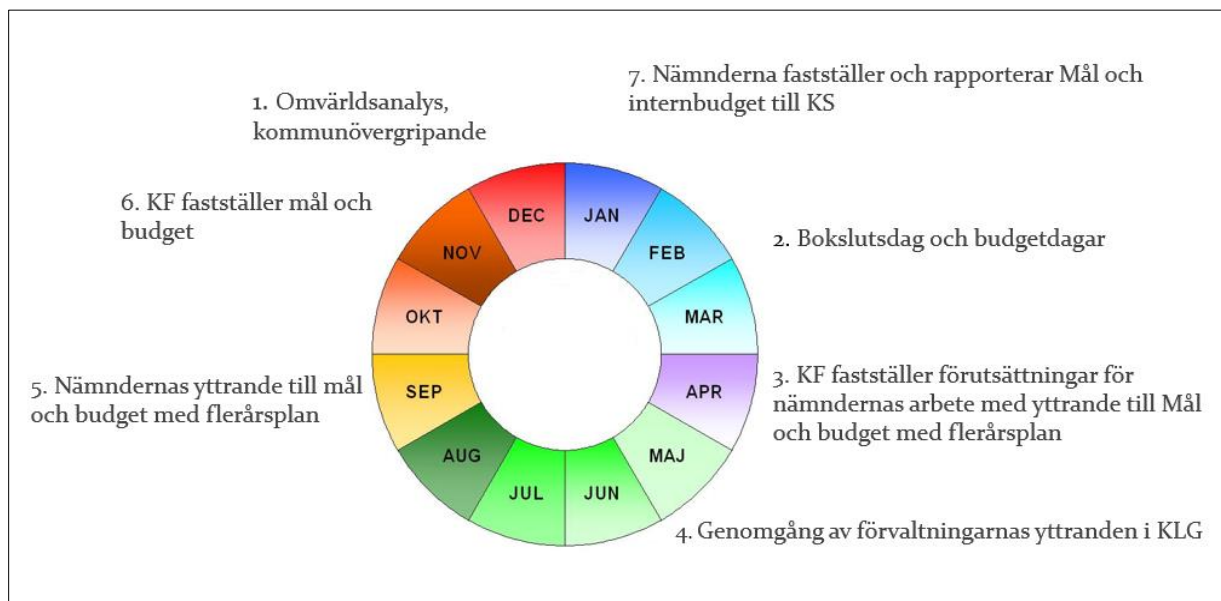
Timpris och tidsredovisning i investeringsprojekt

Gemensamma rutiner och ett gemensamt timpris för intern tidsskrivning i investeringsprojekt togs fram till Mål och budget 2023 med flerårsplan 2024–2026 för att uppfylla gällande redovisningsregler. Reglerna innebär att löner för personal som arbetar med att utveckla eller iordningsställa anläggningstillgångar ska tas med i anskaffningsvärdet. För 2024 uppgår timpriset till 550 kronor.

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter som inte beslutas av nämnden själv, ska huvudsakligen beslutas i samband med att kommunfullmäktige i november fattar beslut om Mål och budget med flerårsplan.

Planeringsprocessen

Omvärldsanalys

I början av varje mandatperiod tar kommunstyrelseförvaltningen fram en kommunövergripande omvärldsanalys som också innehåller ett lokalt perspektiv för de olika kommundelarna i Botkyrka där händelser och trender bevakas på områdesnivå. Under kommande år under mandatperioden görs en aktualisering av analysen. Den kommunövergripande omvärldsanalysen är ett viktigt underlag i kommunens planeringsarbete.

Utöver den kommunövergripande omvärldsanalysen gör förvaltningarna omvärldsbevakning fortlöpande under året för att ha koll på yttre faktorer som kan komma att påverka respektive verksamhetsområde.

Bokslutsdag och budgetdagar

Det gångna årets ekonomiska resultat, måluppfyllelse och verksamhetsresultat redovisas under en bokslutsdag i slutet av februari. Bokslutsdagen ska ses som ett avslut av det gångna året och som en inledning till kommande budgetarbete.

I början av mars avsätts dagar som upptakt till kommande budgetprocess och framtagande av förutsättningar till Mål och budget med flerårsplan.

Förutsättningar till arbetet med Mål och budget med flerårsplan

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar under april månad förutsättningar till nämndernas arbete med yttrande till Mål och budget med flerårsplan. Förutsättningarna innehåller kommunfullmäktiges måldokument, preliminära budgetramar, uppdrag och investeringsplan.

Efter beslut i kommunstyrelsen skickar kommunstyrelseförvaltningen ut förutsättningarna och budgetanvisningar till nämnderna.

Nämndernas yttrande till Mål och budget med flerårsplan

Nämnderna arbetar med yttrande till Mål och budget med flerårsplan från mitten av april till början av september. Nämnderna redovisar nämndmål och mått som visar vad nämnden ska göra för att leva upp till kommunfullmäktiges målområden och mål.

I nämndernas yttranden ska en analys av de preliminära budgetramarna för nästa kalenderår samt för de tre nästkommande åren ingå. Även eventuella politiska ambitionsförändringar från nämnderna ska ingå. Om en förändring innebär kostnadsökningar ska nämnden i första hand hantera kostnadsökningen genom omprioriteringar inom befintlig budgetram.

Nämnderna analyserar också investeringsplanen och redovisar eventuella förändringar.

Berörda verksamhetsförvaltningar och teknik- och fastighetsförvaltningen ska gemensamt göra avstämning av investeringar som avser verksamhetslokaler.

Nämndernas yttrande till mål och budget med flerårsplan lämnas till kommunstyrelse/ kommunstyrelsens budgetberedning i början av september och ska vara beslutade i respektive nämnd.

Dialog i kommunledningsgruppen (KLG)

I mitten av juni träffas kommunledningsgruppen (KLG) under en dag för en genomgång av förvaltningarnas utkast till nämndernas yttrande till mål och budget med flerårsplan. Därefter får respektive förvaltningsdirektör en möjlighet att göra justeringar i utkastet till yttrande innan det överlämnas det till nämndens majoritetsgrupp före midsommar.

Kommunstyrelsens budgetberedning

Under perioden september till oktober arbetar budgetberedningen fram ett förslag till resultatbudget, budgetramar för nästa kalenderår samt preliminära budgetramar för de tre nästkommande åren för respektive nämnd. Beredningen tar också fram förslag till en flerårig investeringsplan. Förslaget innehåller även eventuella uppdrag riktade till en eller flera nämnder.

Underlag inför budgetberedning kommer att tilldelas både majoriteten och oppositionen. Tjänstepersoner ska även vara oppositionen behjälplig med sakupplysningar vid framtagande av deras budgetförslag.

Under beredningsperioden bjuder budgetberedningen in nämndordförande, förvaltningsdirektör och ekonomichefer eller motsvarande för genomgång av respektive nämnds yttrande till Mål och budget med flerårsplan.

Beslut kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen beslutar om förslag till skattesats, mål, drift- och investeringsbudget för

nästa kalenderår samt en plan för kommande tre åren samt eventuella uppdrag i slutet av oktober. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen, mål, drift- och investeringsbudget för nästa kalenderår samt en plan för kommande tre åren i slutet av november.

Om särskilda skäl föreligger kan beslut om Mål och budget med flerårsplan beslutas av kommunstyrelsen i november och fastställas av kommunfullmäktige i december. Skattesatsen måste dock beslutas av kommunfullmäktige i november.

Rapportering av Mål och internbudget

I slutet av januari det aktuella budgetåret rapporterar nämnderna till kommunstyrelsen hur man har fördelat den av kommunfullmäktige tilldelade budgetramen på olika verksamheter.

Nämndernas Mål och internbudget innehåller även nämndens mål och mått, uppdrag, volymer, nyckeltal, årsarbetare och anställda med mera. Dokumentet beslutas av respektive nämnd. Ovanstående uppgifter följs sedan upp i nämndens delårsrapporter och verksamhetsberättelse mot både budget och utfall tidigare år.

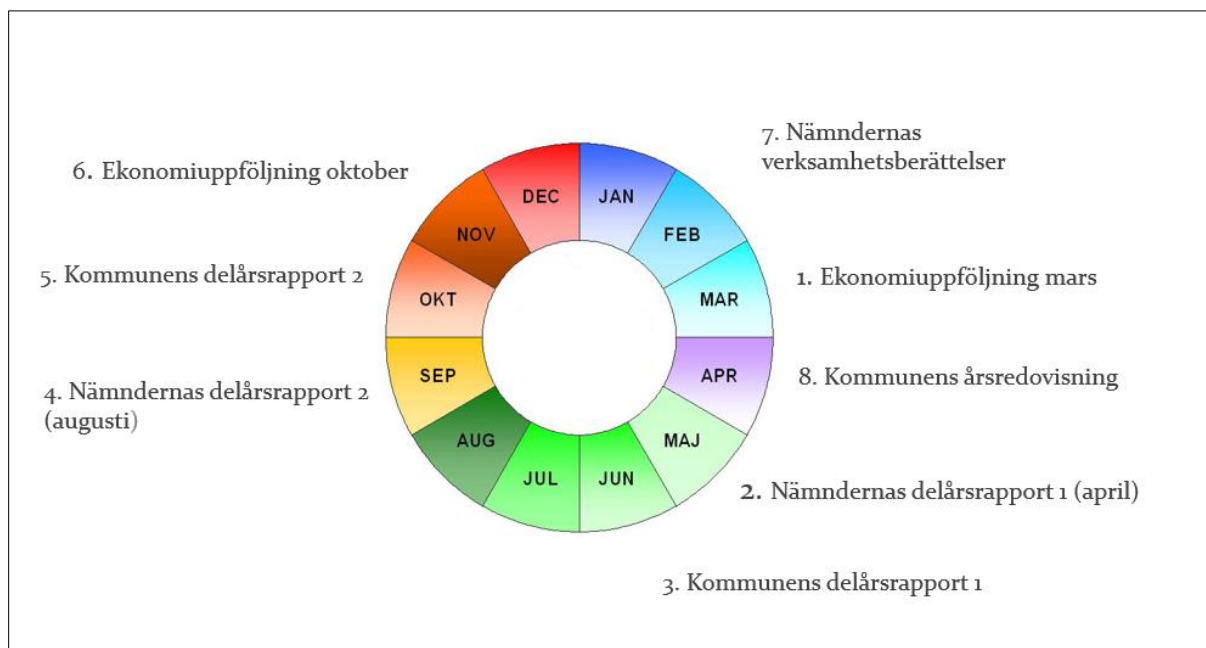
Nämndernas internbudgetar

Nämnderna fastställer årligen en detaljerad internbudget och inom given budgetram formulerar mål och målsatta mått för att bidra till kommunfullmäktiges mål. För att möjliggöra uppföljning av det ekonomiska ansvaret är det nödvändigt att nämndens internbudget är ansvarsindelad. Internbudgeten läggs därmed på sådan nivå att den är till stöd vid uppföljnings- och prognosarbete.

Översyn av planeringsprocessen

En översyn av planeringsprocessen pågår och vissa delar i processen kan komma att justeras/ändras.

Uppföljningsprocessen

Uppföljning under året

Nämnderna ska utöver egna interna prognoser lämna rapporter till kommunstyrelsen i den omfattning och vid de tidpunkter som kommunstyrelsen bestämmer. Utgångspunkten för respektive nämnds uppföljning är nämndens Mål och internbudget. Rapporteringen till kommunstyrelsen fritar inte nämnd från skyldigheten att vidta åtgärder så att avvikelser mot mål och budget inte sker.

Nämnderna ska under året lämna två delårsrapporter. Delårsrapport 1 som upprättas per sista april ska innehålla en samlad avvikelserrapportering för måluppfyllnad samt uppföljning och analys av det ekonomiska utfallet med prognos för helåret. Delårsrapport 2 per sista augusti ska innehålla uppföljning och analys av nämndens mål med bedömning av måluppfyllelsen.

Delårsrapport 2 innehåller också uppföljning och analys av det ekonomiska utfallet med prognos för helåret samt uppföljning och analys av volymer och nyckeltal.

Utöver delårsrapporterna ska nämnderna lämna ekonomisk uppföljning per sista mars och sista oktober med prognos för helåret.

Efter årets slut ska varje nämnd lämna en verksamhetsberättelse för det gångna året. I verksamhetsberättelsen redovisar och analyserar nämnden det resultat som uppnåtts i verksamheten under året (måluppfyllelse) och det ekonomiska utfallet. Dessutom innehåller verksamhetsberättelsen personalredovisning och betydelsefulla händelser i övrigt.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning, upprätthålla förtroendet för kommunen som organisation, undgå allvarliga fel och skador och ytterst att säkerställa att grunduppdraget och de kommunala målen uppnås. Det innebär att det med rimlig grad av säkerhet ska säkerställas att följande uppnås:

- Verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnaden av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera är tillfredsställande.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden.

Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområden. Nämnden ska som grund för sin styrning göra dokumenterade risk- och väsentlighetsanalyser samt anta en särskild plan (internkontrollplan) för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas under kommande år. Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen internkontrollplan, beslutas av nämnden.

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från egen granskning och nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, se till att sådana åtgärder genomförs av berörd nämnd. Rapporteringen ska beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslut om kommunens årsredovisning.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål och mått

Kommunen som organisation ska skapa goda förutsättningar för alla botkyrkabor och för utvecklingen av ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Kommunfullmäktiges målstyrning utgår från att förbättra förutsättningarna för botkyrkaborna och är en del i den politiska styrningen av kommunen.

Botkyrkas bästa har ett fokus på att Botkyrka ska bli en kommun där alla ges möjlighet att utvecklas och nå sina mål. Botkyrka ska ha attraktiva boendemiljöer och skolor, attrahera nya invånare samt ha ett starkt näringsliv som möjliggör fler arbetstillfällen. Därutöver ska kommunen erbjuda en god omsorg och ge förutsättningar för en trygg ålderdom för botkyrkaborna.

Det finns utmaningar men genom ett aktivt arbete kan kommunen göra skillnad. En ordnad ekonomi är grunden för att kommunen ska kunna leverera den välfärd som botkyrkaborna har rätt till.

Utifrån de utmaningar kommunen står inför har Botkyrkas bästa fokus på:

- *En trygg framtid; kampen mot kriminalitet, korruption och otrygghet i Botkyrka*
- *Ett attraktivt Botkyrka*
- *Ordning och reda i ekonomin*

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

Förskola och skola

Alla elever ska ges rätt förutsättningar för att lyckas i skolan och nå goda resultat. Idag finns en strukturell skolsegregation i Botkyrkas förskolor och skolor. Botkyrka kommun har ett ansvar för att säkerställa det kompensatoriska uppdraget på strukturell nivå. Barnen och eleverna ska ha goda förutsättningar och ska få de extra anpassningar och det särskilda stöd de har rätt till för att utvecklas och lära oavsett i vilken förskola eller skola de går.

Barnens utveckling börjar redan i förskolan då den lägger grunden för hela skolgången. Botkyrka kommun ska erbjuda förskolor med god och kvalitativ pedagogik i alla kommundelar. Ett fokus på språkutveckling och läs- och skrivkunnighet ska möta barnen i förskolan.

Alla botkyrkaelever ska gå i skolor som håller hög kvalitet. Trygghet och studiero bidrar till goda lärmiljöer och gynnar elevernas utveckling och lärande. Ett fokus på är att säkerställa undervisning av god kvalitet där alla barns och elevers kunskapsutveckling prioriteras. Detta genom att möjliggöra för en bredd av olika professioner i skolan samt en stärkt elevhälsa i kombination med att lärarna får fokusera på undervisningen i klassrummet.

Botkyrkaelevernas möjlighet till en god skolgång är nyckeln till ett tryggt liv och en etablerad plats i samhället.

Arbete och arbetstillfällen

För att skapa fler arbetstillfällen och en starkare samhällsutveckling behöver Botkyrka kommun möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen. Kommunen ska erbjuda en god trygghet, service och stöd till företag samt stödja företagen med hållbarhetsarbetet i befintlig verksamhet och vid etablering. Kommunen ska kontinuerligt fånga in de behov som finns och ha en tät dialog med företagen. Genom utveckling av större företagsområden, såsom Södra porten, kan fler företag flytta till kommunen och Botkyrka kan bli en central plats i Stockholmsregionen.

Samtidigt behöver Botkyrka kommun arbeta med kompetensutveckling, för att botkyrkaborna ska kunna bli vad de vill och arbeta med vad de vill. Kommunen behöver arbeta för att matcha arbets-sökande med jobb i Botkyrka. Botkyrka kommun ska även arbeta för ökad anställningsbarhet genom hela livet, med kompetensutveckling via bland annat Komvux och olika arbetsmarknads-insatser. Ett särskilt fokus ska riktas mot att ge förutsättningar för utrikes födda kvinnors möjlig-het till utbildning, företagande och arbete. Målet med Botkyrka kommuns arbetsinsatser är att bot-kyrkaborna ska få en egen försörjning.

Med näringsliv kommer också fokus på hållbar infrastruktur, såsom utvecklingen av Hågelby-leden och förbifart Tullinge. Infrastrukturen be-höver möta framtidens företagande så att företa-garna kan ha bra och hållbara transporter och möjliggöra tillväxt både på kort och lång sikt i Botkyrka.

Delaktighet och inflytande

Botkyrkabornas och föreningslivets engagemang och delaktighet är en positiv kraft och en viktig del i utvecklingen av kommunen och samhället. Fler botkyrkabor ska involveras i och vilja vara med i utvecklingen av de olika kommundelarna och hela Botkyrka. Genom att ta vara på medbor-garnas inspel kan kommunen hitta nya och krea-tiva vägar framåt.

Botkyrka kommun ska arbeta för att öka förtroen-det hos medborgarna. Den kommunala organisat-ionen ska vara synlig, inlyssnande och medbor-gar-fokuserad. Botkyrkaborna ska bemötas ser-viceinriktat och lösningsorienterat av kommunen.

Ett gemensamt krafttag behöver tas av kommu-nen och de politiska partierna i samverkan med civilsamhället för att öka valdeltagandet och sänka trösklarna till de demokratiska processerna. Det ska kännas lätt och givande att engagera sig i Botkyrkas utveckling.

1:1 Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9

Eleverna i Botkyrkas skolor ska utifrån sina förutsätt-ningar utvecklas och nå höga resultat. Höga förvänt-ningar och ett kompensatoriskt arbetssätt är viktigt för att alla elever ska lyckas.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) kommu-nala grundskolor i Botkyrka kommun med merit-värde lägre än riks-snittet minskar	57	50	50	43
Det genomsnittliga meritvärdet för elever i Botkyrkas kommu-nala skolor, årskurs 9, ökar	220	227	227	227

1:2 Botkyrkas barn och elever får en god och likvärdig utbildning

Alla barn och elever i Botkyrka ska gå i förskolor och skolor som håller hög kvalitet. Trygghet och studiero bidrar till goda lärmiljöer och gynnar barnens och ele-vernans utveckling och lärande. Ett fokus på att ge barn och elever kvalitativ undervisning är prioriterat.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor med betyg i alla ämnen efter årskurs 9 ökar	68,2	73	74	78
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor som efter års-kurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yr-kesprogram ökar	81,4	87	87	89
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yr-kesförberedande pro-gram, kommunala skolor ökar	80,3	89	86	86
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, kommunala skolor ökar	87,6	89	90	91

1:3 Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Idag finns en strukturell skolsegregation i Botkyrkas förskolor och skolor. Botkyrka kommun har ett ansvar för att säkerställa det kompensatoriska uppdraget på strukturell nivå. Barnen och eleverna ska ha goda förutsättningar och ska, vid behov, få anpassad undervisning för att utvecklas och lära oavsett i vilken förskola eller skola de går.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med grundskolorna i kommunen ökar (MBU)	51	-	Ökar	-
Andel (%) elever som väljer att påbörja sin studiegång (förskoleklass) i sin kommundel ökar	83,3	87	88	89
Andel (%) inskrivna barn i Botkyrkas förskolor ska vara minst 90% i samtliga kommundelar (inskrivningsålder 3 år)	85,2	89	89	90

1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagets tillväxt och etableringar

Botkyrka kommun behöver möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen. Kommunen ska erbjuda en god service, trygghet och stöd till företag samt stödja företagen med hållbarhetsarbetet i befintlig verksamhet och vid etablering. Genom utveckling av större företagsområden, såsom Södra porten, kan fler företag flytta till kommunen och Botkyrka kan bli en central plats i Stockholmsregionen.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) förvävsarbetande i kommunen, dagbefolkning, ökar*		74	75	76
Andel förvävsarbetande i näringsliv, dagbefolkning*		67	67	67,5
Arbetsställen, med minst fem anställda, som etablerar sig i kommunen ökar	19	25	28	35
Botkyrkas företag har högre tillväxt än	Ja	Ja	Ja	Ja

snittet för företagen i Stockholms län				
Botkyrkas företag som är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar	78	78	79	80

*Utfall publiceras v. 47

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete

Botkyrka kommun ska arbeta med kompetensutveckling och sysselsättning med mål att arbetsinsatser ska resultera i att botkyrkaborna får en egen försörjning. Kommunen behöver också arbeta för att matcha arbetssökande med jobb i Botkyrka. Kommunen ska arbeta för ökad anställningsbarhet genom hela livet, med kompetensutveckling via bland annat Komvux och arbetsmarknadsinsatser. Kommunen ska ha ett särskilt fokus på att ge förutsättningar för utrikes födda kvinnors möjlighet till utbildning, företagande och arbete.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) deltagare 30 - 64 år som går vidare till arbete eller studier ökar	65	Ökar	40	45
Andel (%) unga deltagare 16 - 29 år som går till arbete eller studier ökar	84	Ökar	≥80	≥80
Andel (%) hushåll med ekonomiskt bistånd som avslutas pga. arbete eller studier ökar	26	35	36	38

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

Botkyrkabornas och föreningslivets engagemang och delaktighet är en positiv kraft och en viktig del i utvecklingen av kommunen och samhället. Fler Botkyrkabor ska involveras i och vilja vara med i utvecklingen av de olika stadsdelarna och hela Botkyrka. Genom att ta vara på medborgarnas inspel kan kommunen hitta nya och kreativa vägar framåt. Ett gemensamt krafttag behöver tas av kommunen och de politiska partierna samt i samverkan med civilsamhället för att öka valdeltagandet och sänka trösklarna till de demokratiska processerna. Det ska kännas lätt och givande att engagera sig i Botkyrkas utveckling.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem ökar (MBU)	37	-	42	-
Andelen (%) botkyrkabor som deltar i valet till Europaparlamentet 2024 ligger i nivå med riket*	-	-	-	-

*Utfall 2019 i Botkyrka 43,9 % och i riket 55,3 %

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation

Den kommunala organisationen ska vara synlig, inlyssnande och medborgarfokuserad. Botkyrkaborna ska bemötas serviceinriktat och lösningsorienterat av kommunen. Botkyrkaborna ska ha förtroende för kommunen och känna att deras synpunkter är viktiga.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information ökar (MBU)	43	-	57	-
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med kommunen som organisation ökar (MBU)	33	-	37	-
Andel (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar	74	87	90	95
Botkyrkabornas nöjdhet med möjlighet till inflytande ökar (SCB)*	-	-	-	39

*Undersökningen omarbetades 2021 varför utfall ej är jämförbart med tidigare år.

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

Omsorg

Botkyrka har en åldrande befolkning och det är fantastiskt. Livet slutar inte för att man blir äldre, livskvaliteten måste värnas genom att omsorg kan ges med en guldkant. Därför ska omsorgen utgå från individen och delaktighet samt inflytande över omsorgsinsatser ska vara centrala.

I Botkyrka ges det möjlighet till självbestämmande och individanpassning för att främja botkyrkabornas trygghet och nöjdhet med omsorgen. En god service och medborgarkontakt gentemot brukare och anhöriga ska vara i fokus. Genom att erbjuda omsorg på andra språk stärks den personcentrerade omvårdningen och bidrar till ökat välbefinnande.

Botkyrka kommun strävar efter att tillgodose äldres behov av anpassat boende i olika former. Kommunen ska skapa bra bostadsmöjligheter och det ska finnas god tillgång till service, vård och omsorg samt social gemenskap.

För att möjliggöra en god omsorg ska kommunen öka personalkontinuiteten och stärka kompetensförsörjningen samt öka den formella kompetensen hos medarbetarna. För att ytterligare säkra kvaliteten på omsorgen fortsätter kommunen arbeta med att utbilda medarbetare i det svenska språket.

Trygghet

I Botkyrka ska alla kunna vara trygga och känna sig trygga i samtliga kommundelar. Genom att kombinera bostadsområden med lokaler för näringsliv och föreningsverksamhet skapas liv och rörelse i alla områden. Trygghet och trivsel är grundläggande för att man ska vilja bo i Botkyrka och för att man ska vilja ta hand om sitt område.

I Botkyrka ska en hållbar stadsutveckling möjliggöra ett samspel mellan människan och den byggda miljön. Ett arbete med att utveckla och rusta upp utemiljöer i de olika kommundelarna och skapa inkludering, trygghet och trivsel är viktigt. Trygghet och trivsel handlar även om att ha en välplanerad belysning av gång- och cykelvägar, tunnlar och parker för att förbättra tillgängligheten och tryggheten för alla botkyrkabor.

Kriminalitet

I Stockholm verkar kriminella organisationer som starkt påverkar Botkyrka och botkyrkaborna. Att bekämpa de kriminella organisationerna och det faktum att kriminalitet finns, är inte endast Botkyrkas ansvar, utan hela Sveriges. Kommunen ska däremot göra allt i sin makt för att motverka de kriminella organisationerna och den kriminalitet som påverkar botkyrkaborna.

Kommunen ska genom samverkan med polis, berörda myndigheter och civilsamhället arbeta för att gemensamt tränga ut kriminaliteten. Kampen mot kriminalitet är både långsiktig och sker här och nu. Kommunen ska arbeta för att

motverka utanförskap, motverka rekrytering till kriminella gäng och utveckla avhoppbarverksamheten så att fler ska få en möjlighet att lämna gängkriminaliteten och därmed möjliggöra för nya livschanser.

Alla barn och unga i Botkyrka ska kunna växa upp och utveckla sin personlighet i frihet, oavsett ursprung, sexuell läggning eller könsidentitet. Botkyrka ska också med full kraft fortsätta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer. Det våldspreventiva arbetet i förskolor och skolor ska utvecklas.

Botkyrka kommun ska arbeta brett och samordnat i kampen mot miljöbrottslighet samt välfärdsbrottslighet både i kommunen och inom den egna kommunala organisationen. Oseriösa utförare har inte någon plats i Botkyrka.

2:1 Botkyrkaborna har en god omsorg

I Botkyrka ges möjlighet till självbestämmande och individanpassning för att främja botkyrkabornas trygghet och nöjdhet med omsorgen. En god service och medborgarkontakt gentemot brukare och anhöriga ska vara i fokus. Genom att erbjuda omsorg på andra språk stärks den personcentrerade omvårdnaden och bidrar till ökat välbefinnande. Kommunens omsorg behöver lyckas med att ge nöjda och trygga botkyrkabor.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) personer inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	75	82	83	84
Andel (%) personer med hemtjänst som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	76	80	-	82
Andel (%) överklaganden som går emot fattade beslut minskar	10	13	9	6
Personalkontinuiteten i hemtjänsten ökar (antal)	15	13	-	12

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga

I Botkyrka ska alla kunna vara trygga och känna sig trygga i samtliga kommunaldelar. Genom att kombinera bostadsområden med lokaler för näringsliv och föreningsverksamhet skapas liv och

rörelse i alla områden. Trygghet och trivsel är grundläggande för att man ska vilja bo i Botkyrka och för att man ska vilja ta hand om sitt område.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel botkyrkabor som tycker det är tryggt att leva och bo i sitt bostadsområde ökar (MBU)	65	-	69	-

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen

Trivsel är ett grundläggande perspektiv för att man ska vilja bo i kommunen. I Botkyrka ska en hållbar stadsutvecklingen möjliggöra ett samspel mellan människan och den byggda miljön. Ett arbete med att utveckla och rusta upp utemiljöer i de olika kommunaldelarna och skapa inkludering, trygghet och trivsel är viktigt.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Botkyrkabornas nöjdhet med trivsel i kommunen ökar (MBU)	57	-	62	-

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck

Botkyrka ska med full kraft arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer. Inget barn eller ung person ska behöva vara rädd för att utsättas för våld i hemmet, i skolan eller på fritiden. Det våldspreventiva arbetet i förskolor, skolor, fritidsklubbar och fritidsgårdar ska stärkas.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel medarbetare som möter barn och unga och är utbildade i våldsprevention ökar*	-	-	-	-
Andelen förskolor, skolor och fritidshem som bedriver ett aktivt systematiskt våldsförebyggande arbete där kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck är inkluderat ökar*	-	-	-	-
Andelen fritidsklubbar och fritidsgårdar som bedriver ett aktivt systematiskt våldsförebyggande arbete där kunskap	-	-	-	-

om hedersrelaterat
våld och förtryck är
inkluderat ökar*

*Mål och mått är nytt inför 2023 målnivåer saknas och första utfall publiceras i årsredovisningen för 2023.

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

Boende för livets olika skeenden

I Botkyrka ska boendemiljöerna utvecklas så att de blir attraktiva och hållbara platser. Det ska byggas blandade bostadsformer i alla kommun- delar och stadsplaneringen ska ha ett långsiktigt perspektiv.

Botkyrka har några av länets billigaste bostäder. Tillgången till billiga bostäder behöver hela regionen jobba med. Därför ska kommunen fortsätta att bygga samt systematiskt påverka region och stat för att minska bostadsbrist och segregation. Botkyrkabor ska kunna bo bra och ha råd att bo. Bostäder ska kunna prioriteras till grupper som har det svårt på bostadsmarknaden som unga vuxna och pensionärer.

Botkyrkaborna ska ha möjlighet att bo kvar i sin stadsdel genom livets olika skeenden. Det ska finns en frihet för botkyrkaborna att välja boendeform och kommunen ska vara ett attraktivt alternativ för att bo och leva. Kommunen behöver möjliggöra för att botkyrkabor som vill göra bostadskarriär kan hitta ett passande boende så att de väljer att stanna kvar i Botkyrka.

Kultur och fritid

Botkyrka kommun ska möjliggöra för ett starkt och fritt civilsamhälle. Genom idrott, kultur, föreningsliv och folkbildning bygger människors förtroende för varandra och bidrar till en levande demokrati.

Föreningarna spelar en viktig och avgörande roll för att motverka segregation och kriminalitet och stärka trygghet och trivsel i Botkyrka. Föreningarna utgör ett kontaktnät, förankring i samhället och en roll som mötesplats och skola i demokrati. Botkyrka kommun ska möjliggöra god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter då detta är en skyddsfaktor för barn och unga, vilket kan bidra till att kompensera för svagare förutsättningar under uppväxten i övrigt.

Miljö och klimat

Kommunen ska värna den gemensamma miljön såsom rent vatten och odlingsbar mark samt arbeta för att öka den biologiska mångfalden. Botkyrka ska vara ett föredöme i att skydda naturvärden och skapa giftfria miljöer. Kommunen ska även bidra till ökad kunskap i klimat- och miljöfrågor och möjliggöra för botkyrkabor att leva hållbart och göra klimatsmarta val. Det ska vara enkelt att göra en insats.

Hållbar infrastruktur

Infrastrukturen i Botkyrka ska utvecklas och bli mer framkomlig och hållbar. Infrastrukturen behöver möta botkyrkabornas, liksom företagarnas, behov idag och i framtiden för att skapa nya möjligheter för ett hållbart resande.

Botkyrkaborna ska enkelt kunna resa till arbete och fritidsaktiviteter samt mellan kommunens olika delar, vare sig man väljer att färdas med cykel, bil eller kollektivtrafik.

3:1 Fler och mer varierade bostäder inom och mellan våra stadsdelar

I Botkyrka ska boendemiljöerna utvecklas så att de blir attraktiva och hållbara platser. Det ska byggas blandade bostadsformer i alla kommundelar och stadsplaneringen ska ha ett långsiktigt perspektiv.

Botkyrkabor ska kunna bo bra och ha råd att bo. Bostäder ska kunna prioriteras till grupper som har det svårt på bostadsmarknaden som unga vuxna och pensionärer. Botkyrkaborna ska ha möjlighet att bo kvar i sin kommundel genom livets olika skeenden. Det ska finns en frihet för botkyrkaborna att välja boendeform och kommunen ska vara ett attraktivt alternativ för att bo och leva.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet färdigställda nya bostäder vara minst 8 000	3 253	6 220	8 000	-
Förändringar (%) i bostadsbeståndet som bidrar till ökad variation i bostadssammansättningen i varje kommundel	28,6	60	60	60
Andel (%) trångboddhet (enligt norm 2 SCB) minskar	27,9	28,5	27,5	27

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

Fritiden utgör en stor och viktig del av unga människors liv. Botkyrka kommun ska möjliggöra för ett starkt och fritt civilsamhälle. Genom idrott, kultur, föreningsliv och folkbildning bygger människor förtroende för varandra och bidrar till en levande demokrati. Det är av stor betydelse att kommunen möjliggör en god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter då detta är en skyddsfaktor för barn och unga, vilket kan bidra till att kompensera för svagare förutsättningar under uppväxten i övrigt.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) unga botkyrkabor som upplever att de har goda möjligheter till en aktiv fritid är minst 85 %*	-	-	85	-
Andel (%) unga som anger att de läser på sin fritid ökar*	-	-	54	-
Barn och ungas organiserade idrottsaktiviteter ökar i de kommundelar med lägst deltagande	35 150	36000	37000	39000
Flickors andel (%) av besöken på fritidsgårdarna i Botkyrka kommun ökar	40	44	45	47
Flickors andel (%) av idrottsföreningarnas totala deltagartillfällen ökar	38	44	45	47

*Mäts i fritidsundersökningen som genomförs vart tredje år, nästa tillfälle är 2024

3:3 Botkyrka har ett aktivt miljö- och klimatarbete

Botkyrka är och ska vara en framgångsrik kommun i såväl klimat som miljömställningarna. Det handlar bland annat om att värna den gemensamma miljön såsom rent vatten, odlingsbar mark och att öka den biologiska mångfalden. Botkyrka ska vara ett föredöme i att rädda våra naturvärden och skapa giftfria miljöer.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal klassade sjöar som klarar Vattenmyndighetens krav på god ekologisk status ökar	7	7	8	9

Arealen (hektar) artrika ängs- och naturbetesmarker ökar	50	51	52	53
--	----	----	----	----

3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov

Infrastrukturen i Botkyrka ska utvecklas och bli mer framkomlig och hållbar. Infrastrukturen behöver möta botkyrkabornas, liksom företagarnas, behov idag och i framtiden för att skapa nya möjligheter för ett hållbart resande.

Botkyrkaborna ska enkelt kunna röra sig och resa mellan kommunens olika delar, vare sig man väljer att promenera, färdas med cykel, bil eller kollektivtrafik.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med kommunens gång-, cykel- och bilvägar ökar (MBU)	62	-	64	-

Område 4

Kommunens organisation

Botkyrkaborna har rätt att förvänta sig att den kommunala organisationen bedrivs effektivt. Det är medborgarens fokus som ska avgöra hur de gemensamma skattemedlen spenderas. Det handlar om att göra rätt saker vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Den kommunala organisationen ska vara öppen, modig, energisk och ansvarstagande. Alla botkyrkabor ska få ett vänligt, respektfullt och sakkunnigt bemötande i sina kontakter med kommunens anställda. Ingen ska särbehandlas eller diskrimineras.

Botkyrka kommun ska knyta till sig och behålla kompetent personal. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö, som tar tillvara de anställdas engagemang, kompetens och kreativitet och som litar på medarbetarnas förmåga att tillsammans förbättra verksamheterna. Det ska finnas goda möjligheter att utvecklas inom den kommunala organisationen. Kommunens anställda i allmänhet och cheferna i synnerhet ska spegla befolkningsammansättningen. Målet är att alla anställda som önskar det ska erbjudas heltidsanställning. Heltidsarbete ökar det ekonomiska oberoendet och

ger de positiva effekter för yrkenas attraktivitet, framtida kompetensförsörjning och jämställdhet.

För att behålla handlingsfriheten och säkra verksamhetens kvalitet och omfattning är det nödvändigt att kommunens ekonomi är stabil, och långsiktigt balanserad. Resurser ska fördelas efter behov, tydliga prioriteringar ska ske så att pengar används till det som ger mest effekt för botkyrkaborna. Genom framförhållning, tidiga insatser och förebyggande arbete undviks framtida kostnadsökningar, motverkas social utsatthet och värnas den gemensamma miljön. En väl planerad försörjning med ändamålsenliga lokaler är centralt för en effektiv resursanvändning.

Klimat och miljö

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna mänskligheten står inför. Miljö- och klimathot påverkar människors hälsa och välbefinnande. Botkyrka kommuns klimatstrategi ska vara styrande i arbetet.

Botkyrka är och ska vara ledande och en framgångsrik kommun i miljö- och klimatomställningarna, både för den kommunala organisationen och genom att möjliggöra för botkyrkabor att vara klimatsmarta. Botkyrka ska nå hållbarhetsmålen. Botkyrkas organisation ska 2025 vara klimatneutral och Botkyrka som plats ska vara fossilbränslefri 2030.

Kommunens koldioxidbudget ska vara vägledande och arbetas in som en del i det ordinarie styrsystemet. Kommunen ska arbeta för att öka sin cirkularitet och möjliggöra för medborgarna att leva cirkulärt. Kommunen ska både minska Botkyrkas klimatpåverkan och ha bra beredskap för de klimatförändringar som kan komma samt anpassa samhället till ett förändrat klimat.

Kommunen ska arbeta för att alla ny- och ombyggnationer ska utgå från de tre hållbarhetsdimensionerna, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Vidare ska kommunen underlätta för byggandet av solcellsparker samt främja närodlad och hållbart producerade livsmedel.

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv

Resurser ska fördelas efter behov och tydliga prioriteringar ska ske så att pengar används till det som ger mest effekt för botkyrkaborna. Genom framförhållning, tidiga insatser och förebyggande arbete undviks framtida kostnadsökningar, motverkas social utsatthet och värnas den

gemensamma miljön. En väl planerad försörjning med ändamålsenliga lokaler är centralt för en effektiv resursanvändning.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nämndernas nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	94,4	100	100	100
Av vakanta lokaler i lokalbanken vid årets början ska minst 2 om-sättas under året	10	2	2	2
Upparbetningsgrad av investeringar ska ligga på minst 60%*	-	-	Ökar	Ökar

*Nytt mått för 2023. Första utfall publiceras i årsredovisningen för 2023

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra

En förutsättning för att Botkyrka ska kunna erbjuda god välfärd och service är att anställda i kommunen mår bra och trivs med sitt arbete. Kommunens arbetsgivarpolitik är därför viktig. Välmående medarbetare som är öppna, modiga, energiska och ansvarstagande är en grundförutsättning för att kommunen ska kunna uppnå de utvecklingsmål som är satta i detta mål- och budgetdokument.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Botkyrka kommuns genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetarengagemang ska öka	79	Ökar	Ökar	Ökar
Frisknärvaron för medarbetare i Botkyrka ska öka (%) kvinnor/män	93,1	Ökar	Ökar	Ökar
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	74	74	Ökar	75
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	11,5	10	Minskar	9
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av	13	10	Minskar	9

antalet anställda) minskar

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

En effektiv organisation inkluderar effektiva arbetssätt och en god service till medborgarna. Ett viktigt redskap för att uppnå detta är att kommunen arbetar strategiskt och långsiktigt samt nyttjar digitaliseringens möjligheter. Genom utvecklingsinsatser med fokus på förändringsledning, automatisering och verksamhetsutveckling ska kommunen nå dit.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkor som är nöjda med möjligheterna att själva utföra sina ärenden via Botkyrka.se eller andra digitala kanaler ökar (MBU)	47	-	49	-
Antalet digitala tjänster som kommunen tillhandahåller ökar	99	100	110	150

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025

Kommunens organisation ska vara klimatneutral till 2025. För att nå målet behöver alla delar av kommunens verksamhet arbeta för att minska sina utsläpp. Botkyrkas klimatstrategi ska vara ledande i hela kommunens arbete. I målet ingår kommunens indirekta klimatutsläpp det vill säga de utsläpp av växthusgaser som genereras av kommunens egna inköp av varor och tjänster. Utsläppen beräknas utifrån ett livscykelperspektiv.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) fossila bränslen (bensin och diesel) minskar	20	10	7	5
Koldioxidutsläppen från resor i tjänsten minskar	639 289	Minskar	Minskar	Minskar
Klimatavtryck (gram CO ₂ /transporterat kg) för inköpta varor vid samordnad varudistribution minskar	1,53	1,92	1,87	1,72

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Matsvinnet (gram) minskar per ätande gäst årligen	-	-	Minskar	Minskar
Klimatavtryck vid inköp av livsmedel (CO ₂ /kg) minskar	-	-	Minskar	Minskar
Förbrukad energi i kommunens fastigheter (kWh/m ² /år) minskar	167,5	228	228	228
Installera solceller, minst 250 kW/år, exklusive solfångare	44	250	250	250
Andel (%) projekt (större ombyggnation eller nybyggnation) som uppnår krav enligt klassificering svensk miljöbyggnad ökar	73	100	90	100

Koldioxidbudget

Kommunen arbetar med att ta fram en koldioxidbudget för den egna organisationen. En koldioxidbudget visar mängden utsläpp av växthusgaser och delas in i tre scope. Scope 1 är direkta växthusgasutsläpp som organisationen själv står för och kan påverka. Scope 2 är de indirekta utsläppen; inköpt el, fjärrvärme och kyla. Scope 3 är indirekta utsläpp; inköp av varor, tjänster och entreprenader.

För att få kunskap om de koldioxidutsläpp som genereras av den egen organisation (scope 3) har en miljöspendanalys genomförts. Scope 1 och 2 kommer att beräknas och redovisas under 2024. Utifrån beräkningar och analys kommer förslag på åtgärder för att minska utsläppen för organisationen tas fram under 2024 och integreras i styrningen 2025.

För kommunen som plats genomfördes en nulägesanalys av koldioxidutsläppen år 2020/2021. Analysen baserades på nationell statistik. Analysen visar att kommunen som plats måste minska utsläppen med ca 15 % årligen för att inte överskrida målen i Parisavtalet. Under 2024 påbörjas arbetet med att uppdatera befintligt handlingsprogram för fossilbränslefri kommun 2030.

Ekonomiska mål

Det har sedan lång tid tillbaka funnits regler som innebär att kommuner ska hushålla med sina resurser. I kommunallagen uttrycks detta som att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. God ekonomisk hushållning kan beskrivas som att varje generation ska finansiera den verksamhet som de beslutar om och tar del av. Finansieringen ska inte skjutas på framtiden.

Enligt kommunallagen ska kommunen i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp i delårsbokslut och i årsredovisning.

God ekonomisk hushållning

Balanskravet är ett i kommunallagen reglerat minimikrav som innebär att kommunens intäkter varje år måste balansera kostnaderna. Blir resultatet negativt måste det balanseras med motsvarande överskott under de närmast följande tre åren.

God ekonomisk hushållning innebär att det ekonomiska resultatet normalt ska vara positivt på en nivå som innebär att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. God ekonomisk hushållning kan därför också innebära olika resultatnivåer i olika kommuner. En resultatnivå på 2 procent av skatter och statsbidrag brukar användas som ett riktmärke för god ekonomisk hushållning.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i Botkyrka kommun innebär att kommunen i ett längre perspektiv bör uppnå följande:

- Kommunen ska under en tio årsperiod ha ett genomsnittligt resultat efter balanskravsjusteringar, exklusive exploateringsintäkter och gatukostnadsersättning, på minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunen ska ha en genomsnittlig självfinansieringsgrad av investeringar på minst 75 procent.
- Koncernens soliditet ska ligga på minst 30 procent.

Med självfinansieringsgrad menas hur stor andel av årets investeringar som kommunen har finansierat genom summan av årets avskrivningar, resultat, exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar.

I samband med beslut om Mål och budget med flerårsplan fastställer kommunfullmäktige finansiella mål för kommande budgetår och planperiod.

Finansiella mål för 2024

Som beskrivits under avsnittet ekonomiska förutsättningar är 2023 och 2024 två tuffa år ekonomiskt där skatteunderlaget utvecklas svagt jämfört med tidigare år samtidigt som det är hög inflation och höga räntor. För 2024 budgeteras ett negativt balanskravsresultat med 140,4 miljoner kronor. Kommunen planerar att disponera medel ur resultatutjämningsreserven upp till ett nollresultat. Under planperioden har kommunen stora investeringsbehov.

Resultat på 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning uppnås inte i budgeten för 2024.

Inte heller självfinansieringsgrad av investeringsutgifter på 75 procent kommer att uppnås 2024. Självfinansieringsgraden prognostiseras öka de kommande åren, dels på grund av en högre resultatnivå, dels en lägre investeringsnivå jämfört med 2024. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden 2024–2027 bedöms överstiga 100 procent och det finansiella målet klaras för planeringsperioden.

	2024	2025	2026	2027	summa	
Investering	1 238	1 206	956	576	3 976	
Upparbetsgrad	75%	929	905	717	432	2 982
Resultat	-140	157	290	387	694	
Avskrivningar	322	366	385	403	1 476	
Exploatering	53	156	217	205	631	
GK-ersättning	148	118	160	77	504	
Summa	383	798	1 052	1 072	3 304	
Självfinansieringsgrad	41,2%	88,2%	146,7%	248,1%	110,8%	

Mot denna bakgrund föreslås följande finansiella mål för 2024:

- Kommunens budgeterade balanskravsresultat 2024 uppgår till minus 140,4 miljoner kronor och noll efter disposition ur resultatutjämningsreserven.

Om kommunen erhåller de prognostiserade exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar på 201 miljoner kronor kommer resultatutjämningsreserven inte behöva användas.

- Med en bedömd upparbetningsgrad på 75 procent av budgeterade investeringsutgifter på 1 237,7 miljoner kronor så ger budgeterat resultat, avskrivningar, prognostiserade exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar en självfinansieringsgrad på cirka 41 procent.

Botkyrka kommuns ekonomiska förutsättningar

Dämpad konjunktur

Svensk ekonomi drabbas hårt av den pågående inflationsbekämpningen och BNP faller under 2023. Högt skuldsatta svenska hushåll är känsliga för förändrade marknadsräntor och högre prisnivåer. Hushållens disponibla inkomster har reellt minskat kraftigt under året. Det reallöne-tapp som är en följd av den höga inflationen kommer att ta flera år att ta igen.

Under vintern 2023 och under 2024 kommer lågkonjunkturen, driven av den åtstramande penningpolitiken, sätta tydliga avtryck på arbetsmarknaden med lägre sysselsättningsandel och högre arbetslöshet som följd. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att den aviserade finanspolitiken som redovisas i budgetpropositionen för 2024 kommer marginellt bidra till högre inflationstryck. SKR bedömer att KPIF-inflationen under 2024 kommer ligga något över målet om 2 procent, vilket innebär att räntenivån kommer att sänkas under året. Räntenivåerna väntas dock förbli varaktigt högre än vad som har gällt de senaste åren innan räntorna började gå upp i början av 2022.

Svensk ekonomi befinner sig fortsatt i en lågkonjunktur 2024. BNP kommer att öka men svagt. Återhämtningen kommer att ske snabbare under 2025 och 2026 när konjunkturen i omvärlden antas repa sig.

Regeringens budgetproposition 2024 och höst-ändringsbudget för 2023 kom den 20 september 2023 och av den framgår att satsningen på de generella statsbidragen för kommuner fortsätter och kommer att uppgå till 7 miljarder kronor till

kommunsektorn för åren 2024–2026. Botkyrkas del av det ökade bidraget uppgår till omkring 63,5 miljoner kronor.

Några satsningar i budgetpropositionen;

- Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling inom skolan utökas med 850 miljoner kronor. Bidraget byter namn till Kunskapsbidraget.
- Äldreomsorgslyftet förlängs och det avsätts 1,7 miljarder kronor per år 2024–2026. Syftet med bidraget är att stärka personalens kompetens genom att erbjuda vidareutbildning på arbetstid.
- Bidraget till regionalt yrkesvux utökas med 1,4 miljarder kronor 2024 och uppgår totalt till cirka 4,9 miljarder kronor.
- Subvention av kommunala avgifter vid placering på SiS förlängs och kommer att gälla alla placeringar enligt SoL och LVU. Här avsätts 484 miljoner kronor årligen 2024–2026.
- Under 2024 ska en ny socialtjänstlag presenteras och arbete påbörjas för omställning till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. För bemanings- och kompetenssatsningar avsätts 200 miljoner kronor 2024 och 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen 2026–2028.

Befintliga riktade bidrag som kan komma att upphöra;

- Öka antalet specialistsjuksköterskor i äldreomsorgen, 100 miljoner kronor. Återhämtningsbonus inom äldreomsorgen, 650 miljoner kronor.

- Motverka delade turer inom äldreomsorgen, 600 miljoner kronor
- Subventionerade familjehemsplaceringar upphör, 200 miljoner kronor.

Fallande skatteunderlagstillväxt 2024 men vändning 2025

Under 2024 fortsätter den inbromsning av det reala skatteunderlagets ökning som påbörjades 2023 och ligger då klart under ett historiskt genomsnitt. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman.

Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Sänkta reallöner, orsakat av varaktigt högre prisnivå som följer av perioden med hög inflation de senaste åren, de uppräknade skiktgränserna för vissa skattesatser samt beslutade skattesänkningar innebär allt starkare drivkrafter för att arbeta. Dessa effekter antas påverka arbetsutbudet i ekonomin positivt på längre sikt.

Prognosen för skatteintäkterna är för 2024 nedreviderade med cirka 29 miljoner kronor eller 0,7 procent jämfört med den senaste prognosen från augusti samtidigt som intäkterna från inkomstutjämnningen minskar med cirka 16 miljoner kronor eller 1,2 procent. Nedgången motverkas av ökningen av regleringsposten med 81 miljoner kronor vilket sammantaget ger en högre total intäkt på cirka 37 miljoner kronor eller 0,6 procent jämfört med den tidigare prognosen från augusti månad. Regleringspostens ökning beror på regeringens beslutade generella statsbidrag till kommuner och regioner i höstbudgeten. För 2025 förväntas en ökning av de totala intäkterna på cirka 28 miljoner kronor eller 0,4 procent.

Skatteunderlagsprognos 2024 – 2027, procentuell förändring

	2024	2025	2026	2027
Prognos, september (regeringen)	3,3	4,2	5,0	-
Prognos, oktober (SKR)	3,3	5,0	4,3	4,1
Förändring prognos augusti - oktober, procentenheter	-0,5	0,0	-0,5	-

För Botkyrka kommun beräknas skatteintäkterna uppgå till 4,6 miljarder kronor år 2024. De

totala intäkterna, inklusive kostnads- och inkomstutjämnning och fastighetsavgift beräknas uppgå till 6,7 miljarder kronor. Denna beräkning bygger på SKR:s prognos i oktober månad.

Den kommunala utjämnningen

Nästa år beräknas Botkyrka kommuns sammanlagda intäkter från den kommunala utjämnningens olika delar uppgå till knappt 1,7 miljarder kronor. Merparten, drygt 1,3 miljarder kronor kommer från inkomstutjämnningen. Det förklaras av kommunens låga skattekraft (skatteunderlag per invånare) som uppgår till knappt 87 procent av riksgenomsnittet. I inkomstutjämnningen garanteras alla kommuner ett skatteunderlag på 115 procent av riksgenomsnittet. Mellanskillnaden ersätts något förenklat till 95 procent. Inkomstutjämnningen har minskat något medan kostnadsutjämnningen ökat marginellt. Regleringsposten väntas bli avsevärt högre jämfört med föregående prognos.

Kommunen kompenseras också med den särskilda utjämnningen för LSS-verksamhet med cirka 40 miljoner kronor.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning 2024 – 2027

Miljoner kronor	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skatteintäkter	4 571,0	4 779,1	4 977,9	5 183,0
Slutavräkningar	2,9			
Summa skatteintäkter	4 573,9	4 779,1	4 977,9	5 183,0
Inkomstutjämningsbidrag	1 331,4	1 421,7	1 505,4	1 585,8
Kostnadsutjämningsbidrag	323,7	305,1	295,2	287,7
Regleringsbidrag/-avgift	292,7	228,8	199,4	165,9
Bidrag för LSS-utjämnning	39,9	40,1	40,4	40,8
Kommunal fastighetsavgift	165,7	165,7	165,7	165,7
Summa generella statsbidrag och utjämnning	2 153,4	2 161,4	2 206,1	2 245,9
Summa skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämnning	6 727,3	6 940,5	7 184,0	7 428,9

Utdebitering

Utdebiteringen för Botkyrka kommun uppgår 2024 till oförändrat 20 kronor och 15 öre. Region Stockholm beslutade den 8 november 2023 att höja utdebiteringen 2024 med utdebiteringen med 30 öre till 12 kronor och 38 ören.

Från 2016 är begravningsavgiften gemensam för alla församlingar där Svenska kyrkan sköter begravningsverksamheten. Avgiften beslutas av Kammarkollegiet senast den 1 december. Nedan redovisas 2023 års begravningsavgift. Den preliminära skattesatsen 2024 för invånare i Botkyrka kommun blir därmed följande:

Skattesatser	2024
Botkyrka kommun	20:15
Regioner	12:38
Summa	32:53
Begravningsavgift	0:258
Summa	32:788

Botkyrkas ekonomi

Starka ekonomiska resultat de senaste åren

Kommunsektorn har redovisat mycket goda ekonomiska resultat under de senaste åren, vilket gäller även för Botkyrka kommun. Trots att de senaste åren präglats av pandemin, kriget i Ukraina och en vikande konjunktur har intäkterna utvecklats mer positivt än budgeterat. De tillfälliga bidragen för att lindra effekterna av pandemin översteg de negativa effekterna på skatteunderlagets utveckling. I delårsrapporten per augusti prognostiseras ett positivt resultat även för 2023, motsvarande 2,9 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. För 2023 planerades för att disponera medel ur resultatutjämningsreserven för att nå ett balanskravsresultat på 0 miljoner kronor, vilket inte kommer att bli aktuellt. Sammantaget prognostiseras ett positivt ekonomiskt resultat för kommunkoncernen, även om några bolag prognostiserar resultat som inte är i nivå med budget.

Nämnderna redovisar sammantaget överskott mot budget för de senaste tre åren och även i prognosen för 2023.

Stabil ekonomi men stora utmaningar och osäkerheter

Botkyrka kommun har en god ekonomisk grund att stå på. Med goda resultat under flera år har kommunen ett relativt stort eget kapital och en låg skuldsättning. Soliditeten (eget kapital dividerat med tillgångarna) är god och ligger i nivå med länsgenomsnitt. Detta gör kommunen mindre sårbar för tillfälliga ekonomiska svackor. Det gäller i särskilt stor utsträckning

om man räknar in de stora övervärden som kommunen har i sina bolag, främst Botkyrkabyggen.

Tillväxten för skatteunderlaget beräknas ligga mellan 3,3 - 5 procent per år under planeringsperioden. Ökade kostnader innebär dock en svag ökning av det reala skatteunderlaget och kommunen får räkna med en svårare ekonomisk situation de kommande åren även när regeringen tillskjuter extra resurser.

En utmaning som hela Stockholmsregionen inklusive Botkyrka har, är att stigande investeringsvolym och den demografiska utmaningen, genererar stigande kostnader. Med en hög inflation och höga pensionskostnader de kommande åren är den ekonomiska utmaningen stor både på kort och på lång sikt. Samtidigt var Botkyrkas befolkningstillväxt 2022 historiskt låg, med låga födelsetal och låg inflyttning från utlandet. En utveckling som förväntas hålla i sig, även om befolkningsprognosen visar på en högre tillväxt framåt, särskilt efter 2027 då ökningen bedöms bli drygt 1 000 nya invånare per år. Ett fortsatt arbete med effektiviseringar och sänkta kostnader bedöms därför som nödvändigt för att skapa utrymme för detta och ha reserver om ytterligare förändringar i omvärlden medför stigande kostnader.

Driftramar och ekonomiskt resultat 2024 – 2027

För 2024 budgeteras ett balanskravsresultat på 0 miljoner kronor. Kommunen planerar att disponera 140,4 miljoner kronor ur resultatutjämningsreserven för att återställa ett annars negativt balanskravsresultat. Det ekonomiska läget för åren 2025 till 2027 ser bättre ut och för dessa år budgeteras ett positivt balanskravsresultat mellan 157,0 och 386,6 miljoner kronor. I nämndernas budgetramar ligger effektiviseringskrav på 2 procent årligen 2024–2027. Socialnämnden har ett effektiviseringskrav 2024 på 1 procent. Utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har inget effektiviseringskrav 2024.

Om lågkonjunkturen vänder och utvecklas positivt kommande år och om kommunen har ekonomiska förutsättningar är ambitionen att effektiviseringskraven 2025–2027 minskas.

Investeringsutgifterna i planen uppgår till cirka 4 miljarder kronor under planperioden, men vid beräkning av upplåningsbehovet bedöms

upparbetningsgraden av investeringsutgifterna uppgå till 75 procent vilket ger ett snitt på omkring 746 miljoner kronor per år under perioden. Det utifrån att det finns en risk att projekt av olika anledningar startar senare än beräknat. Investeringar finansieras genom nivån på avskrivningar, balanskravsresultat, exploateringsintäkter, gatukostnadsersättning samt upplåning. För 2024 ligger investeringsbudgeten på 1 237,7 miljoner kronor. Med en upparbetningsgrad på 75 procent bedöms utfallet för 2024 bli 928,3 miljoner kronor. Avskrivningsnivån ligger på 321,9 miljoner kronor och prognostiserade exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar bedöms uppgå till 201 miljoner kronor. Budgeterat balanskravsresultat uppgår till minus 140,4 miljoner kronor. Det innebär att självfinansieringen av investeringar uppgår 2024 till 41 procent.

Då det råder stor osäkerhet vilket år exploateringsintäkter och, gatukostnadsersättningar faller in så tas dessa intäkter inte med i budgeten. När kommunen får sådana intäkter har de en positiv påverkan på det slutliga upplåningsbehovet för investeringar. De påverkar också balanskravsresultatet positivt.

Åren 2023 och 2024 är två tuffa år ekonomiskt. Intäkterna utvecklas inte i den utsträckning att de täcker den höga inflationen, höga pensionskostnader samt volymökningar inom verksamheterna.

Nämndernas driftbudget

Sammantaget för 2024 utökas nämndernas budgetar med netto 265,4 miljoner kronor jämfört med 2023. Nämnderna kompenseras för pris- och löneökningar med 233,5 miljoner kronor. Befolkningsprognosen visar att antalet barn och unga minskar de närmaste åren för att därefter ligga kvar på en låg nivå. Denna minskning innebär att nämndernas ramar sammantaget minskar med 6,8 miljoner kronor för volymförändringar. Övriga justeringar uppgår till netto 70,5 miljoner kronor. I nämndernas budgetar, exklusive utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden, ingår effektiviseringskrav på 31,8 miljoner kronor. Budgetjusteringarna preciseras under respektive nämnd.

Arbetskraftskostnaden räknas upp med 4,9 procent 2024. Att indexuppräkningsindex ligger så högt beror framför allt på kraftigt ökade pensionskostnader. Från och med 2025 bedöms

pensionskostnaderna sjunka och arbetskraftsindexet kommer då sammantaget hamna på 0,4 procent. Se sidan 12.

Investeringsbehoven är den stora ekonomiska utmaningen

Sveriges kommuners sammantagna utgifter för investeringar har ökat under en längre tid. Enligt planerna ser investeringarna ut att fortsätta att öka.

Även Botkyrkas investeringar har under den senaste femårsperioden varit högre än tidigare, även om det varierar mellan åren. Men det som nu pågår och ligger framför oss är investeringar av en helt annan storleksordning. I investeringsplanen för åren 2024 - 2027 uppgår investeringsramarna i genomsnitt till cirka 850 miljoner kronor per år. Botkyrka kommun har en historik med en exceptionell utbyggnadstakt i början av 1970-talet vilket innebär ett investeringsbehov som är svårt att skjuta på framtiden.

Investeringsplanen

Investeringsplanen för åren 2024 - 2027 innehåller investeringar på sammanlagt 3 476 miljoner kronor inklusive en justeringspost på minus 500 miljoner kronor. I beloppet ingår beslutade och pågående projekt samt förslag på nya projekt. Däremot ingår inte investeringar inom VA-verksamheten. Investeringarna för VA-investeringarna uppgår till cirka 616 miljoner kronor för 2024 - 2027. Driftkostnader till följd av VA-investeringarna täcks av VA- avgifter.

Den höga investeringsnivån medför en ökad belastning på kommunens resultat i form av ökade avskrivningar och räntekostnader.

Investeringsplan 2024 – 2027

Miljoner kronor

2024	2025	2026	2027
1 088	1 056	856	477

Investeringarna 2024 beräknas sammantaget uppgå till 1 088 miljoner kronor inklusive en justeringspost på minus 150 miljoner kronor. Det är en hög investeringsnivå för Botkyrka kommun. Det finns dock risk för att vissa projekt kommer att senareläggas till följd av att till exempel bygglov eller detaljplaner överklagas eller att andra oförutsedda händelser inträffar. Den andel som erfarenhetsmässigt inte går att påverka bedöms till cirka 10 – 15 % och därför har en erfarenhetsmässig justeringspost införts

på cirka 500 miljoner kronor under planperioden (motsvarar cirka 12,5%).

Många större investeringsprojekt är i produktionskedet vilket innebär stora investeringsutgifter.

Investeringsramarna för åren 2025 - 2027 är en plan och kommer eventuellt justeras till kommande budget.

Tyngdpunkten i investeringsplanen ligger på skolor och förskolor. Ett stort antal av befintliga lokaler är i behov av upprustning. I samband med förnyelse och nybyggnad av skollokaler finns också behov av nya lokaler för sport och fritid.

Fastighetsinvesteringarna i investeringsplanen baseras på respektive förvaltnings lokalbehov som beskrivs i den kommungemensamma lokalförsörjningsplanen. Utifrån det ekonomiska läget har sedan ett prioriteringsarbete genomförts vilket medför att investeringsplanen inte helt speglar lokalbehoven enligt beskrivningen i lokalförsörjningsplanen.

Utöver investeringsprojekten i investeringsplanen investerar kommunen i kommunala anläggningar inom exploateringsprojekt såsom gata, park och VA. Dessa projekt beslutas i särskilda ärenden av kommunfullmäktige och finansieras inom exploateringsprojekten. Prognosen för dessa projekt är 737 miljoner kronor för stadsmiljö och 220 miljoner kronor för VA under åren 2024 - 2027.

Kommunala investeringar inom exploateringsprojekt 2024 – 2027

Miljoner kronor

2024	2025	2026	2027
243	228	349	138

Upplåning

Takten på genomförda investeringar i planen bestämmer utvecklingen av kommunens upplåning. En beräknad genomsnittlig investeringsnivå på cirka 800 miljoner kronor beräknas leda till en ökad upplåning i storleksordningen 500 till 600 miljoner kronor jämfört med bedömd låneskuld vid utgången av 2023. Samtidigt pågår en viss avveckling av pensionsplaceringen som

förväntas minska lånebehovet med 200 till 300 miljoner kronor.

Låneramar och borgen

I samband med Mål och budget fastställs låne- och borgensram för det kommande året.

Låneramar 2024

Kommunen

Mot bakgrund av investeringsplanen uppskattas låneskulden för kommunens egna investeringar komma att uppgå till 1 400 till 1 600 miljoner kronor vid utgången av år 2024, en ökning med 200 till 400 miljoner kronor jämfört med bedömd låneskuld vid utgången av 2023.

Kommunala bolagen

Bolagens låneskuld uppskattas uppgå till 4 700 miljoner kronor vid utgången av år 2024, en ökning med 200 miljoner kronor jämfört med bedömd låneskuld vid utgången av 2023. För mer detaljer vänligen se avsnittet *Kommunens bolag*.

Totala låneramar

Miljoner kronor	2023	2024
Botkyrka kommun	1 800,0	1 600,0
AB Botkyrkabyggen	3 120,0	3 220,0
Botkyrka Stadsnät AB	265,0	265,0
Upplev Botkyrka AB	15,0	15,0
Söderenergi AB	606,0	777,0
Södertörns Energi AB	435,5	503,5
Total låneram	6 241,5	6 380,5

Sammantaget föreslås en låneram, inklusive kommunens egen upplåning, på 6 380,5 miljoner kronor för år 2024. Det är 139 miljoner kronor högre än för 2023 och beror främst på det ökade lånebehovet hos energibolagen, där låneramen justerats upp efter förra årets budget.

Borgensram och riskbedömning för 2024

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer ska kommunen i samband med Mål och budget med flerårsplan fastställa borgensram samt göra en riskbedömning av befintliga borgensåtaganden.

Kommunens totala borgensram föreslås till 1 306 miljoner kronor för 2024, vilket är 285 miljoner kronor mer jämfört med ramen för 2023. Höjningen beror i huvudsak på Södertörn

Fjärrvärmes investeringsplaner i fjärrvärmenätet de närmaste åren. Vid utgången av augusti 2023 var den utnyttjade borgen drygt 844 miljoner kronor.

Totala borgensramar

Miljoner kronor	2023	2024
Söderenergi AB	235,0	219,0
Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (Syvab)	633,15	687,15
Södertörns Fjärrvärme AB	46,0	296,0
SRV återvinning AB	35,0	35,0
Bostadsrättsföreningar	22,0	19,0
Ideella föreningar	50,0	50,0
Total borgensram för kommunen	1 021,15	1 306,15

Kommunen har utöver egna borgensåtaganden ett solidariskt borgensåtagande avseende Kommuninvests utlåning till andra medlemskommuner samtidigt som kommunen åtnjuter en

solidarisk borgen från alla medlemskommuner för den egna upplåningen.

För kommunens borgensåtaganden gentemot kommunens egna bolag och delägda bolag bedömer vi riskerna som fortsatt mycket små. Av det totala borgensåtagandet är mer än 90 procent riktade mot egna eller delägda bolag. De största riskerna finns liksom tidigare i kommunens borgensåtaganden gentemot de ideella föreningarna, framför allt borgensåtagandet som avser hyra av tennishall. Många av dessa har en svag ekonomi och är beroende av förhållandevis osäkra inkomstkällor.

Befolkningsprognos 2022 – 2031

Ålder	2 022	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 030	2 031
0	1 025	1 031	1 065	1 066	1 070	1 134	1 147	1 160	1 174	1 188
1-5	5 878	5 702	5 583	5 581	5 597	5 633	5 753	5 867	5 962	6 060
6	1 228	1 246	1 229	1 171	1 165	1 172	1 148	1 162	1 190	1 201
7-12	7 914	7 773	7 735	7 685	7 588	7 501	7 470	7 436	7 405	7 412
13-15	3 905	4 038	4 042	4 071	4 037	4 072	4 055	4 024	4 005	4 017
16-18	3 719	3 711	3 805	3 863	3 986	4 005	4 040	4 027	4 062	4 053
19-64	57 952	58 255	58 608	59 108	59 707	60 440	61 123	61 818	62 442	63 027
65-79	10 463	10 458	10 503	10 522	10 532	10 601	10 764	10 976	11 216	11 520
80-89	2 818	3 042	3 247	3 468	3 642	3 817	3 924	4 014	4 077	4 102
90-w	481	477	490	505	521	555	588	612	647	681
Summa	95 383	95 733	96 307	97 040	97 845	98 930	100 012	101 096	102 180	103 261

Under första halvan av 2023 ökade Botkyrkas befolkning med 234 personer, samma tidsperiod föregående år hade befolkningen minskat med 34 invånare. Sedan 2020, ett år som präglades av pandemin, har befolkningstillväxten varit väsentligt lägre än tidigare år. Botkyrka har traditionellt vuxit genom en inflyttning från omvärlden, denna har minskat som en effekt av pandemin och därefter en mer restriktiv lagstiftningen kring immigration. Under denna tidsperiod har även antalet födda barn minskat.

Hittills för 2023 kan vi se att vi ligger förhållandevis väl till jämfört med prognosen. De åldersklasser som kommer ha störst differens är 0-åringar och de som är 90 år och äldre. Antalet 0-åringar kommer fortsätta bli fler under resterande del av året, men antalet kommer förmodligen inte nå upp till prognosen, det ser ut att bli 50–100 färre än prognostiserat. De som är 80 år och äldre kommer fortsätta minska under året, men kommer förmodligen bli något fler än prognostiserat. De som är 90 år och äldre kan tänkas bli 30–50 fler än prognostiserat. I övrigt följer åldersklasserna prognosen väldigt väl. Vi såg under 2022 ett tapp bland unga personer, 1–12 år gamla, och personer som är 25–44 år gamla. Det är ett tecken på att fler barnfamiljer har flyttat från kommunen än till kommunen.

I tabellen ovan redovisas kommunens befolkningsprognos för åren 2023–2027. Prognosen är framtagen i mars 2023. De antaganden som ligger till grund för årets prognos är att den låga fruktsamheten fortsatt kommer hålla i sig. Det finns tecken på att Sverige är på väg in i ”The low fertility trap”, vilket innebär att fruktsamheten under en längre tid har minskat, trots att

förutsättningarna i konjunkturen borde medföra att fruktsamheten ökar eller hålls stabil. Detta tillstånd medför att sociala normer om familjebildandet kan förändras, där det blir mer accepterat att inte skaffa barn eller att endast skaffa ett barn, men även att det inte är önskvärt att skaffa barn beroende på osäkra yttre faktorer som omvärldsläget och klimatfrågan. För att nå jämvikt måste varje kvinna föda 2,1 barn, 2022 var fruktsamhetstalet 1,60 i Botkyrka och rikets fruktsamhet var 1,52, vilket är de lägsta siffrorna för 2000-talet. Den låga fruktsamheten kommer medföra att antalet unga i kommunen kommer minska under prognosperioden. Samtidigt som vi har sett ett utflöde av barnfamiljer de senaste åren vilket ytterligare bidrar till denna minskning, om inte trenden vänder.

Ett annat antagande är att den nya migrationspolitiken med lägre invandringsvolym kommer fortsätta gälla framöver, oavsett vilket regeringsalternativ som styr Sverige. Invandringsvolymerna har gått upp något sedan den låga noteringen 2020, men bedöms inte gå tillbaka till 2010-talets höga nivåer. Under 2022 startade Ryssland sitt anfällskrig mot Ukraina. Ukrainska medborgare har rätt att söka om tillfälligt uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet, tillståndet gäller ett år i taget och när det gått ut behöver det sökas på nytt. När säkerhetsläget i Ukraina bedöms som förbättrat (definition saknas) kommer tillståndet att återkallas. Det finns inget som tyder på att permanenta uppehållstillstånd kommer att ges till ukrainska medborgare som kommit till Sverige genom massflyktsdirektivet. Därför vägs inte dessa in i prognosen. Men det är viktigt att följa

utvecklingen om det är så att direktivet skulle förändras så att dessa individer blir folkbokförda i framtiden. Just nu finns det 783 individer i Botkyrka som lyder under massflyktdirektivet. Vi har de senaste två åren även sett att utvandringen från kommunen har ökat. Detta kan delvis förklaras av att Skatteverket har fått information från Migrationsverket om individer som inte längre befinner sig i Sverige som Skatteverket är i färd med att avregistrera från folkbokföringen. Arbetet väntas vara klart under nästa år, men fler fall kan dyka upp framöver, vilket kan påverka Botkyrka.

Den lågkonjunktur vi befinner oss i med hög inflation, till följd av pandemieffekter och Rysslands anfallskrig mot Ukraina, har medfört att Riksbanken succesivt har fått höja styrrentan för att dämpa inflationen. Under början av året pekade prognoserna på att rentan skulle nå sin topp under hösten 2023, för att sedan sänkas steg för steg under 2024, men nu bedöms den nå sin topp under början av 2024 och sänkningar kan bli aktuella i slutet av 2024. Denna fördröjning påverkar när vi kan väntas ta oss ur lågkonjunkturen. Den höjda rentan har medfört att färre har möjlighet att köpa en ny bostad, samt att byggbolagen får svårare att få ihop kalkylen för sina projekt och väljer att lägga dem på is. Till följd av detta såg vi en minskad rörlighet på bostadsmarknaden under 2022, en inlåsningsseffekt, denna bedöms hålla i sig under 2023 för att sedan mogna under 2024 när fler har vant sig vid det förändrade ränteläget och prisnivån. Vi såg även att antalet påbörjade bostäder minskade under 2022 och första halvåret 2023. Boverket bedömer att den trenden håller i sig under 2023, med bottennotering under 2024 och biter sig kvar under 2025.

Under 2023 väntas kommunen öka med 350 invånare. Den nya prognosen bedömer att befolkningstillväxten återgår till ett normalläge 2027 jämfört med föregående år då normalläget väntades 2026. Tidigare under året

bedömdes bostadsbyggandet återhämta sig under 2024 vilket skulle kunna ge effekter på befolkningstillväxten 2027 och som tidigast sista kvartalet 2026, men det finns tendenser till att lågkonjunkturen kommer bita sig kvar längre än vad vi bedömde i början av året. Därför kan återhämtningen eventuellt dröja ytterligare ett år. Det nya normalläget bedöms något lägre än tidigare nivåer på 1 200 – 1 400, i föregående års prognos bedömdes normalläget till 1 200 personer per år och i årets prognos bedöms normalläget vara 1 100 personer per år. De antaganden som ligger till grund för detta är de minskade fruktsamhetstalen i kombination med den förändrade migrationspolitiken som leder till minskad invandring. Den minskade invandringen får extra stor effekt då utrikesfödda kvinnor generellt har haft något högre fruktsamhetstal än svenskfödda kvinnor vilket gör att minskad invandring även påverkar fruktsamheten.

Den åldersgrupp som vi ser kommer öka mest procentuellt under prognosperioden är gruppen 80 år och äldre. Det sker genom en naturlig demografisk växling eftersom den stora generationen 40-talister befinner sig i dessa åldrar under prognosperioden, vilket kan tyda på en toppnotering i slutet av prognosperioden 2032, för att sedan plana ut därefter. Samtidigt ökar medellivslängden vilket bidrar till att fler kommer leva längre. Fram till 2027 kommer antalet som är 80+ i kommunen öka med 30 procent och fram till 2032 kommer denna grupp ha ökat med nästan 50 procent, detta kan givetvis bli en stor utmaning för äldreomsorgen framöver. Samtidigt finns det tecken på att de äldre blir friskare och inte kräver lika mycket insatser som de tidigare gjort, vilket skulle kunna innebära att behovet av äldreomsorg inte ökar i lika stor omfattning som antalet äldre.

Resultatbudget 2024 - 2027

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens nettokostnader ex-klusive avskrivningar	-6 102,5	-6 411,8	-6 339,1	-6 449,9	-6 573,1
Avskrivningar	-306,3	-321,9	-366,3	-384,7	-402,6
Verksamhetens nettokostnader	-6 408,8	-6 733,7	-6 705,4	-6 834,6	-6 975,7
Skatteintäkter	4 353,5	4 573,9	4 779,1	4 977,9	5 183,0
Generella statsbidragsintäkter mm	2 078,1	2 153,4	2 161,4	2 206,1	2 245,9
Verksamhetens resultat	22,8	-6,4	235,1	349,4	453,2
Finansiella intäkter	137,3	213,6	215,0	231,0	252,5
Finansiella kostnader	-225,5	-347,6	-293,1	-290,2	-319,2
Resultat efter finansiella poster	-65,4	-140,4	157,0	290,2	386,6
Resultatutjämningsreserven	65,4	140,4			
Resultat efter disponering från resultatutjämningsreserven	0,0	0,0	157,0	290,2	386,6

Prognos					
Exploateringsintäkter	20,5	52,8	156,0	217,1	205,0
Gatukostnadsersättningar	39,0	148,2	118,3	160,2	77,0
Summa exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar	59,5	201,0	274,3	377,3	282,0

Exploateringsprojekt som kommunen planerar förväntas generera inkomster vid markförsäljning och gatukostnadsersättningar från exploatörer. I flera projekt finns det på grund av rådande marknadsläge och konjunktur en stor osäkerhet när det gäller tidsplanerna och de ekonomiska förutsättningarna. Vilket år inkomsterna förväntas flyta in till kommunen är en prognos och det kan därför bli förskjutningar mellan åren. När inkomsterna betalas till kommunen bokförs dessa som en intäkt och påverkar resultatet positivt. Likvidmässigt används medlen till att finansiera del av kommunens investeringsutgifter. Om exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar flyter in 2024 minskar behovet av att disponera medel ur resultatutjämningsreserven.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning 2024 - 2027

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skatteintäkter	4 368,1	4 571,0	4 779,1	4 977,9	5 183,0
Slutavräkningar	-14,6	2,9			
Summa skatteintäkter	4 353,5	4 573,9	4 779,1	4 977,9	5 183,0
Inkomstutjämningsbidrag	1 336,1	1 331,4	1 421,7	1 505,4	1 585,8
Kostnadsutjämningsbidrag	348,2	323,7	305,1	295,2	287,7
Regleringsbidrag-/ avgift	181,7	292,7	228,8	199,4	165,9
Bidrag för LSS-utjämning	49,9	39,9	40,1	40,4	40,8
Kommunal fastighetsavgift	162,2	165,7	165,7	165,7	165,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	2 078,1	2 153,4	2 161,4	2 206,1	2 245,9
Summa skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning	6 431,6	6 727,3	6 940,5	7 184,0	7 428,9

Nämndernas budgetramar 2023 - 2027

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	-469,1	-523,5	-513,6	-517,7	-521,8
Revision	-5,0	-5,2	-5,3	-5,4	-5,6
Samhällsbyggnadsnämnden	-211,5	-212,4	-217,6	-224,8	-235,4
-Exploateringsverksamheten					
Teknik- och fastighetsnämnden	-64,2	-54,1	-42,6	-47,2	-38,9
Miljö och hälsoskyddsnämnden	-20,3	-22,8	-22,5	-22,5	-22,9
Kultur- och fritidsnämnden	-299,4	-316,4	-323,7	-339,5	-350,3
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-308,0	-325,1	-324,1	-328,1	-336,7
Utbildningsnämnden	-2 848,9	-2 946,8	-2 927,5	-2 943,3	-2 991,0
Socialnämnden	-719,2	-745,0	-747,3	-757,6	-776,6
Vård- och omsorgsnämnden	-1 361,6	-1 475,8	-1 497,3	-1 533,8	-1 596,8
KF/KS förfogande	-109,5	-55,1	-87,2	-127,3	-140,8
Summa nämndernas nettokostnad	-6 416,6	-6 682,0	-6 708,7	-6 847,3	-7 016,7
Finansförvaltning, centrala poster	7,8	-51,7	3,2	12,7	41,0
Summa skattefinansierad verksamhet	-6 408,8	-6 733,7	-6 705,4	-6 834,6	-6 975,7
Vatten och avlopp (VA)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet	-6 408,8	-6 733,7	-6 705,4	-6 834,6	-6 975,7
Avdrag avskrivningar*)	306,3	321,9	366,3	384,7	402,6
Verksamhetens nettokostnad exklusive avskrivningar	-6 102,5	-6 411,8	-6 339,1	-6 449,9	-6 573,1

*) I nämndernas utfall ingår årets avskrivningar. Enligt LKRB ska avskrivningar redovisas som egen rad i resultaträkningen. För att detta ska vara möjligt görs här avdrag för nämndernas avskrivningar och motsvarande belopp återläggs som egen rad i resultaträkningen.

Finansförvaltning, centrala poster 2023 - 2027

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Internränta	101,5	107,0	130,8	141,0	149,2
Fastighetsskatt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Tomträttsavgälder	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Kalkylerad pension (PO-pålägg)	364,0	403,0	264,0	243,0	285,0
Pensionskostnad	-493,7	-576,3	-409,3	-383,6	-398,8
Schablonbidrag	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Förnyelse miljonprogramsfastigheter med mera	-	-21,4	-18,3	-23,7	-30,4
Summa	7,8	-51,7	3,2	12,7	41,0

Finansiella poster 2023 - 2027

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Finansiella intäkter					
Aktieutdelning koncernbolag	12,0	12,0	6,0	6,0	12,0
Borgensavgifter	20,7	24,2	27,0	29,8	31,5
Ränteutdelningar koncernbolag	104,6	177,4	182,0	195,2	209,0
Summa finansiella intäkter	137,3	213,6	215,0	231,0	252,5
Finansiella kostnader					
Ränta lån kommun	-36,9	-52,8	-61,1	-64,5	-64,3
Ränta lån koncernbolag	-104,6	-177,4	-182,0	-195,2	-209,0
Räntor pensionsavsättningar	-84,0	-117,4	-50,0	-30,5	-45,9
Summa finansiella kostnader	-225,5	-347,6	-293,1	-290,2	-319,2
Summa finansnetto	-88,2	-134,0	-78,1	-59,2	-66,7

Sammanfattning investeringsplan 2024 - 2027

Miljoner kronor	Totalt för perioden	2024	2025	2026	2027
Skattefinansierad verksamhet					
Kommunstyrelsen	-122,6	-24,8	-25,2	-25,6	-47,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-329,6	-110,6	-92,1	-67,4	-59,5
Teknik- och fastighetsnämnden	-3 377,4	-1 058,6	-1 041,0	-831,4	-446,4
Kultur- och fritidsnämnden	-53,8	-17,3	-13,1	-16,5	-7,1
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-7,9	-1,9	-1,9	-2,0	-2,1
Utbildningsnämnden	-64,2	-18,4	-28,2	-7,9	-9,7
Socialnämnden	-6,0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Vård- och omsorgsnämnden	-15,0	-4,7	-3,2	-3,5	-3,6
Erfarenhetsmässig justering	500,0	150,0	150,0	100,0	100,0
Summa nämnder utgifter	-3 476,5	-1 087,7	-1 056,3	-855,8	-476,7
Utgifter	-3 476,5	-1 087,7	-1 056,3	-855,8	-476,7
Inkomster	16,0	13,3	0,9	0,9	0,9
Summa nettoutgift	-3 460,5	-1 074,4	-1 055,4	-854,9	-475,8
Taxefinansierad verksamhet					
Utgifter	-615,5	-68,8	-142,7	-207,8	-196,2
Inkomster	41,0	5,0	12,0	12,0	12,0
Summa nettoutgift	-574,5	-63,8	-130,7	-195,8	-184,2
Teknik- och fastighetsnämnden – VA-verksamheten					

Exploateringsverksamhet

Exploateringsverksamheten innebär bland annat att markområden utvecklas för att möjliggöra för nya bostads- handels- och industriområden.

Kommunen bedriver projekt både där kommunen är markägare och där det är en privat aktör som är markägare. Ett exploateringsprojekt innebär i princip alltid detaljplaneläggning, köp, försäljning och reglering av mark samt iordningställande av råmark. I de allra flesta projekt behöver det byggas ut allmänna anläggningar som gator, parker och vatten och avlopp (VA) för att projektet ska kunna genomföras. De ekonomiska förutsättningarna i exploateringsprojekten har stor påverkan på kommunens likviditet och ambitionen är alltid att respektive projekt ska finansieras fullt ut via intäkter i projektet som markförsäljning och exploateringsbidrag samt avgifter för VA-anslutning. Inkomster och utgifter bedöms i tidiga skeden och blir säkrare desto längre projekten har kommit och avtal träffats med byggaktörerna.

I flera projekt finns det på grund av rådande marknadsläge och konjunktur en stor osäkerhet när det gäller tidsplanerna och de ekonomiska förutsättningarna men på sikt bedöms förutsättningarna som goda för exploateringsprojekt i kommunen. I nuläget avvaktar till exempel byggaktörerna i Tumba centrum, Tumba skog och Tegelbruket medan projekten i Riksten, Kassmyra, Ulfsbergsgården och Slagsta strand pågår.

Exploatering - Detaljplaneskede

I början av 2024 förväntas 12 exploateringsprojekt vara i planeringsskede. Dessa omfattar cirka 2500 bostäder och cirka 36 hektar företagsmark. Under 2024 kan flera projekt gå från planeringsskede till genomförande som till exempel Harbo backe, Riksten dp 6 och Albytäppan men detta är till stor del beroende på rådande marknadsläge för bostäder och hur det utvecklas under året.

Exploatering – Genomförandeskede

I början av 2024 förväntas 20 exploateringsprojekt befinna sig i genomförandeskede, vissa av dessa är dock vilande framför allt på grund av marknadsläget. Totalt omfattar projekten cirka 6 400 bostäder och cirka 15 hektar företagsmark. Större projekt som är i ett genomförandeskede där utbyggnad av allmänna anläggningar som gator och torg samt bostäder pågår är Slagsta strand, Kassmyraåsen och Rikstens friluftstad

(dp 4). I till exempel Slättmalm har genomförandet precis påbörjats och är i ett tidigt skede med detaljprojektering och förberedelser inför start av byggnation.

Exploatering - Övriga projekt

Utöver dessa projekt finns detaljplaneprojekt och programarbete som inte ligger under exploatering.

(mnkr)	Prognos 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomster/intäkt	88,5	242,4	300,3	427,8	327,0
Utgifter	-194,9	-242,8	-228,0	-348,6	-138,1
Netto exploatering	-106,4	-0,4	72,3	79,2	188,9
<i>Specifikation</i>					
Kommunal anläggning Gata Parl	-170,4	-156,8	-193,0	-277,2	-110,0
Gatukostnadsersättning	39,0	148,2	118,3	160,2	77,0
Markförsäljning	20,5	52,8	156,0	217,1	205,0
Kommunal anläggning VA	-24,5	-86,0	-35,0	-71,4	-28,1
VA-anläggningsavgift	29,0	41,4	26,0	50,5	45,0

I nettoexploatering ingår poster enligt specifikation. Anläggningstillgångar är allmänna tillgångar som ska tillhöra kommunen. Gatukostnadsersättning visas i kommunens resultaträkning när gatan är besiktigad och körbar. Markförsäljning visas i kommunens resultaträkning när fastigheten är betald och tillträde skett. Planintäkter och plankostnader ingår inte i denna sammanställning. I tabellen visas prognos som påverkar kassaflöde.

(mnkr)	Prognos 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Genomförandeskede	-106,4	-13,2	79,3	21,6	13,9
Planskede	0,0	12,9	-7,0	57,7	175,0
Summa exploateringsnetto	-106,4	-0,3	72,3	79,3	188,9

Ett exploateringsprojekt startar oftast genom att en privat byggaktör kontaktar kommunen och vill utveckla privat eller kommunal mark alternativt att kommunen vill utveckla kommunal mark. Ibland genomförs i denna tidiga fas också en förstudie, till exempel ett planprogram, innan samhällsbyggnadsnämnden beslutar om att planarbetet ska starta genom ett så kallat planbesked. Parallellt med detta arbete tas om projektet är initierat av en byggaktör ett ramavtal fram som översiktligt reglerar omfattningen av projektet och också ekonomiska åtaganden för respektive part. Ska projektet genomföras på kommunal mark sker ofta en markanvisning i detta skede. Ramavtalet beslutas av kommunfullmäktige. Arbetet med att ta fram detaljplanen för det aktuella projektet pågår sedan samtidigt som förhandlingar sker med den aktuella byggaktören om villkoren för genomförandet. Innan projektet går in i ett genomförande krävs ett beslut i kommunfullmäktige. Vid detta tillfälle beslutas om avtal med byggaktör, förslag till detaljplan och investeringsbudget för hela projektet.

Uppdrag

Uppdragsstyrningen är en del av den politiska styrningen. Samtliga uppdrag rapporteras i samband med kommunens årsredovisning. Slutrapporter avseende följande uppdrag ska dock passera kommunstyrelsens ordförandeberedning i början av september 2024: *Kommundelsnämnd, Förbättra och utveckla demensvård, Seniorfältare, Fler särskilda boenden - gruppboende och vård- och omsorgsboende samt Översyn av kulturella scener.*

Uppdraget *Ökat trygghetsarbete* sträcker sig över hela mandatperioden. Rapportering sker i samband med delårsrapport 2 samt i verksamhetsberättelsen.

Ökat trygghetsarbete

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsåtgärder inom sina verksamheter inom beslutad ram. Därutöver ska samtliga nämnder lämna kommunövergripande förslag på hur kommunen och berörda aktörer kan utveckla trygghetsarbetet i hela kommunen.-

Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och fortlöpande följa arbetet samt genom trygghetsberedningen föreslå resurseffektiva kommunövergripande åtgärder.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att kartlägga, analysera och föreslå åtgärder mot parallella samhällsstrukturer och den brottslighet som är förknippad med dessa, att skapa en nulägesbild av förekomsten av otillåten påverkan inom kommunen, arbeta med kunskapshöjning i organisationen och genom trygghetsberedningen föreslå resurseffektiva kommunövergripande åtgärder.

Inom ramen för *Effektiv samordning för trygghet* (EST) får samhällsbyggnadsnämnden och teknik- och fastighetsnämnden i uppdrag att öka insatserna för att centrumanläggningar, gator, parker och allmänna platser ska vara ljusa- och trygga dygnet runt.

Inom ramen för *Effektiv samordning för trygghet* (EST) ska Botkyrkabyggen intensifiera sitt arbete mot otrygghet. Det förstärkta trygghetsarbetet ska bland annat omfatta fler åtgärder för att skapa rena och trygga miljöer, åtgärder för

att stoppa olovlig och olaglig verksamhet i gemensamma utrymmen, att användningen av trygghetskameror ökar och att insatser mot otillåten andrahandsuthyrning och inneboendelösningar på orimliga villkor intensifieras.

Övriga kommunala bolag ska inom sina respektive områden intensifiera sitt arbete mot otrygghet.

Kommundelsnämnd

Kommunstyrelsen får tillsammans med berörda nämnder i uppdrag att utreda och förbereda ett pilotprojekt i syfte att införa kommunalnämnd i Tullinge från och med 1 januari 2025. Uppdraget ska innehålla en kostnadskalkyl som belyser ekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska återrapporteras i september 2024.

Förbättra och utveckla demensvård

Vård och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur demensvården inom hemtjänst och särskilt boende kan förbättras. I uppdraget ingår att undersöka hur verksamheten kan säkerställa demenskompetens genom arbetssätt och organisation. Uppdraget ska innehålla en kostnadskalkyl som belyser ekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska återrapporteras i september 2024.

Fler särskilda boenden - gruppboende och vård- och omsorgsboende

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och teknik- och fastighetsnämnden att lyfta fram det långsiktiga behovet av och säkerställa att behovet av bostäder enligt LSS samt vård- och omsorgsboende tillgodoses. Uppdraget ska innehålla en kostnadskalkyl som belyser ekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska återrapporteras i september 2024.

Seniorfältare

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur så kallade "seniorfältare" kan inrättas. Seniorfältarens uppgift i kommunen ska vara att arbeta uppsökande och främja att äldre får information, hjälp och gemenskap i vardagen för ett inkluderande och äldrevänligt samhälle som motverkar ofrivillig ensamhet för äldre. Redovisningen bör också klargöra om denna funktion kan samordnas med redan existerande tjänsten bostadslots för seniorer. Uppdraget ska innehålla en kostnadskalkyl som

belyser ekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska återrapporteras i september 2024.

Översyn av kulturella scener

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen och teknik- och fastighetsnämnden genomföra en översyn av drift, styrning, fastighet och ekonomi gällande samtliga kulturella scener i Botkyrka. Uppdraget ska innehålla en kostnadskalkyl som belyser ekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska återrapporteras i september 2024.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över kommunens verksamheter för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i kommunstyrelsens reglemente. I ansvaret ingår att rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-469,1	-523,5	-513,6	-517,7	-521,8
Investeringar fram till 2027, netto	-15,3	-24,8	-25,2	-25,6	-47,0
Varav:					
Investeringsutgifter	-15,3	-24,8	-25,2	-25,6	-47,0
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Kommunen ska inom egen verksamhet och i samverkan med polis, civilsamhället och andra relevanta aktörer aktivt arbeta för att öka tryggheten och stärka arbetet mot kriminalitet och korruption. Den särskilda trygghetssatsningen innebär att samtliga nämnder ska ha en aktiv roll i att genomföra insatser och lämna förslag på åtgärder som bidrar till ökad trygghet.

Under perioden ska nämnden:

- Samordna och följa upp arbetet med den särskilda trygghetssatsningen och besluta om åtgärder inom särskilda anslaget för trygghetssatsningar.
- Förstärka områdesarbetet för att fokusera på trygga kommundelar.
- Förebygga och motverka välfärdsbrottslighet genom brottsförebyggande tillsynsarbete och förstärkt uppföljning av bidrag och utbetalningar.
- Fortsätta utveckla arbetet för att tidigt upptäcka och motverka kriminalitet och utsatthet bland barn och unga. Motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Säkerhet och beredskap

Kommuner ska arbeta löpande med att förhindra oönskade händelser samt planera för kriser och för att säkerställa kontinuitet för den samhällsviktiga verksamheten. Botkyrka har en viktig roll i totalförsvaret till exempel på grund av sin geografiskt och logistiskt viktiga placering som en av få infarter till Stockholm. Internt i organisationen kommer även fokus läggas på att kvalitetssäkra strukturer för brandskyddsarbetet.

Under perioden ska nämnden:

- Utveckla beredskapsorganisationen för att öka kommunens förmåga att stå emot och klara av framtida utmaningar och kriser.
- Implementera ett klimatanpassningsprogram med åtgärder för ökad robusthet mot klimatförändringar.
- Utveckla organisation och arbetssätt för en god informationsförvaltning med fokus på IT-säkerhet och informationssäkerhet.

Utveckla Botkyrkas näringsliv och strategisk platsutveckling

Arbetet med den strategiska platsutvecklingen ska stärkas för att i större utsträckning möta botkyrkabornas, liksom näringslivets och civilsamhällets behov idag och i framtiden. Kommunen

ska attrahera fler företag och entreprenörer att etablera sig i Botkyrka och erbjuda en god och trygg service.

Utvecklingen av Botkyrkas näringsliv ska intensifieras genom ett aktivt arbete för att förbättra förutsättningar för etablering av företag och entreprenörer. Nämnden ska fortsatt verka för en hållbar stadsutveckling och infrastruktur som bidrar till utveckling av näringslivet och trygghet och trivsel för medborgarna. Nämnden ska bidra till att förebygga ohälsa och främja insatser som bidrar till en god fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga.

Under perioden ska nämnden:

- Besluta om åtgärder som underlättar för företag att etablera sig och utvecklas i Botkyrka.
- Fortsätta utveckla dialogen med näringsliv och företag.
- Initiera ett arbete med Botkyrkas platsvarumärke.

Demokratiutveckling

Botkyrka kommun ska arbeta för att öka förtroendet hos medborgarna. Detta genom att ha ett medborgarperspektiv, vara synlig och erbjuda god service. Därutöver ska kommunen vara lyhörd för medborgarnas synpunkter och behov. Kommunen ska tillsammans med civilsamhället verka för att öka valdeltagande och för att engagera fler botkyrkabor i de demokratiska processerna.

Under perioden ska nämnden:

- Förbereda pilotprojekt för införande av kommundelsnämnd i Tullinge 2025.
- I samverkan med andra nämnder fokusera på demokratiinsatser i syfte att öka valdeltagande i EU-valet 2024 samt i framtida val.

Effektiv organisation

Det ekonomiska läget i omvärlden och i Sverige bidrar till att kommunen står inför stora kostnadsökningar. Kommunen behöver göra tydliga prioriteringar inom alla verksamheter och kostnadsområden. För att möta de utmaningar kommunen står inför behöver kommunen fokusera på en god ekonomisk hushållning genom medveten styrning och uppföljning.

Under perioden ska nämnden:

- Ta fram ett program för god ekonomisk hushållning som inkluderar ekonomi,

verksamhet samt de kommunala bolagen. Programmet har ett helhetsperspektiv och blir en ledning i det långsiktiga planeringsarbetet.

- Verka för att kommunal verksamhet, kommunalt finansierad verksamhet och användning av kommunens lokaler sker på ett ändamålsenligt sätt.
- Fortsätta att utveckla målstyrningen samt lednings-, styr- och stödprocesser så att dessa blir tydliga och effektiva i hela kommunorganisationen.
- Digitalisera med fokus på en automatisering av ekonomi- och HR processer.

Attraktiv arbetsgivare

Välfärden i Sverige och Botkyrka står inför stora kompetensförsörjningsutmaningar inom flera av kommunens yrkesgrupper. För att säkerställa att kommunen är en arbetsplats där medarbetare trivs och är stolta behöver kommunen öka attraktionskraften som arbetsgivare och ta fram en plan för strategisk kompetensförsörjning.

Under perioden ska nämnden:

Ta fram en kommunövergripande kompetensförsörjningsstrategi som har ett tioårsperspektiv.

Fortsätta utveckla organisationskultur, ledarskap och medarbetarskap inom kommunstyrelseförvaltningen i syfte att stärka förvaltningens hållbara medarbetarengagemang och nå en sund personalomsättning.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagens tillväxt och etableringar (KF)

Kommunstyrelsens mål

Befintliga företag anser att det är enkelt att få den service som de behöver för att bedriva och utvidga sin verksamhet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Botkyrkas företagare som är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar	78	78	79	80

Kommunstyrelsens mål

Botkyrka är en attraktiv plats för företag att etablera sig på

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) förvärvsarbete i kommunen dagbefolkning, ökar	-	74	75	76
Andel förvärvsarbete i näringsliv, dagbefolkning	-	67	67	67,5
Antalet nystartade företag i Botkyrka ökar	597	Ökar	Ökar	Ökar
Arbetsstillfällena, med minst fem anställda, som etablerar sig i kommunen ökar	19	25	28	35
Botkyrkas företag (AB) har högre tillväxt än snittet för företagen i Stockholms län (KF)	Ja	Ja	Ja	Ja

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Kommunstyrelsens mål

Botkyrkaborna har goda möjligheter att påverka sin kommun

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som deltar i valet till Europaparlamentet 2024 ökar och ligger i nivå med riket*	-	-	-	-
Andel (%) botkyrkabor som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem ökar (MBU)	37	-	42	-

*Utfall 2019 i Botkyrka 43,9% och i riket 55,3%

Kommunstyrelsens mål

Civilsamhället har en aktiv roll som medskapare av Botkyrkas utveckling

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som anser att Botkyrka	37	-	40	-

är en plats där det är lätt att genomföra nya idéer och initiativ ökar (MBU)				
Kommunens formaliserade samverkan med civilsamhället ökar	48	Ökar	Ökar	Ökar

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsens kommunikation med Botkyrkaborna och andra målgrupper stärker bilden av Botkyrka

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor med en övervägande positiv bild av Botkyrka ökar (MBU)	52	-	Ökar	-
Andel (%) Botkyrkabor som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information ökar (MBU)	43	-	57	-
Andelen (%) botkyrkabor som är nöjd med tillgången till information om kommunen och dess verksamheter ökar (MBU)	43	-	55	-
Botkyrkabornas nöjdhet med möjlighet till inflytande ökar (SCB)	-	-	-	39

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen ger god service åt Botkyrkaborna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med kommunens organisation ökar (MBU)	33	-	37	-
Andel (%) personer som via e-postkontakt med medborgarcenter får svar inom en dag ökar	87	89	90	95
Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen (%) medborgare som vid telefonkontakt med medborgarcenter har fått svar på sin fråga ökar	73	81	83	90

Andelen (%) synpunkter som besvaras av kommunstyrelsens verksamheter inom 10 dagar.	31	87	88	95
---	----	----	----	----

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Kommunstyrelsens mål
Kommunstyrelsen skapar förutsättningar för ökad trygghet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som inte är oroliga för att utsättas för våldsbrott eller hot om våld ökar (SCB)	-	66	-	68
Andel botkyrkabor som tycker det är tryggt att leva och bo i sitt bostadsområde ökar (MBU)	65	-	69	-
Andelen (%) botkyrkabor som känner sig trygga att vistas utomhus i området där de bor när det är mörkt ute ökar (SCB)	-	69	-	76

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen (KF)

Kommunstyrelsens mål
Kommunstyrelsen bidrar till ökad trivsel i Botkyrka

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Botkyrkabornas nöjdhet med trivsel i kommunen ökar (MBU)	57	-	62	-

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck (KF)

Kommunstyrelsens mål
Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel medarbetare som möter barn och unga	-	-	-	-

och är utbildade i våldsprevention ökar

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:1 Fler och mer varierande bostäder inom och mellan våra stadsdelar (KF)

Kommunstyrelsens mål
Kommunstyrelsen bidrar till mer varierad bostadsammansättning inom kommunens olika kommundelar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) trångboddhet (enligt norm 2 SCB) minskar	27,9	28,5	27,5	27
Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet färdigställda nya bostäder vara minst 8 000	3253	6220	8000	-
Förändringar (%) i bostadsbeståndet som bidrar till ökad variation i bostadssammansättningen i varje kommundel	28,6	60	60	60

3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov (KF)

Kommunstyrelsens mål
Kommunstyrelsen bidrar till möjligheter för ett hållbart resande för botkyrkaborna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som kan använda kollektivtrafik för de flesta dagliga resor ökar (MBU)	79	-	80	-
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med kommunens gång-, cykel- och bilvägar ökar (MBU)	62	-	64	-
Andelen (%) kommuninvånare som reser med kollektivtrafik till och från arbetet ökar (MBU)	45	-	46	-

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen har en effektiv organisation

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Kommunstyrelsens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	99	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen är en attraktiv arbetsplats

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Kommunstyrelseförvaltningens frisknärvaro för medarbetare ska öka (%) kvinnor/män	94,6	Ökar	Ökar	Ökar
Kommunstyrelseförvaltningens genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetar-engagemang (HME) ska öka	75	Ökar	Ökar	Ökar
Kommunstyrelseförvaltningens personalomsättning (%) (antal avslutade under året i % av antalet anställda) ska minska	15,7	10	Minskar	9
Kommunstyrelseförvaltningens personalomsättning (antal nyanställda i procent av antalet anställda) ska minska.	22,3	10	Minskar	9
Medarbetarundersökning, totalindex (samanvägning av undersökningens åtta delar) ökar	70	74	Ökar	75

Kommunstyrelsens mål

Chefsomsättningen i hela kommunen är 8 – 10 procent

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Chefsomsättningen i kommunen minskar (%)	18	8–10	8–10	8–10

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som upplever att de är nöjda med möjligheterna att lösa sitt ärende direkt via hemsidan/digital tjänst ökar (MBU)	47	-	49	-
Antalet digitala tjänster som kommunen tillhandahåller ökar	99	100	110	150

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsens arbetsflöden och arbetssätt är i huvudsak digitala

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Frigjord tid per år med hjälp av digitalisering är minst 5 000 timmar	3000	5000	5000	5000

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Kommunstyrelsens mål

Koldioxidutsläpp från kommunens inköp av varor och tjänster minskar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) fossila bränslen (bensin och diesel) minskar	20	10	7	5
Klimatavtryck för inköpta varor (CO2/transporterat kg) vid samordnad varudistribution minskar	1,53	1,92	1,87	1,72
Koldioxidutsläppen för resor i tjänst minskar	639 289	Minskar	Minskar	Minskar

Kommunstyrelsens budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-469 117	-469 117	-523 477	-513 628	-517 654
Löne- och prisuppräknig		-17 082	-7 027	-11 223	-15 588
Medel från central lönepott överförs till SBN		100			
Övriga prioriteringar					
Tillfälliga medel för introduktion av nya ledamöter och avtackning av avgående fullmäktige i samband med valet 2022 tas bort		1 000			
Val till EU- parlamentet 2024		-2 970	2 970		
Demokratiinsatser i samband med val till EU- parlamentet 2024		-1 430	1 430		
Riksdags- och kommunalval 2026				-3 000	3 000
Demokratiinsatser i samband med val till riksdags- och kommunalval 2026				-1 450	1 450
Introduktion av nya ledamöter och avtackning av avgående kommunfullmäktige					-1 000
Tillfälliga medel för upphandling och införande av systemstöd återförs		4 200			
Tillfälliga utvecklingsmedel för Public 360 2022 och 2023 tas bort		2 100			
Dialog- och demokratiberedningen		-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Changers Hub		130			
Tillfälliga medel för enkät hedersrelaterat våld och förtryck bland äldre tas bort		500			
Ökad uppdragsersättning till UBAB - ökad hyra efter investeringar i Hågelby		-3 829			
Tillfälliga medel för en åtgärdsvalsstudie Tullinge station tas bort 2025			1 000		
Äldrevänliga städer			532		
Utökning och förlängning av tillfälliga medel för arbete med översiktsplanen- utredningar och digitaliseringsarbete		-600	1 350	1 250	
Friskvårdsbidrag		-163			
Höjda internhyror		-1 601			
IT-/ Informationssäkerhet		-1 800	-4 000	2 500	
Utredningar för förbifarten Tullinge etapp 2 och 3		-500	500		
Ersättningar och arvoden till förtroendevalda		-200			
Ökade kostnader för partistödet 2024		-500			
Medlemsavgift Södertörns brandförvarsförbund		-300			
Trygghetssatsningar		-10 000			
Omfördelning mellan nämnder					
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		-8 297			
Ökade kostnader för evakueringslokaler för kommunhuset		-21 000	5 000		
Effektiviseringar		9 382	9 594	9 397	9 478
Summa justeringar	0	-54 360	9 849	-4 026	-4 160
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-469 117	-523 477	-513 628	-517 654	-521 814

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Kommunstyrelsens budget uppgår för 2024 till 523,5 miljoner kronor. Det är en ökning med 54,4 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Budgeten räknas upp med 17,1 miljoner kronor för löne- och prisuppräkningsar. Från den centrala lönepotten överförs 100 000 kronor till samhällsbyggnadsnämnden.

Övriga prioriteringar

För avtackning av avgående kommunfullmäktige samt introduktionsinsatser riktade till nya mandatperiodens ledamöter avsattes år 2023 1 miljon kronor. Dessa medel återförs 2024.

För att genomföra valet till EU-parlamentet 2024 avsätts 3 miljoner kronor till valnämnden och 1,4 miljoner kronor avsätts för demokratiarbete i samband med valet.

De 4,2 miljoner kronor som återstår av avsatta medel för upphandling och införande av systemstöden återförs.

Tillfälliga medel 2022 och 2023 på 2,1 miljoner kronor för utveckling av ärendesystemet Public 360 återförs 2024.

För att dialog- och demokratiberedningen bland annat ska kunna kompensera berörda nämnder för kapitalkostnader tillförs 1,5 miljoner kronor.

Avsatta medel för Changers Hub tas bort och ramen reduceras med 130 000 kronor.

Återstående medel på 500 000 kronor för en kartläggning om hedersrelaterat våld och förtryck som startade 2022 tas bort 2024.

Investeringar i Hågelbyparken och Lida medför en ökad hyra för Upplev Botkyrka AB. Uppdragsersättningen från kommunen till bolaget höjdes därför med 3,9 miljoner kronor som en delårseffekt 2023. För helårseffekt höjs uppdragsersättningen med ytterligare 3,8 miljoner kronor. Kommunstyrelsens budget räknas upp motsvarande.

För arbete med framtagande av en ny översiktsplan avsattes 2 miljoner kronor per år 2023 och 2024. För 2024 avsätts ytterligare 600 000

kronor. Bland annat planeras utredningar kring jordbruksmark, landsbygd och fördjupande arbete kopplat till Botkyrkastaden. Under året ska även ett digitaliseringsarbete utföras.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2 500 kronor per person och år. Kommunstyrelsen får en ramjustering på 163 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 1,6 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräkningsar för externt inhyrda verksamhetslokaler.

För att minimera identifierade risker i kommunens IT-miljö, bland annat säkerställa behörighetsstrukturen i Public 360 utifrån GDPR avsätts 1,8 miljoner kronor. Därutöver får kommunens digitaliseringsfond på 4 miljoner kronor under 2024 användas till åtgärder kring kommunens IT-miljö och datorhallar samt kritiska delar kring GDPR kopplat till HR och personaluppgifter.

För att utreda genomförbarhet, kostnad och funktion för förbifart Tullinge etapp 2 och 2 avsätts 500 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 200 000 kronor för höjda ersättningar och arvoden till förtroendevalda.

För 2024 avsätts 500 000 kronor för ökade kostnader för partistöden.

För en höjning av medlemsavgiften till Södertörns brandförsvarsförbund räkas ramen upp med 300 000 kronor.

Under planperioden avsätts 10 miljoner kronor årligen för olika trygghetsskapande åtgärder i kommunen.

Omfördelning mellan nämnder

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Nämndernas nuvarande budgetar på sammantaget 8,3 miljoner kronor omfördelas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har egen budget på 5,8 miljoner kronor.

Från anslaget för kommunfullmäktige/ kommunstyrelsens förfogande omfördelas 21 miljoner kronor till kommunstyrelsen för ökade

lokalkostnader med mera för kommunhusets evakueringslokaler.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 9,4 miljoner kronor.

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För **2025** minskas ramen med 9,8 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan;

För löne- och prisuppräkningsåtgärder avsätts 7 miljoner kronor.

För att genomföra valet till EU-parlamentet 2024 avsattes 3 miljoner kronor till valnämnden och 1,4 miljoner kronor avsattes för demokratiarbete i samband med valet. Dessa medel återförs 2025.

För att dialog- och demokratiberedningen bland annat ska kunna kompensera berörda nämnder för kapitalkostnader tillförs 1,5 miljoner kronor.

För att kommunen tillsammans med Trafikverket och trafikförvaltningen region Stockholm skulle göra en åtgärdsvalsstudie om Tullinge station avsattes 1 miljon kronor per år 2023 och 2024. Dessa medel återförs 2025.

För 2023 och 2024 avsattes 700 000 kronor årligen för en tjänst som arbetar med ansökning till och koordinering av medlemskap i WHO:s nätverk "Äldrevänliga städer". Från och med 2025 bedöms åtaganden och samordning till följd av medlemskapet kunna göras med 0,25 tjänst. Budgeten minskas med 532 000 kronor.

Tillfälliga medel 2024 om 2,6 miljoner kronor för framtagande av en ny översiktsplan minskas med 1,4 miljoner kronor 2025.

För fortsatt arbete med IT- och informationssäkerhet avsätts ytterligare 4 miljoner kronor. Det innebär en total förstärkning på 5,8 miljoner kronor 2025.

Medel för att utreda genomförbarhet, kostnad och funktion för förbifart Tullinge etapp 2 och 2 med 500 000 kronor återförs år 2025.

Ramen för ökade evakueringskostnader för kommunhuset reduceras med 5 miljoner kronor år 2025.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 9,6 miljoner kronor.

För **2026** utökas ramen med 4 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen ingår löne- och prisuppräkningsåtgärder med 11,2 miljoner kronor.

För att genomföra det allmänna valet 2026 avsätts 3 miljoner kronor till valnämnden och 1,5 miljoner kronor avsätts för demokratiarbete i samband med valet.

För att dialog- och demokratiberedningen bland annat ska kunna kompensera berörda nämnder för kapitalkostnader tillförs 1,5 miljoner kronor.

Återstående del av tillfälliga medel för arbetet med framtagande av ny översiktsplan på 1,3 miljoner kronor tas bort 2026.

Budgeten har 2024 och 2025 förstärkts med 5,8 miljoner kronor för arbete med IT- och informationssäkerhet. Från och med 2026 sänks ramen med 2,5 miljoner kronor, vilket ändå innebär en permanent förstärkning på 3,3 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 9,4 miljoner kronor.

För **2027** utökas ramen med 4,2 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen ingår löne- och prisuppräkningsåtgärder med 15,6 miljoner kronor.

För att genomföra det allmänna valet 2026 avsätts 3 miljoner kronor till valnämnden och 1,5 miljoner kronor för demokratiarbete i samband med valet. Dessa medel återförs 2027.

För introduktion av nya ledamöter och avtackning av avgående fullmäktige avsätts 1 miljoner kronor.

För att dialog- och demokratiberedningen bland annat ska kunna kompensera berörda nämnder för kapitalkostnader tillförs 1,5 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 9,5 miljoner kronor.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsåtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2024–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Sammantaget uppgår kommunstyrelsens investeringsprojekt i investeringsplan 2024–2027 till 122,6 miljoner kronor för inventarier, utrustningar och trygghetsåtgärder. De specifika investeringsprojekten i planen redovisas på sidan 121.

Fastighetsinvesteringar redovisas under teknik- och fastighetsnämnden och uppgår till 421,2 miljoner kronor för kommunstyrelsen. Ombyggnation kommunhus är den största fastighetsinvesteringen för kommunstyrelsen. En sammanställning på dessa projekt finns på sidan 123–124.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förfogande

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-109 512	-109 512	-55 133	-87 160	-127 348
Justering av anslag	0	54 379	-32 027	-40 188	-13 429
Summa justeringar	0	54 379	-32 027	-40 188	-13 429
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-109 512	-55 133	-87 160	-127 348	-140 777

Anslaget för kommunfullmäktige och kommunstyrelsens (KF/KS) förfogande avser täcka kostnader som uppstår under året och som vid budgetens upprättande inte är kända. Tilläggsanslag ska endast i undantagsfall medges och då om det finns särskilda skäl.

I anslaget ingår också vissa kostnader som kommer att uppstå hos några nämnder under året men där kostnadsnivån i nuläget inte är känd.

Ärenden som är av principiell karaktär och/eller medför att kostnadsnivån ökar över tid ska beslutas av kommunfullmäktige. Övriga ärenden samt de ärenden som är öronmärkta i anslaget KF/KS förfogande beslutas av kommunstyrelsen.

Utbildningsnämnden kan i särskilt ärende avropa medel för ökade lokalkostnader som uppstår i samband med att det sker om- och nybyggnationer i befintliga verksamhetslokaler. För 2024 har 4,2 miljoner kronor avsatts och för 2025 ytterligare 11 miljoner kronor. För 2026 och 2027 finns ytterligare 29,2 respektive 2,4 miljoner kronor avsatt.

Enligt kommunfullmäktiges beslut om den generella resursfördelningsmodellen ska kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen varje år göra en avstämning av faktiskt antal barn i förskolan och antal elever i grund- och gymnasieskolan i förhållande till den befolkningsprognos som används i modellen. Om antalet är fler eller färre ska en ekonomisk reglering mot utbildningsnämnden göras i samband med årsbokslutet. I anslaget för

KF/KS förfogande finns 5 miljoner kronor avsatt årligen 2024–2027.

I anslaget till KF/KS förfogande finns 6 miljoner kronor avsatta årligen 2025 - 2027 för särskilda lönesatsningar. Personal- och upphandlingsberedningen bereder ärendet om fördelning till yrkesgrupper och nämnder. Kommunstyrelsen tar beslut. För 2024 har medlen använts till att höja friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2 500 kronor per person och år. Nämndernas budgetar har räknats upp med 3,3 miljoner kronor och 2,8 miljoner kronor är ofördelade och kan komma att fördelas under året om nyttjandegraden av friskvårdsbidraget ökar.

I anslaget finns en 18 miljoner kronor avsatt som en ofördelad lönepott som kommer att fördelas till berörda nämnder när utfallen för de olika fackliga förbundens avtal är klara.

Kommunen har behov av att investera i reservkraftverk för att säkerställa elförsörjningen i kritiska verksamheter om det blir ett längre stopp i elförsörjningen. Det finns avsatt 1 miljoner kronor för eventuella driftkostnader i samband med investering i reservkraftverk.

För att kunna genomföra åtgärder utifrån handlingsplanen mot hedersrelaterat våld och förtryck avsätts 1 miljon kronor.

Det finns 10 miljoner kronor avsatt för särskilda kompetensutvecklingsinsatser (ersätter tidigare kompetensfonden). Det avser insatser i form av kompetenshöjning, fortbildning och andra insatser som stöd för utveckling av olika yrkesgrupper inom kommunen. Dessa medel ersätter inte nämndernas ansvar för fortlöpande kompetensutveckling för sin personal. Medel för 2024 har fördelats till berörda nämnder.

För "Inköpiloten" finns 1,6 miljoner kronor avsatt för 2024.

I anslaget KF/KS förfogande ingår medel för att kommunen ska kunna vara medfinansierare av en ytterligare uppgång vid pendeltågsstationen i Tullinge

Samhällsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet omfattar skötsel och underhåll av gator, parker och mark. I nämndens ansvar ingår även fysisk planering, mark- och exploateringsverksamhet, bygglov, kart-, mät och GIS-verksamhet samt bidrag till bostadsanpassning.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-211,5	-212,4	-217,6	-224,8	-235,4
Exploatering, netto					
Investeringar fram till 2027, netto	-94,1	-107,3	-91,2	-66,5	-58,6
Varav:					
Investeringsutgifter	-95,7	-110,6	-92,1	-67,4	-59,5
Investeringsinkomster	1,6	3,3	0,9	0,9	0,9

Väsentliga områden

Upprätthålla bostadsbyggande

Kommunen har som mål att under perioden 2016–2024 skapa förutsättningar för nybyggnation av 1000 bostäder per år och därmed möjliggöra för ett totalt tillskott på 8 000 bostäder. Vid utgången av 2022 fanns det 5 337 bostäder i antagna detaljplaner räknat från 2016 (målet för 2022 var 6 000) och cirka 3 000 i pågående detaljplanarbeten. Goda förutsättningar finns för att nå det uppställda målet, då flera stora projekt är i slutfasen av planprocessen. Från och med år 2025 sänks målet till 650 bostäder i antagna detaljplaner per år.

Under perioden 2016–2022 har cirka 3 200 bostäder färdigställt i kommunen. Under 2022 var det 146 bostäder, vilket är lägre än snittet för perioden 2016–2022 som är 457 bostäder per år. Den faktiska byggtakten framöver, hur många bostäder som kommer att påbörjas och färdigställas, är dock mycket svår att bedöma. Det råder i nuläget en avvaktade hållning på fastighetsmarknaden. Ökade räntor och inflation, börsens utveckling och stigande materialkostnader har stor påverkan både på hushållen och byggaktörerna. Förvaltningen ser en tydlig trend att många byggaktörer avvaktar med att starta byggandet trots att det finns färdiga detaljplaner. I de projekt där det från kommunens sida ställts krav på bostadsrätter är det också vanligt att byggaktörerna inte vill garantera

detta, utan önskar en flexibilitet för att ha möjlighet att bygga hyresrätter i stället. Samtidigt upplever förvaltningen ett fortsatt stort intresse från byggaktörer och företag att vilja bygga och etablera sig i Botkyrka. Många intressenter kontaktar förvaltningen och bokar in möten för att presentera bebyggelseförslag eller efterfråga mark. Det finns också en kö av ärenden som fått positiva planbesked, men där planarbetet av resursskäl inte har kunnat påbörjas ännu. Detta tyder på att förvaltningen kommer att kunna fortsätta planläggning de närmaste åren och ha en god planberedskap när väl konjunkturen vänder.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Kommunens arbete med trygghet och säkerhet genom bland annat EST (effektiv samverkan för trygghet) kommer att utökas och involvera fler parter. Här kommer samhällsbyggnadsförvaltningen att få en mer tydlig roll i arbetet. Syftet med att utöka deltagandet är att få en bättre samordning. När det kommer indikationer om oroligheter inom ett geografiskt område, kan fler kommunala verksamheter arbeta för att förebygga eskalering.

Samhällsbyggnadsnämnden har erhållit ett extra budgettillägg som avser trygghet och trivsel. Dessa budgetmedel har fördelats mellan ökad

markskötsel, frekventare städning och insatser för att minska nedskräpningen. I samarbete med privata fastighetsägare och Botkyrkabyggen genomförs informationsinsatser, kampanjer och ett arbete för att höja medvetenheten hos samtliga Botkyrkabor om nedskräpning, återvinning och hållbart samhälle.

Inom miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet har ett nytt team tillskapats som ska verka inom hela samhällsbyggnadsförvaltningen och i samarbete med trygghet- och säkerhetsavdelningen.

Teamet kommer att samordna resurser från hela förvaltningen och utföra kontroller och genomföra uppsökande tillsyn av olika verksamheter i syfte att säkerställa att kraven i gällande lagstiftning efterlevs. Detta i syfte att motverka att illegala, oregistrerade och oseriösa verksamheter ökar den svarta ekonomin som har negativa effekter på tryggheten i samhället.

Den uppsökande tillsynen förväntas bidra till en ökad trygghet i Botkyrka kommun genom bland annat att lönsamheten för oseriösa aktörer minskas. Arbetet förväntas skapa mer rättvisa villkor för företagande inom Botkyrka kommun och en hälsosammare vardag och bra livsmiljö för alla Botkyrkabor.

Obruten digital samhällsbyggnadsprocess

Det finns ett tydligt uppdrag från regeringen att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. I Lantmäteriets slutrapport från uppdraget Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess beskrivs en målbild för samhällsbyggnadsprocessen år 2027. Samhällsbyggnadsförvaltningen har en högre ambition och en målbild om en digital samhällsbyggnadsprocess redan 2025. Regeringen har gett både Lantmäteriet, Boverket och flera andra myndigheter nya uppdrag som verkar för ett uppfyllande av denna målbild. Ett av kraven är att landets kommuner ska ta fram digitala detaljplaner på ett standardiserat sätt, lagrat i en nationell plattform 2022. Botkyrka var första kommun i landet att tillgängliggöra samtliga nu gällande detaljplaner i den Nationella geodataplattformen.

För att nå målet med en digital obruten samhällsbyggnadsprocess har ett program initierats med en programstyrgrupp samt en programledare. Programmet består av tre projekt, organisation och arbetssätt, information och automatisering samt teknisk plattform och digital

service.

Effektmålen som ska uppnås med programmet är:

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänster ger medborgare, allmänhet, företag och andra verksamheter möjlighet att enkelt och säkert ta del av kvalitetssäkrad information och data. Tjänsterna gör det också möjligt att enkelt lämna information och uppgifter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är väl rustad för att hantera kriser med tillgång till kvalitetssäkrad information. Genom god ordning och reda samt säker hantering av data kan informationssäkerhetsincidenter förebyggas.

Medarbetare får mer tid till kvalitativt arbete och kan ge bättre service till medborgare, allmänhet och företag genom effektivare arbetsätt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen skapar förutsättningar för ett ökat byggande och fler företagsetableringar.

Medborgare, i olika åldrar och med olika bakgrund, engagerar sig i samhällsplaneringen. Genom målgruppsanpassad kommunikation skapar samhällsbyggnadsförvaltningen förutsättningar för att enkelt förstå, och tycka till om förslag på stadsutveckling.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är redo för kommande lagar och regler och uppfyller nya lagkrav inom digitalisering.

Projektstyrning/utveckling

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen upphandlat ett projektledningssystem, Antura, under 2023. Samhällsbyggnadsförvaltningen har inför detta arbete anlitat en konsult för stöd i upphandlingen och implementering av systemet samt att utveckla och kompetenshöja projektledning och styrning inom förvaltningen. Alla pågående projekt ligger nu registrerade i Antura men ännu återstår delar av statusrapportering samt ekonomikopplingen till kommunens nya affärssystem.

Öppna data

SKR för dialog med Regeringskansliet och Lantmäteriet vad avser finansieringen och det faktiska genomförandet av att tillhandahålla

öppna data kostnadsfritt. Kommunen behöver under våren 2023 starta förberedande arbeten, dels utreda finansieringen, dels utveckla en lösning för att tillgängliggöra geodata på ett enkelt sätt.

Kompetensförsörjning

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö, som tar tillvara de anställdas engagemang, kompetens och kreativitet och som litar på medarbetarnas förmåga att tillsammans förbättra verksamheterna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser ett fortsatt behov av löpande rekryteringar inom flera verksamhetsområden. Politiska beslut, både lokala och nationella, kommer att påverka vilka medarbetare vi kommer att behöva rekrytera. Programarbetet om en obruten digital samhällsbyggnadsprocess (ODS) är ett sådant exempel. Att vi går mot mer digitala arbetssätt kommer att påverka både de nuvarande medarbetarna, gällande vilket behov av utveckling/utbildning som är aktuellt, och vilka krav vi kommer att behöva ställa vid nyrekrytering. Förmågan att tänka nytt samt kunna ta sig an nya arbetsmetoder kommer att vara än viktigare i framtiden. Flertalet av förvaltningens yrkesroller är svåra att rekrytera till, då det råder brist inom vissa områden, samt att det ibland är svårt att konkurrera med andra intressenter och den privata marknaden. Inom de kommande åren ser vi en stor utmaning i att förändra det arbetssätt vi har idag, till ett mer modernt, digitalt sätt. De rutiner och system som vi idag arbetar efter kommer att förändras för att göras mer tillgängliga och transparenta för bland annat våra medborgare och kommunens företag.

En stor utmaning är att säkerställa att vi har resurser, både gällande tid och ekonomi, för att genomföra den digitala transformationen. Det kommer ställas krav på att vi inom vår befintliga budget har de rätta ekonomiska förutsättningarna. Förvaltningen kommer att behöva säkra ekonomiska resurser för framtiden för inköp, implementering och förvaltning av dessa nya digitala system, informationshantering och kunskaper.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagens tillväxt och etableringar (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Botkyrkas företagare är nöjda i sin kontakt med nämndens myndighetsutövning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nöjd-Kund-Index (NKI) avseende Markupplåtelse för företagare	75	75	75	75
Nöjd-kund-Index (NKI) avseende bygglov för företagare	74	73	75	76

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar	62	90	100	100

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Nämndens verksamheter har en god service

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nöjd-Kund-Index (NKI) avseende bygglov för privatpersoner	70	75	75	76

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Nämnden skapar trygga och hållbara bebyggda miljöer i alla stadsdelar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som är trygga dagtid (ljusst ute) i sitt område	-	90	-	90
Andel (%) botkyrkabor som är trygga i sitt område på kvällar och nätter (mörkt ute)	-	67	-	70

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Botkyrkaborna trivs i den fysiska miljön i kommunen

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nöjdheten med parker och lekparkar	-	79	-	80

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:1 Fler och mer varierande bostäder inom och mellan våra kommundelar (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Fler och mer varierande bostäder inom och mellan våra kommundelar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Förändringar (%) i bostadsbeståndet som bidrar till ökad variation i bostadssammansättningen i varje kommundelar	-	-	60	60
Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet bostäder i antagna detaljplaner vara minst 8000	5 337	7000	8000	-

3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Nämnden skapar tillgänglighet i stadsmiljöer för alla

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) tillgänglighetsanpassade buss-hållplatser ökar	72	71	73	80
Andel (%) tillgänglighetsanpassade övergångsställen ökar	42	41	43	50

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Nämnden har god ekonomisk hushållning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	100	100	100	100
Upparbetaingsgrad av investeringar ska ligga på minst 60% (exkl. inv.ram för markinköp)	-	83	84	85

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Frisknärvaro för nämndens medarbetare ökar (%)	95,8	95,5	96	96,5
Genomsnittliga nivån på hållbart medarbetarengagemang ökar	76	78	79	80
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	21,5	10	9,5	9
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	26,7	10		9
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	74	73	74	75

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål
Nämnden nyttjar digitaliseringens möjligheter

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel användare av e-tjänsten på bygglov	48	60	70	80

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Samhällsbyggnadsnämndens mål
Klimatsmart organisation

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Miljökrav i varje stadsutvecklande upphandling	100	100	100	100

Samhällsbyggnadsnämnden budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-211 454	-211 454	-212 383	-217 585	-224 819
Löne- och prisuppräknig		-6 451	-3 344	-4 580	-5 914
Medel från central lönepott överförs till SBN		-100			
Reglering enligt finansieringsprincipen					
Vägar till hållbara vattentjänster		334			
Övriga prioriteringar					
- ökade kapitalkostnader		-3 300	-4 000	-3 100	-2 900
- årlig drift		-100	-600	-400	-300
- driftkostnad under genomförande		-400	400	600	900
- minskade kapitalkostnader för aktiverade tillgångar		4 500	1 200	2 100	900
Effekter av redovisningsregler inom exploateringsverksamheten					
- kapitalkostnader		-800	-1 300	-5 900	-7 500
- driftkostnader		-300	-300	-300	-300
Höjda internhyror		-281			
Tillfälliga medel för Solcellspark tas bort		800			
Friskvårdsbidrag		-96			
Bostadsanpassningsbidrag		-3 000			
Öppna geodata			-3 000		
Täckdikning vid Älvestaån		-1 500	1 500		
Omfördelning mellan nämnder					
Ansvar och budget för Tumba gångbro överförs till teknik- och fastighetsnämnden		2 100			
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		3 436			
Effektiviseringar		4 229	4 242	4 346	4 491
Summa justeringar	0	-929	-5 202	-7 234	-10 623
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-211 454	-212 383	-217 585	-224 819	-235 442

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Samhällsbyggnadsnämndens budget för 2024 uppgår till 212,4 miljoner kronor. Det är ökning med 929 000 kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Budgeten räknas upp med 6,5 miljoner för löne- och prisuppräknningar. Från central lönepott på kommunstyrelsen överförs 100 000 kronor.

Reglering enligt finansieringsprincipen

Regeringen avsätter i det generella bidraget 45 miljoner kronor 2023 och 5 miljoner kronor 2024 och framåt för att finansiera att kommunerna ska införa en ökad flexibilitet i bedömningen av behovet av en allmän vattentjänst. Detta bland annat för att underlätta bostadsbyggnad på landsbygden. Botkyrkas del av medlen är 382 000 kronor 2023 och 48 000 kronor från och med 2024.

Övriga prioriteringar

Budgeten justeras med sammantaget 700 000 kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är kopplade till investeringsplanen.

Budgeten justeras med sammantaget 1,1 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är en effekt av utbyggnad av gator, parker med mera inom exploateringsverksamheten. Eventuella gatukostnadsersättningar som är kopplade till exploateringsverksamheten redovisas inom kommunens finansförvaltning och redovisas i sin helhet när de åtaganden som är kopplade till intäkterna är uppfyllda.

Budgeten räknas upp med 281 000 kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknning för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Den tillfälliga utökningen av ramen på 800 000 kronor för att utreda möjligheten till solcellspark och andra solcells-/vindkraftsbaserade etableringar inom kommunen tas bort.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år. Samhällsbyggnadsnämnder får en ramjustering på 96 000 kronor.

För ökade kostnader av bostadsanpassningsbidrag ökas ramen med 3 miljoner kronor.

Älvestaån klara inte god ekologisk status på grund av övergödning enligt senaste bedömning som gjorts av vattenmyndigheten genom länsstyrelsen. 1,5 miljoner kronor avsätts tillfälligt för täckdikning som förväntas leda till minskad belastning av närsalter och partiklar. Täckdikningen beräknas kosta 3 miljoner kronor. Kommunen har sökt och beviljats LOVA-bidrag från länsstyrelsen på 1,5 miljoner kronor.

Omfördelning mellan nämnder

Ansvar och budget på 2,1 miljoner kronor för Tumba gångbro överförs till teknik- och fastighetsnämnden.

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 3,4 miljoner kronor omfördelas från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 4,2 miljoner kronor.

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För **2025** ökar ramen med 5,2 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För löne- och prisökningar avsätts 3,3 miljoner kronor.

Budgetramen utökas med sammantaget 3 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är kopplade till investeringsplanen.

Budgeten justeras med sammantaget 1,6 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är en effekt av utbyggnad av gator, parker med mera inom exploateringsverksamheten. Eventuella gatukostnadsersättningar som är kopplade till exploateringsverksamheten redovisas inom kommunens finansförvaltning och redovisas i sin helhet när de åtaganden som är kopplade till intäkterna är uppfyllda.

EU-kommissionen beslutade i december 2022 om att data som är särskilt värdefulla för samhället ska vara avgiftsfria och tillgängliga som öppna data. Beslutet innebär att nämndens nuvarande finansieringsmodell för geodata förändras. Nämnden behöver möjliggöra öppnandet av geodata samt utveckla tekniken och

informationshantering. För effekterna av detta avsätts 3 miljoner kronor.

Tillfälliga medel på 1,5 miljoner kronor för täckdikning av Älvestaån tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder med motsvarande 4,2 miljoner kronor.

För **2026** utökas ramen med 7,2 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för löne- och prisuppräkning med 4,6 miljoner kronor.

Budgetramen ökas med sammanlagt 800 000 kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är kopplade till investeringsplanen.

Budgeten justeras med sammanlagt 6,2 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är en effekt av utbyggnad av gator, parker med mera inom exploateringsverksamheten. Eventuella gatukostnadsersättningar som är kopplade till exploateringsverksamheten redovisas inom kommunens finansförvaltning och redovisas i sin helhet när de åtaganden som är kopplade till intäkterna är uppfyllda.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 4,3 miljoner kronor.

För **2027** utökas ramen med 10,6 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För löne- och prisuppräkning utökas ramen med 5,9 miljoner kronor.

Budgetramen ökas med sammanlagt 1,4 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är kopplade till investeringsplanen.

Budgeten justeras med sammanlagt 7,8 miljoner kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som är en effekt av utbyggnad av gator, parker med mera inom exploateringsverksamheten. Eventuella gatukostnadsersättningar som är kopplade till exploateringsverksamheten redovisas inom kommunens finansförvaltning och redovisas i sin helhet när de åtaganden som är kopplade till intäkterna är uppfyllda.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 4,5 miljoner kronor.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetskapande åtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2024–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 – 2027

Sammanlagt uppgår samhällsbyggnadsnämndens nya investeringsprojekt i investeringsplan 2024–2027 till 329,6 miljoner kronor. Under perioden bedömer nämnden få 6,0 miljoner kronor i investeringsbidrag. De specifika investeringsprojekten i planen redovisas på sidan 122.

Större årliga projekt är beläggningsprogram samt reinvesteringar i gata och park.

I investeringsplanen finns projekt som omfattar upprustning och nybyggnationer i vägar, gång- och cykelvägar samt av parker och lekplatser under planperioden.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Teknik- och fastighetsnämnden

Ansvarsområde

Teknik- och fastighetsnämnden ansvarar för kommunens lokalförsörjning och fastighetsförvaltning samt skötsel, underhåll och utbyggnad av vatten och avlopp. Även teknik, transporter och städning är nämndens ansvar. Verksamheterna finansieras helt genom avgifter, hyresintäkter och ersättning för utförda tjänster. Endast kostnader av engångskaraktär till exempel rivnings kostnader, nedskrivning av bokförda värden, evakueringslokal, budgeteras.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-64,2	-54,1	-42,6	-47,2	-38,9
Skattefinansierad verksamhet					
Investeringar fram till 2027, netto	-821,0	-1 048,6	-1 041,0	-831,4	-446,4
Varav:					
Investeringsutgifter	-821,0	-1 058,6	-1 041,0	-831,4	-446,4
Investeringsinkomster	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0
VA-verksamhet					
Investeringar fram till 2027, netto	-68,8	-63,8	-130,7	-195,8	-184,2
Varav:					
Investeringsutgifter	-81,3	-68,8	-142,7	-207,8	-196,2
Investeringsinkomster	12,5	5,0	12,0	12,0	12,0

Väsentliga områden

Kommunens fastigheter samt vatten och avloppsanläggningar ska behandlas som en tillgång och förvaltas hållbart och värdeskapande

Teknik och fastighetsnämnden ska fortsätta utvecklas som fastighetsägare och vatten- och avloppsägare.

Kommunens fastigheter är en viktig tillgång för kommunen och nämnden behöver verka för att kommunens övriga verksamheter ska få så ändamålsenliga lokaler som möjligt för att kunna bedriva sina verksamheter.

Teknik och fastighetsnämnden ska verka för en jämn och förutsägbar framtida utveckling av VA-taxan för Botkyrkas VA-abonnenter. Vattenförsörjningen är viktig och framöver kommer nämnden att behöva rusta sig för det ökade lagkrav som kommit för fysisk säkerhet samt nätverks- och informationssäkerhet.

Lokalförsörjning och långsiktig underhållsplan för fastighet samt vatten och avlopp

Teknik och fastighetsnämnden kommer fokusera på att skapa långsiktiga planer för att förvalta både de fastigheter och VA-anläggningar som kommunen äger. Långsiktiga planer är en viktig del för att skapa underlag inför kommande investeringar och kunna hålla hyror och VA-taxan på en jämn nivå.

Lokalförsörjningen ska vara enkel att hantera för hyresgästen och då behöver nämnden fokusera på lokaleffektivitet samt att lokalbanken förvaltas kostnadseffektivt.

Projektorganisation som arbetar utifrån fastställda processer med hög kvalitet

Teknik och fastighetsnämnden ser en ökad efterfrågan av Botkyrka kommuns vattenförsörjning samt ett ökat behov av fastighetsinvesteringar och behöver därför planera för ett ökat investeringsbehov. Nämnden ska fortsatt verka

för att bygga energi- och resurseffektivt med hållbarhetsfokus.

Hållbarhet i fokus

Teknik- och fastighetsnämnden fokuserar på hållbarhet, vi arbetar både socialt, ekonomiskt och ekologiskt för att bidra till agenda 2030. Målet är att allt nämnden jobbar med och utvecklar ska genomsyras av hållbarhet.

Teknik och fastighetsnämnden har stor påverkan på området ekologi och har därför ökat antalet mål som tagits fram inom området för 2024.

Effektiv organisation med innovationskraft, resultatstyrning och rätt kompetens

Teknik och fastighetsnämnden behöver fokusera på omvärldsbevakning för att vara en attraktiv arbetsgivare i syfte att rekrytera och behålla rätt kompetens samt verka för fortsatt innovation och utveckling.

Teknik- och fastighetsnämnden ska arbeta med resultatstyrning för att underlätta prioritering och uppföljning. Vi ska även se över möjligheten att optimera verksamheterna med en mix av externa och interna utförare. TFF ska se över systemstöd, hitta smarta arbetssätt och vara uppdaterade på den senaste tekniken för att vara så effektiva som möjligt.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Nämnden ska ha en bra dialog och ge bra service till medborgarna och övriga förvaltningar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen (%) synpunkter som besvaras av förvaltningens verksamheter inom 10 dagar ökar	76	95	95	95

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Förvaltningens fastighetsdrift uppfyller serviceåtagande enligt överenskommelse (SLA)	-	JA	JA	JA
Nöjdkundindex (NKI) för driftservice ska öka	71,4	75	79	87
Nöjdkundindex (NKI) för fastighet ska öka, nytt formulär ska utformas 2024	34	39	44	59
Nöjdkundindex (NKI) för kundtjänst ska öka	75,2	75	80	85
Nöjdkundindex (NKI) för VA ska öka	75	75	79	85

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Pris och avgifter för nämndens tillgångar och tjänster ska utvecklas enligt branchstandard

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Driftkostnad (Kr/kvm) för lokaler ska ligga i linje med nyckeltal från SKR	116	178	178	178
Kalkyler för tidiga skeden inom byggprojekt finns i samtliga projekt	JA	JA	JA	JA
Kalkyler för tidiga skeden inom VA-projekt finns i samtliga projekt	JA	JA	JA	JA
Taxeutveckling (brukningsavgifter) inom VA ska vara jämn ur ett kundperspektiv	8	4	8	7

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Kommunens fastigheter samt vatten och avloppsanläggningar ska behandlas som en tillgång och förvaltas hållbart och värdeskapande

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) befintliga byggnader som besiktigas årligen med syfte att dokumentera en underhållsplan	22	20	20	20
Driftkostnad per meter VA-ledning minskar (%)	-	1	1	1

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Förnyelsetakt på VA-ledningsnät (%)	0,28	0,4	0,4	0,6
Minska andelen avhjälpande underhåll i förhållande till ökat planerat underhåll. FASTIGHET (procentuell minskning i förhållande till PU per år)	-	2	3	3

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål

Kommunen ska ha välskötta fastigheter och parker med trivsam utemiljö

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Minska andelen avhjälpande underhåll i förhållande till ökat planerat underhåll MARKSERVICE (fastighetsmark) (procentuell minskning i förhållande till PU per år)	-	2,5	3	3,5
Minst 50 förslag om förbättringar lämnas till Samhällsbyggnadsförvaltningen per år	50	50	50	50

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:3 Botkyrka har ett aktivt miljö- och klimatarbete (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål

Nämnden ska bidra till ett samhälle som är fritt från utsläpp och farliga gifter med hänsyn till både människor, djur och natur

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal besök av skolorna till SYVABs reningsverk (ny 2024)	-	-	10	10
Antal inspektioner (VA) av prioriterade verksamheter för att informera om uppströmsarbetet i kommunen (ny 2024)	-	-	10	10
En fastighet per år, projekteras med en miljöförbättrad grund	-	JA	JA	JA

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
En fastighet per år, projekteras med trästomme	-	JA	JA	JA
Kemikalieförbrukningen per städad kvadratmeter inom daglig städverksamhet minskar (%)	-	7	7	3
Minst ett projekt årligen, ska genomföras med återbrukat material	-	JA	JA	JA

3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål

Nämnden ska bygga hållbart, utifrån socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Senast 2025 ska alla fastigheter inom kommunen ha fjärravlästa vattenmätare	-	85	90	100
Vid nyanläggning ska VA-verksamhetens tekniska standard följas. (% av total) (Enligt Botkyrkas kommuns Allmänna Material "Botvama")	100	100	100	100

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål

Nämnden arbetar proaktivt för att uppnå resurseffektivitet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Av vakanta lokaler i lokalbanken vid årets början ska minst 2 omsättas under året (hyras ut/sägas upp/avvecklas/säljas)	10	2	2	2
Nämndens budgetfinansierade nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	Ja	100	100	100
Beläggningsgrad för fordon inom förvaltningen ökar (i %)	0	6	10	10

Upparbetningsgrad av investeringar ska ligga på minst 60 %	38	60	60	60
--	----	----	----	----

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Nämnden arbetar strategiskt med innovation i samverkan med medarbetarna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Varje enhet ska arbeta fokuserat med två utvecklingsområden per år	JA	JA	JA	JA

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Nämnden ska ha kompetenta och engagerade medarbetare och ledare

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Förvaltningens genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetarengagemang (HME) ökar	77	78	79	81
Frisknärvaron för medarbetare på förvaltningen ökar Kvinnor/män (%)	93,94	95	95	96
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	10,22	7	7	9
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	10,2	7	7	9
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	73	75	77	80
Antal registrerade tillbudsärenden ökar (uppföljning sker i IA-systemet för kommuner, KIA)	16	15	20	30
Medarbetarnas kunskap inom hållbarhet ökar (i % per år)	0	5	5	5

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Digitalisering ska hjälpa nämnden att lösa behov och utmaningar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Digitalisera nya/revidera blanketter varje år	3	5	5	5
Varje år ska minst två system utvärderas	2	2	2	2
Se över kontinuitetsplaner för de system som TFF äger (ny 2024)	-	-	2	2

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2023 (KF)

Teknik- och fastighetsnämndens mål
Nämnden ska bidra till ett klimatsmart samhälle

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Ackumulerat Co2 utsläpp för fordonsflottan i förhållande till ackumulerat antal körda kilometer för fordonsflottan ska minska (%)	4	20	25	20
Andelen eldrivna arbetsfordon ska öka	0	20	24	15
Förbrukad energi i fastigheter (KWh/m2/år) minskar	167,5	228	228	228
Installera solceller (minst 250 kW/år), exklusive solfångare	44	250	250	250
Sålt vatten (debiterad vattenmängd) /levererat vatten (%)	85,4	86	86	88
Andel (%) projekt (större ombyggnation eller nybyggnation) som uppnår krav enligt klassificeringen svensk miljöbyggnad ökar	73	100	90	100

Teknik- och fastighetsnämnden budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-64 200	-64 200	-54 112	-42 576	-47 200
Tillfällig förstärkning av budget 2023 för engångskostnader kopplade till investeringsplan och anläggningstillgångar tas bort		20 400	7 000		
Tumba gångbro - ansvar och budget flyttas från samhällsbyggnadsnämnden		-2 100			
Förstärkning av budget för engångskostnader kopplade till investeringsplanen 2024–2027		-8 212	4 536	-4 624	8 300
Summa justeringar	0	10 088	11 536	-4 624	8 300
Budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027	-64 200	-54 112	-42 576	-47 200	-38 900

Teknik- och fastighetsnämndens har en budget för 2023–2026 som i grunden uppgår till 36,8 miljoner kronor per år. I budgeten ingår 600 000 kronor för att täcka kostnader för nämndens arbete och 36,2 miljoner kronor som avser engångskostnader som är kopplade till genomförande av fastighetsinvesteringar i investeringsplanen. Det handlar om kostnader för rivningar, nedskrivning av aktiverade anläggningstillgångar, förgäves projektering, evakueringslokaler med mera.

Övriga verksamheter finansieras med intäkter från VA-avgifter, internhyror och andra ersättningar för utförda tjänster.

Teknik- och fastighetsnämnden planerar, följer upp och sammanställer sin ekonomiska redovisning på tre olika sätt.

- Resultatenhet för VA-verksamheten.
- Budgetfinansiering av nämndverksamheten och driftkostnader av engångskarakter och som är kopplade till investeringsplan och befintliga anläggningstillgångar.
- Resultatenhet för övrig verksamhet.

I nämndens Mål och internbudget ska engångskostnader som är kopplade till investeringsplan och befintliga anläggningstillgångar redovisas på följande poster:

- Rivningar
- Nedskrivningar
- Hyra för evakueringslokaler
- Avetablering, återställning

- Sanering
- Förgävesprojektering

Beskrivning av förändringar i nämndens driftbudgetram 2024–2027

Engångskostnader

Teknik- och fastighetsnämndens budget för 2024 uppgår till 54,1 miljoner kronor. Det är en minskning med 10,1 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Nämndens budget för engångskostnader kopplade till investeringsplanen och anläggningstillgångar avseende 2023 minskas med 20,4 miljoner kronor år 2024. Samtidigt görs en tillfällig utökning för 2024 med 8,2 miljoner kronor jämfört med grundbudgeten på 36,8 miljoner kronor. Utifrån de bygginvesteringar som nu ligger i investeringsplanen kommer kostnader för nedskrivningar, rivning av befintliga byggnader, evakueringskostnader och avetableringar bli högre. I budgeten ingår en ökad kostnad på 7 miljoner kronor för hyra av evakueringslokal för Edessaskolan. Dessa medel tas bort 2025.

Budgeten för Tumba gångbro med motsvarande 2,1 miljoner kronor flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till teknik- och fastighetsnämnden.

För 2025 minskar ramen för engångskostnader kopplade till investeringsplan och anläggningskostnader med 4,5 miljoner kronor. Budgeten

ökar 2026 med 4,6 miljoner kronor för att sänkas med 8,3 miljoner kronor 2027.

Höjning av internhyror

Kommunen har haft ett gynnsamt elavtal som gick ut i augusti 2023. Nytt avtal har tecknats och elkostnaderna bedöms öka med drygt 13,6 miljoner kronor.

Även kostnaderna för fjärrvärme bedöms öka 2024 med drygt 21 miljoner kronor.

De externa fastighetsägarna har höjt hyrorna för de externt inhyrda verksamhetslokalerna med KPI som ligger högre än index för kommunal verksamhet (PKV). Kostnadsökningen beräknas till 7,8 miljoner kronor.

Berörda nämnders budgetar har räknats upp för ökade el- och värmekostnader samt för ökade kostnader för de externt inhyrda verksamhetslokalerna. Teknik- och fastighetsnämnden kommer att höja internhyrorna med motsvarande belopp.

Budget inom finansförvaltningen

För att teknik- och fastighetsnämnden åren framåt ska klara de stora utmaningarna med stora investeringsvolymerna samt att arbeta med förnyelse av miljonprogramsfastigheterna behöver antalet personal successivt öka. För detta avsätts 13,2 miljoner kronor under finansförvaltningen. Teknik- och fastighetsförvaltningen för göra avrop på medlen när ny personal har anställts.

För ökade kapitalkostnader kopplade till förnyelse av miljonprogramsfastigheterna budgeteras 1,7 miljoner kronor 2024 under finansförvaltningen. För 2025 avsätts ytterligare 4 miljoner kronor, för 2026 avsätts 4,9 miljoner och 2027 ytterligare 5,2 miljoner kronor. När en reinvestering är klar och aktiveras i balansräkningen får teknik- och fastighetsnämnden höja hyran för berörd nämnd och motsvarande budget överförs till den nämnden.

Teknik- och fastighetsnämnden behöver upphandla ett nytt fastighetssystem. Budget på 6,7 miljoner kronor avsätts under finansförvaltningen 2024. Budgeten sänks 2025 till 500 000 kronor och till 200 000 kronor 2026. Teknik- och fastighetsförvaltningen får göra avrop på medlen löpande utifrån upparbetad kostnad.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsåtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndernas budgetramar för 2024 - 2027 ingår krav på effektiviseringsåtgärder. För teknik- och fastighetsnämndens del innebär effektiviseringsuppdraget att nämnden endast får höja internhyrorna med det index som kommunfullmäktige beslutar. Kostnadsökningar som överskrider indexuppräkningsmåttet måste nämnden klara genom att vidta effektiviseringsåtgärder. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme kommer effektiviseringskraven att sänkas eller tas bort. Det är nämnden som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att ekonomin är i balans.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Sammantaget uppgår teknik- och fastighetsnämndens investeringsprojekt i investeringsplan 2024–2027 till 3 377 miljoner kronor (exklusive VA-verksamheten), varav den största andelen utgör fastighetsinvesteringar. Alla fastighetsinvesteringar oavsett nämnd redovisas under teknik- och fastighetsnämnden. I tabellen framgår hur fastighetsinvesteringar 2024–2027 fördelar sig mellan nämnderna:

Nämnd	Miljoner kronor
Kommunstyrelsen	-421,2
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-5,2
Kultur- och fritidsnämnden	-577,7
Socialnämnden	-0,1
Vård- och omsorgsnämnden	-198,7
Teknik- och fastighetsnämnden	-51,2
Utbildningsnämnden	-1 390,2
Summa fastighetsinvesteringar	-2 644,2

I fastighetsinvesteringarna ingår även investeringsmedel till årliga ventilationsombyggnader, reinvesteringar, förnyelse av miljonprogram

fastigheter samt andra årliga investeringar hos teknik- och fastighetsnämnden.

En specifikation av samtliga investeringar på teknik- och fastighetsnämnden redovisas på sidan 123–124. De största fastighetsinvesteringarna är nybyggnation av Eleonoraskolan och sporthall, ny- och ombyggnation av Björkhagskolan och sporthall, ombyggnation av Tullinge gymnasium och sporthall samt nybyggnation av nytt vård- och omsorgsboende i Vårsta.

Investeringsprojekt för VA-verksamheten uppgår 2024–2027 till 616 miljoner kronor och redovisas på sidan 130. De största projekten inom VA-verksamheten avser dagvattenhantering i norra Botkyrka samt utbyggnad av VA i Sandviken.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ansvarsområde

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar för tillsyn och offentlig kontroll enligt lagar och förordningar. Nämnden ska också skapa förutsättningar för en hållbar utveckling, bidra till att de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen uppfylls samt övervaka och förbättra miljötillståndet i kommunen.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-20,3	-22,8	-22,5	-22,5	-22,9

Väsentliga områden

Upprätthålla Tillsynsarbete

Nämndens verksamhet har under flera år haft vakanser och det är svårigheter att upprätthålla tillsynsarbetet för att klara uppdraget enligt gällande lagstiftning och främja en hållbar utveckling. Behovsutredningen 2024–2026 kommer omfatta samtliga av nämndens åtaganden och uppgifter för att säkerställa att behovet täcks och lättare kunna bedöma vilka personalresurser som krävs för att utföra nämndens åtagande.

Uppföljning och utvärdering av tillsyn och kontroll

Rapportering sker till nämnden i samband med tertial- och delårsuppföljning utifrån tillsynsplanen vad gäller antalet ärenden för tillsyn och prövning som inkommit respektive hanterats. Tillsynen och kontrollen utvärderas regelbundet.

Utöver tillsynsplanen styrs miljöenhetens arbete av Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt. Detta bryts ned på lokalnivå i åtgärdsprogrammet för Botkyrkas blå värden (BBV). Även för att nå målen i naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden (BGV) finns ett åtgärdsprogram som är styrande för verksamheten. Målen i BBV och BGV är fastställda av kommunfullmäktige.

Brottsförebyggande arbete (Trygghetsskapande arbete)

Inom miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet har ett nytt team tillskapats som ska verka inom hela Samhällsbyggnadsförvaltningen i syfte att säkerställa att kraven i gällande lagstiftning efterlevs. Detta i syfte att

motverka att illegala, oregistrerade och oseriösa verksamheter ökar den svarta ekonomin och

som har negativa effekter på tryggheten i samhället.

Arbetet förväntas bidra till en ökad trygghet i Botkyrka kommun genom bland annat att lönsamheten för oseriösa aktörer minska och mer rättvisa villkor för företagande skapas inom Botkyrka kommun och en hälsosammare vardag och bra livsmiljö för alla Botkyrkabor.

Förorenade områden (PFAS, tungmetaller)

Arbetet med förorenade områden är en viktig del av att uppfylla miljömålet, Giftfri miljö, och konkret bidra till en bättre miljö och hälsa och av den nationella miljöbalksstrategin framgår att kommunerna ska arbeta förebyggande och att det ska finnas en handlingsplan.

I Botkyrka finns 26 förorenade eller potentiellt förorenade objekt med riskklass 2 varav 19 är riskklassade i MIFO (metodik för inventering av förorenade områden) fas 1. Riskklass 1 och 2 ska prioriteras medan klass 3 och 4 kan vänta till senare då dessa inte bedöms utgöra någon akut risk.

PFAS är ett utbrett problem och påträffas inom allt fler miljöfarliga verksamheter. Ett PFAS-projekt planeras med syfte att samordna och prioritera insatser mot verksamheter som bidrar med föroreningsskador. Projektet innefattar bland annat PFAS-förekomsten i Aspen och en kartläggning av Tuna industriområde.

Botkyrka blå värden

För nämnden är arbetet med Botkyrkas blå värden viktigt och det kommunövergripande programmet syftar till att skapa samsyn och samordna kommunens arbete med vatten. Det är ett strategiskt dokument som samlar frågor som rör vatten, så att olika nämnder och sakägare får stöd i sitt arbete och möjlighet att påverka vattenvårdsarbetet.

Botkyrkas gröna värden

För nämnden är arbetet med Botkyrkas gröna värden och det kommunövergripande program syftar till att skapa samsyn om kommunens naturvärden. Det är ett strategiskt dokument som samlar frågor om naturens bevarande, skötsel och utveckling, så att olika nämnder och sakägare får stöd i sitt arbete samt möjlighet att påverka naturvårdsarbetet. Syftet är att skapa förutsättningar för en rik biologisk mångfald, stimulerande friluftsliv, god hälsa i kommunen och ett boende med god tillgänglighet till naturen.

Regional samverkan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är medlem i Miljösamverkan Stockholms län. Genom deltagande i miljösamverkan kan kommunerna gemensamt ta fram underlag för tillsyn, genomföra seminarier och operativ tillsyn. På så sätt ökar samsynen mellan kommunerna i regionen samtidigt som det blir effektivare för alla med gemensam planering och förberedelse.

Samverkan med centrala myndigheter

I de fall centrala myndigheter som till exempel Länsstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket eller Jordbruksverket anordnar nationella projekt så ska miljöenheten i Botkyrka ha som ambition att delta. Dessa projekt är viktiga att delta i för att få kompetensutveckling och samsyn med andra kommuner.

Övriga samarbeten och medlemskap

För att kunna följa upp miljökvalitetsnormer, effektivisera miljöövervakning och vattenvård inom sådana miljöaspekter som är gränsöverskridande är kommunen medlem och samverkar med Mälarens vattenvårdsförbund, Svealands kustvattenvårdsförbund och Östra Sveriges luftvårdsförbund. Samverkan sker också i vatten- och naturvårdsprojekt med Södertörnsekolögerna, grannkommuner, intresseorganisationer och markägare.

Obruten digital samhällsbyggnadsprocess - ODS

Det finns ett tydligt uppdrag från regeringen att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. I Lantmäteriets slutrapport från uppdraget Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess beskrivs en målbild för samhällsbyggnadsprocessen år 2027. Regeringen har gett både Lantmäteriet, Boverket och flera andra myndigheter nya uppdrag som verkar för ett uppfyllande av denna målbild.

Kompetensförsörjning

Kompetensbehovsinventering planeras att genomföras för att säkerställa att rätt kompetens som behövs finns inom verksamheten för att bedriva en rättssäker handläggning. Lagstiftning och teknik utvecklas hela tiden och det är viktigt att medarbetarna ligger i framkant och gör rättsäkra bedömningar och för det krävs kontinuerlig fortbildning.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagens tillväxt och etableringar (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Botkyrkas företagare är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nöjd-Kund-Index (NKI) avseende miljö- och hälsoskydd för företagare	69	72	73	80
Nöjd-Kund-Index (NKI) avseende livsmedelskontroll för företagare	80	80	82	85

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Botkyrkaborna har möjligheter att delta i kommunens utåtriktade arbete

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal deltagare på skräpplockardag	12364			

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Nämndens verksamheter har hög rättssäkerhet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel rättssäkra beslut (sista instans)	-	-	90	94
Andel (%) synpunkter som besvaras av miljöenheten inom 10 dagar ökar	83	100	100	100

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Öka tryggheten för botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, kontrollplanen enligt livsmedelslagen	71,5	100	100	100
Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, tillsynsplanen enligt miljöbalken	70	100	100	100

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Ge botkyrkaborna möjligheten att vara ute i naturen

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Alla kommunens 5:e klassare erbjuds två dagar, en dag på våren respektive hösten, med fältbussen (%)	100	100	100	100
Antal erbjudna föreläsningar per år	-	-	2	2

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:3 Botkyrka har ett aktivt miljö- och klimatarbete

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Nämnden uppnår målen för Botkyrkas gröna värden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med tillgången till naturområden ökar (rapporteras vartannat år).	85	-	90	-
Arealen artrika ängs- och naturbetesmarker ökar, (hektar)	50	51	52	53

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Nämnden uppnår målen för Botkyrkas blåa värden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antalet klassade sjöar som klarar Vattenmyndighetens krav på god ekologisk status, (totalt 11 st)	7	7	8	9

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Nämnden har god ekonomisk hushållning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Miljö- och hälsoskyddsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	100	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål
Personalen har hög frisknärvaro, låg personalsättning och ett högt medarbetarindex

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Frisknärvaro för nämndens medarbetare ökar (%).	95,8	Ökar		Ökar
Genomsnittliga nivån på Hållbart medarbetar-engagemang ökar.	76	Ökar		Ökar
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	21,5	10		9
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	26,7	10		9
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	74	74		75

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål Klimatsmart organisation

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Miljökrav i varje stadsutvecklande upphandling	100	100	100	100

Miljö- och hälsoskyddsnämnden budget 2024 med plan 2025 – 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-20 256	-20 256	-22 758	-22 469	-22 514
Volymförändringar			-43	-38	-61
Löne- och prisuppräknig		-867	-123	-456	-787
Övriga prioriteringar					
Förstärka verksamheten inom miljöskydd med 2 årsarbetare		-800			
Omfördelning mellan nämnder					
Alkoholtillsyn		-240			
Säkra tillgången till rent vatten		-500			
De blå och gröna värden		-500			
Effektiviseringar		405	455	449	450
Summa justeringar	0	-2 502	289	-45	-398
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-20 256	-22 758	-22 469	-22 514	-22 912

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budget uppgår för 2024 till 22,8 miljoner kronor. Det är en ökning med 2,5 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Budgeten räknas upp med 867 000 kronor för löne- och prisuppräknig.

Övriga prioriteringar

För att förstärka verksamheten inom miljöskydd med 2 årsarbetare avsätts 800 000 kronor. Personalförstärkningen bedöms öka verksamhetens intäkter som täcker lönekostnaderna till 50 procent.

Omfördelning mellan nämnder

Från och med april 2023 överfördes ansvaret för alkoholtillstånd från socialnämnden. Budget på 240 000 kronor omfördelas från socialnämnden.

Nämnden ansvarar för att säkra tillgången till rent vatten samt arbeta med blå och gröna värden. Under många år har det funnits totalt 1 miljon kronor i anslaget kommunfullmäktige/ kommunstyrelsens förfogande som nämnden kunnat

avropa. Från och med 2024 överförs dessa medel till nämnden.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 405 000 kronor.

Förändringar i driftbudgetram 2025 – 2027

För **2025** minskar ramen med 289 000 kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar avsätts 43 000 kronor och för löne- och prisuppräknig avsätts 123 000 kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 455 000 kronor.

För **2026** ökar ramen med 45 000 kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för volymförändringar med 38 000 kronor och för löne- och prisuppräknig med 456 000 kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 449 000 kronor.

För **2027** utökas ramen med 398 000 kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar utökas ramen med 61 000 kronor och för löne- och prisuppräknings med 787 000 kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 450 000 kronor.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsåtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2024–2027. Om lågkonjunkturen vänder

under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ska främja kulturlivet och fritidsverksamheten i kommunen. Barn, unga och äldre i Botkyrka ska ha särskild möjlighet till en varierad fritid som de kan påverka. Verksamheterna ska stärka ungas trygghet, självständighet och positiva utveckling.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-299,4	-316,4	-323,7	-339,5	-350,3
Investeringar fram till 2027, netto	-24,5	-17,3	-13,1	-16,5	-7,1
Varav:					
Investeringsutgifter	-24,5	-17,3	-13,1	-16,5	-7,1
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Miljön och klimatet

Vi står inför miljö- och klimatförändringar som bland annat genererat en ökad förlust av den biologiska mångfalden och extremväder med alltifrån torka som orsakar omfattande skogsbränder och vattenbrist till skyfall och översvämningar, förr pratade man om hundraårsregn, nu är det mer tal om tioårsregn. Vi ser effekterna av klimatförändringen här och nu. Trots ett ekonomiskt svårt läge fortsätter slit- och slängmentaliteten som bidrar till en allt sämre miljö och ett sämre klimat.

I kultur- och fritidsnämndens uppgift att förvalta och utveckla kommunens friluftsliv och folkhälsa kan vi göra satsningar för att öka kunskapen om vår miljö och hur den tas hand om. Vi kan utöka samarbetet med föreningar och expertinstitutioner för att skapa attraktiva och effektfulla aktiviteter och kunskapsatsningar för att skapa driv och framtidstro hos botkyrkaborna. Få dem att utforska våra många naturreservat, skog och friluftsområden genom att satsa på kommunikation av bland annat friluftsliv och fritidsbanken. Vi kan också bidra till hållbara transporter, både genom våra egna transporter och genom att underlätta ett hållbart resande till våra evenemang och till våra verksamheter.

Den socioekonomiska utsattheten riskerar att förvärras

Den ekonomiska utsattheten i Botkyrka är högre än rikssnittet. Botkyrkaborna lever i högre utsträckning mer trångbott än rikssnittet

och har tredje flest hemlösa invånare i regionen. Med lågt antal kvinnor med en fot på arbetsmarknaden och många botkyrkabor, främst män, i konjunktur känsliga branscher riskerar den socioekonomiska utsattheten att förvärras. Barnfattigdomen riskerar att öka. Samtidigt ökar även skolsegregationen som visat sig påverka elevers läsning där resurssvaga elever har en sämre läsförmåga. Den socioekonomiska situationen kan få omfattande konsekvenser för botkyrkaborna då riskeras möjligheten att forma sina egna liv och ha inflytande i samhällsutvecklingen.

Kultur- och fritidsnämnden behöver vara drivande i att skapa goda livsförutsättningar för botkyrkaborna. Vi tror att trenden går att vända med handlingskraft. Genom samverkan med förvaltningar och föreningsliv kan vi ordna fler kostnadsfria fritidsaktiviteter för barn och unga som är nära dem. Vi behöver bli mer mobila och öka spridningen av våra kostnadsfria aktiviteter så att familjer i Botkyrka kan prioritera en aktiv, folkbildande och värdefull fritid. After school-verksamheten som startar under 2023 behöver fortsätta och vara angelägen för barn och unga. Vi behöver se till att aktiviteter som tillgängliggörs för barn och unga erbjuder mellanmål så att ingen ska behöva gå hungrig. På bland annat bibliotek, fritidsklubben och under idrottsaktiviteter kommer vi att arbeta läsfrämjande. Att läsa ska vara roligt!

Trygghet för vem?

Antal anmälningar om misshandel mot kvinnor per 100 000 invånare uppgick år 2023 till 189 i Botkyrka, vilket ska jämföras med 111 i länet och 103 i landet. Men mörkertalet är stort, precis som med det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Kartläggningar från TRIS* och ORIGO* visar att Botkyrka har problem med hedersrelaterat våld och förtryck. Kultur- och fritidsnämnden behöver vara aktiv part i att motverka våldet som i största utsträckning påverkar tjejer och kvinnor men även hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättningar. Genom att fortsätta satsa på dialog, folkbildning och trygga rum med låga trösklar för botkyrka-borna kan vi utmana fördomar och bygga kunskap. Där vi möter barn och unga ska vi bidra till att skapa trygghet och ge kunskap till kommande generationer. Kultur- och fritidsnämndens bidrag till det förebyggande arbetet är stort, verksamheterna inom nämnden har stora träffytor mot barn och unga och möter särskilt många utsatta grupper i sitt dagliga arbete.

År 2022 konstaterades 116 fall av dödligt våld i Sverige där 75 procent av fallen skett i storstäderna. 63 av 116 fall skedde med skjutvapen och i 93 av fallen så var det män eller pojkar som föll offer. Det är en extremt oroväckande utveckling. Kultur- och fritidsnämnden, med ett stort ansvar för trygghetsfrågan, för de förebyggande insatserna och för civilsamhället som stöttar när samhället sörjer, behöver arbeta samverkande med att alla krafter för att rädda liv. En samverkan med andra förvaltningar, andra myndigheter och inte minst civilsamhället.

* TRIS - Tjebers Rätt i Samhället

*ORIGO - resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld för Stockholms län

Demokrati – polariseringen ökar och förtroende och relationer till offentliga institutioner utmanas

Polarisering kan komma att påverka Botkyrkas möjlighet att utföra sitt uppdrag då skilda uppfattningar om samma händelser eller fenomen kan existera bland medborgarna. Den mellanmänskliga tilliten och förtroendet för offentliga institutioner är generellt lägre bland personer födda utanför Europa. Samtidigt pågår desinformationskampanjer riktade mot bland annat socialtjänsten. Det rådande samhällsklimatet riskerar att leda till ett minskat förtroende och minskad tillit för offentliga institutioner.

Här gör kultur- och fritidsnämnden ett viktigt arbete med föreningslivet. Där behöver vi fortsätta arbeta med förtroendet genom stöd och samverkan med föreningarna. Föreningarna har stora träffytor mot befolkningen i Botkyrka och har också ett stort förtroende bland barn och unga. Detta gör att verksamheterna kan bidra till att minska gapet mellan kommunen och medborgarna. Barn och unga möter vuxna i våra verksamheter som vet hur man pratar med barn och unga idag. Detta bidrar till att skapa förtroende och ger oss möjligheter att bidra till ökad kunskap om samhället och de skyldigheter och rättigheter som vi alla bär på i samhället.

Ohälsotalen – mer än bara siffror

Den psykiska ohälsan är ett folkhälsoproblem som särskilt drabbar unga, kvinnor och utrikes födda. Men även personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer. Parallellt ökar övervikt och fetma hos barn samtidigt som den fysiska aktiviteten minskar – i denna utveckling går det att identifiera en negativ korrelation med socioekonomisk status.

Kultur- och fritidsnämnden har ett enormt ansvar att möta den negativa utvecklingen i folkhälsan. Vi behöver förstärka arbetet och öka kunskapen kring psykisk ohälsa och arbeta ännu mer angeläget för att nå utsatta grupper och sänka trösklarna för en aktiv och meningsfull fritid. Vi behöver även skapa lust och intresse för kost som en del av en hälsosam livsstil. Samt fortsätta att erbjuda och kreativt kommunicera ett varierat kultur- och fritidsutbud som skapar mening och sammanhang för botkyrka-borna. Barn och unga ska möta ett utbud som attraherar och som gör att de med lust och glädje rör på sig mer. Fritidsklubbar och fritidsgårdar, föreningar, idrottsanläggningar och vår vackra natur ska underlätta och bidra till mer rörelse.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrka-borna har egenmakt

1:6 Botkyrka-borna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Kultur och fritidsnämndens mål
Inom nämndens verksamheter ges botkyrkaborna
möjlighet att vara delaktiga

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) besökare som anser att de kan påverka verksamheten ökar	74	77	78	80
Antal unga botkyrkabor som provar på arbete inom kultur och fritidsområdet	287	205	215	245
Nämndens samverkan med civilsamhället (ny 2024)	-	-	-	-

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål
Bemanningen på förvaltningen ska spegla sammansättningen i Botkyrka kommuns befolkning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel bland de anställda med utländsk bakgrund ökar	47	52	53	56
Andelen chefer med utländsk bakgrund ökar	29	30	31	34

Kultur- och fritidsnämndens mål
Nämnden ger snabb och korrekt återkoppling till botkyrkaborna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) synpunkter som besvaras av Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter inom 10 dagar är 100 %	91	100	100	100

Område 2

Botkyrkaborna är trygga
2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål
Nämndens verksamheter är trygga

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen (%) besökare som upplever att de är trygga utanför lokaler och anläggningar som nämnden använder	82	-	87	-
Andelen (%) besökare som upplever att lokaler och anläggningar som nämnden använder är trygga	93	-	97	-

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål
Botkyrkaborna har goda möjligheter till en meningsfull fritid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen botkyrkabor som är nöjda med möjligheten att ta del av kulturaktiviteter ökar	54	-	62	-
Andelen botkyrkabor som är nöjda med möjligheterna till motion och fysisk aktivitet ökar	72	-	76	-

Kultur- och fritidsnämndens mål
Botkyrkaborna är friska och har hälsosamma livsvanor

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen 4-åringar med fetma	-	-	-	-
Dålig självskattad hälsa	-	-	-	-
Ohälsotal	-	-	-	-
Stillasittande fritid	-	-	-	-

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål Botkyrka kommuns verksamheter arbetare förebyggande mot hindersrelaterat våld och förtryck

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen fritidsklubbar och fritidsgårdar som bedriver ett aktivt systematiskt våldsförebyggande arbete där kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck är inkluderat ökar	-	-	-	-

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål

Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen deltagare med funktionsnedsättning bland föreningarnas totala deltagartillfällen (ny 2024)	-	-	-	-
Andel unga botkyrkabor som upplever att de har goda möjligheter till en aktiv fritid är minst 85%	-	-	85	85
Flickors andel (%) av besöken på fritidsgårdarna ökar	40	44	45	47
Andel (%) unga som anger att de läser på sin fritid ökar	-	-	52	-

Kultur- och fritidsnämndens mål

Botkyrkas barn och unga tar del av idrottsaktiviteter

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Barn och ungas organiserade idrottsaktiviteter ökar i de kommundelar med lägst deltagande	35150	36000	37000	39000
Flickors andel av idrottsföreningarnas totala deltagartillfällen ökar	38	44	45	47

Kultur- och fritidsnämndens mål

Barn och unga tar del av kulturaktiviteter

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Kulturskolans verksamheter erbjuds barn och unga i proportion till hur många i målgruppen som bor i respektive stadsdel (%)*				
Hallunda/Norsborg (21%)	16	21	21	21
Alby (15%)	13	15	15	15
Fittja (8%)	9	8	8	8
Tumba (21%)	-	21	21	21
Tullinge (23%)	23	23	23	23
Storvreten (8%)	-	8	8	8
Vårsta/Grödinge (4%)	-	4	4	4

*Uppdelning av kommundelarna har ändrats sedan 2023

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål

Nämnden har god ekonomisk hushållning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Upparbetaingsgraden av investeringar ska ligga på minst 60%	60	60	60	60
Kultur- och fritidsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	99,7	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål

Förvaltningen attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller rätt kompetens för verksamheternas behov

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Personalomsättning på Kultur- och fritidsförvaltningen (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	19	8	8	8
Frisknärvaron för medarbetare på Kultur- och fritidsförvaltningen ökar (%) kvinnor/män	96,4	96,5	96,5	96,5

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Kultur- och fritidsförvaltningens genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetar-engagemang ska öka	79	83	84	87
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	7	5,6	5,5	5,2
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	74	76	77	80

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål

Förvaltningen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal digitaliserade processer inom kultur- och fritidsförvaltningen ökar	30	30	50	70
Antal deltagare på aktiviteter för digitala färdigheter (ny 2024)	-	-	-	-

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Kultur- och fritidsnämndens mål

Nämnden som organisation är klimatneutral år 2025

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antalet cykelparkeringar på mötesplatser och anläggningar inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde ökar.	148	155	160	175
Minska klimatpåverkan från måltider genom ökad andel vegetarisk mat	-	-	65	100

Kultur- och fritidsnämnden budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-299 411	-299 411	-316 368	-323 705	-339 530
Löne- och prisuppräknig		-10 388	-5 335	-7 351	-9 522
Kommunals avtal 2023 (inklusive TFN)		-393			
Övriga prioriteringar					
Reinvestering konstgräs Kärsby IP		-443			
Botkyrka Cricketanläggning återuppbyggnad		-485			
Mötesplats Hogslaby och 4H		-1 121			
Reinvestering i konstgräs brantbrink plan 1		-279	-187		
Upprustning snöproduktion Lida		-30			
Reinvestering Storstretsbadet		-850	-1 677		
Byte konstgräs Banslättis IP och 5 spelplan konstgräs Brantbrink		-325			
Upprustning Fittja Badhus		-487	-5 321		
Kapitalkostnader kopplade till investering i Tumba ishus 2		-77	-149		
LED-belysning anläggningar och motionsspår		-39	-188		
Kapitalkostnader kopplade till investering i konstgräs Brunna IP plan 2 och fotbollshallen.		-170	-328		
Energieffektiviseringar anläggningar			-15	-70	
Sporthall och fritidslokaler Elionoraskolan			-1 865	-9 317	
Sporthall Tullinge Gymnasium inklusive inventarier				-5 118	-7 159
Reinvestering i konstgräs brantbrink plan 2				-194	-131
Kapitalkostnader kopplade till investering i planvärme Storstretens IP.				-150	
Fritidsklubben Gulan, ny lokal och inventarier					-637
Riktad satsning för Svenska E-sport i Botkyrka		-300	300		
Ökad hyra Rödstu hage		-700			
Hyra av paviljong kopplad till investering i befintliga stortretsbadet		-626			
Friskvårdsbidrag		-128			
Höjda internhyror		-5 016			
Omfördelning mellan nämnder					
Hyra för fritidsklubben och fritidsgården Lagret		-460			
Kulturstödsavtal Tumba bruksmuseum 2023 och 2024		-1 200	1 200		

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		572			
Effektiviseringar		5 988	6 228	6 375	6 687
Summa justeringar	0	-16 957	-7 337	-15 825	-10 762
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-299 411	-316 368	-323 705	-339 530	-350 292

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Kultur- och fritidsnämndens budget för 2024 uppgår till 316,4 miljoner kronor. Det är en ökning med 17 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Budgeten räknas upp med 10,4 miljoner för löne- och prisuppräknings samt med 393 000 kronor för kommunals avtal 2023 som låg utöver den generella uppräknings för löneökningar 2023.

Övriga prioriteringar

För ökade drift- och kapitalkostnader i samband med byte av befintligt konstgräs på Kårsby IP räknas budgeten upp med 443 000 kronor.

Budgeten utökas för helårseffekter avseende drift- och kapitalkostnader i samband med investeringar;

- Återuppbyggnad av cricketanläggning 485 000 kronor.
- Mötesplats Hogslaby och Hågelby 4H-gård 1,1 miljoner kronor.
- Utbyte konstgräs Brantbrink plan 1, 279 000 kronor.
- Ny utrustning för snöproduktion på Lida 30 000 kronor.
- Reinvestering i Storstretsbadet 850 000 kronor.

Budgeten utökas med 325 000 kronor för ökade drift- och kapitalkostnader som en följd av byte av konstgräs vid Banslättis IP och vid 5 spelplan i Brantbrink.

Budgeten utökas med 487 000 kronor för drift- och kapitalkostnader som en följd av en upprustning av Fittjabadet (delårseffekt).

Budgeten utökas med 77 000 kronor för ökade kapitalkostnader kopplade till en reinvestering i Tumba ishus (delårseffekt).

Budgeten utökas med 39 000 kronor för ökade kapitalkostnader i samband med byte av LED belysning i anläggningar och motionsspår (delårseffekt).

Budgeten utökas med 170 000 kronor för kapitalkostnader kopplade till byte av konstgräs på Brunna IP plan 2 och planen i fotbollshallen. Befintlig belysning på plan 2 byts till LED-armaturer (delårseffekt).

Budgeten utökas tillfälligt med 300 000 kronor för en riktad satsning mot E-sport i Botkyrka för att nå fler ungdomar som idag inte är engagerade i föreningslivet.

Budgeten utökas med 700 000 kronor för ökad hyra för Rödstu Hage efter genomförd investering.

För hyra av en paviljong vid inomhusbadet i Storstreten räknas budgeten upp med 626 000 kronor. Paviljongen ersätter bland annat personalutrymmen i badet som renoveras.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år. Kultur- och fritidsnämnden får en ramjustering på 128 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 5 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknings för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Omfördelning mellan nämnder

Från och med 2024 debiteras nämnden hyra för fritidsklubben och fritidsgården Lagrets lokaler som finns i Storstretsskolan. Budget på 460 000 kronor omfördelas från utbildningsnämnden.

För kulturstödsavtalet med Tumba bruksmuseum 2024 överförs 1,2 miljoner kronor från anslaget för kommunfullmäktige/ kommunstyrelsens förfogande.

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 572 000 kronor omfördelas från kultur- och fritidsnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6 miljoner kronor.

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För **2025** utökas ramen med 7,3 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För löne- och prisuppräknings avsätts 5,3 miljoner kronor.

Budgeten utökas för helårseffekter avseende drift- och kapitalkostnader i samband med investeringar;

- Reinvestering i konstgräs Brantbrink plan 1 på 187 000 kronor
- Reinvestering Storstretsbadet 1,7 miljoner kronor
- Upprustning av Fittjabadet 5,3 miljoner kronor
- Reinvestering i Tumba ishus på 149 000 kronor
- LED-belysning i anläggningar och motionsspår på 188 000 kronor
- Reinvestering i konstgräs på Brunna IP plan 2 och plan i fotbollshallen på 328 000 kronor.

Budgeten utökas med 15 000 kronor (delårseffekt) för kapitalkostnader kopplade till investeringar i energieffektiviserande åtgärder i anläggningar.

Budgeten utökas med 1,9 miljoner kronor (delårseffekt) som en följd av investering i ny

sporthall och fritidsgård i anslutning till Eleonoraskolan.

Den tillfälliga förstärkningen med 300 000 kronor för en riktad satsning mot E-sport i Botkyrka tas bort.

Tillfälliga medel på 1,2 miljoner kronor för kulturstödsavtalet med Tumba bruksmuseum 2024 tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,2 miljoner kronor.

För **2026** utökas ramen med 15,8 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För löne- och prisuppräknings utökas ramen med 7,4 miljoner kronor.

Budgeten utökas med 70 000 kronor för helårseffekt avseende kapitalkostnader i samband med investeringar i energieffektiviserande åtgärder i anläggningar.

Budgeten utökas för helårseffekter avseende drift- och kapitalkostnader i samband med investering i ny sporthall och fritidsgård i anslutning till Eleonoraskolan 9,3 miljoner kronor.

Budgeten utökas med 5,1 miljoner kronor (delårseffekt) för ökade drift- och kapitalkostnader som en följd av investering i ny sporthall och inventarier i anslutning till Tullinge gymnasium.

Ramen utökas med 194 000 kronor för kapitalkostnader som en följd av byte av konstgräs vid Brantbrink plan 2 (delårseffekt).

Budgeten räknas upp med 150 000 kronor för ökade kapitalkostnader i samband med investering i planvärme på Storstretens IP.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,4 miljoner kronor.

För **2027** utökas ramen med 10,8 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För löne- och prisuppräknings utökas ramen med 9,5 miljoner kronor.

Budgeten utökas för helårseffekter avseende drift- och kapitalkostnader i samband med investeringar;

- Ny sporthall i anslutning till Tullinge gymnasiet samt inventarier 7,2 miljoner kronor
- Byte av konstgräs vid Brantbrink plan 2 på 131 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 637 000 kronor för ny lokal till fritidsklubben Gulan samt kapitalkostnader som är en följd av investering i inventarier.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,7 miljoner kronor.

Ökat arbete med trygghetssatsningar

Den särskilda trygghetssatsningen innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsskapande åtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2024–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Sammantaget uppgår kultur- och fritidsnämndens investeringsprojekt i investeringsplan 2024–2027 till 53,8 miljoner kronor för inventarier, utrustningar och idrottsanläggningar. De specifika investeringsprojekten i planen redovisas på sidan 125.

Fastighetsinvesteringar redovisas under teknik- och fastighetsnämnden och uppgår till 577,7 miljoner kronor för kultur- och fritidsnämndens räkning.

Under 2024–2027 planeras för tre olika sporthallar i samband med att skolor byggs om eller byggs nya. Det gäller sporthall vid Björkhaga skola, vid nya Eleonoraskolan i Hallunda och vid Tullinge gymnasium.

Fastighetsinvesteringarna redovisas på sidan 123–124.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för kommunens arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning och högre utbildning, till exempel yrkeshögskoleutbildningar. Nämnden ansvarar också för samhällsorientering och daglig verksamhet för vissa personer med funktionsnedsättning.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-308,0	-325,1	-324,1	-328,1	-336,7
Investeringar fram till 2027, netto	-5,5	-1,9	-1,9	-2,0	-2,1
Varav:					
Investeringsutgifter	-5,5	-1,9	-1,9	-2,0	-2,1
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Fler botkyrkabor i arbete

Botkyrka kommun har stora utmaningar med en högre arbetslöshet än snittet för riket. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden verkar för att medborgare som står långt ifrån arbetsmarknaden ska få arbete som ett komplement till Arbetsförmedlingens insatser. De flesta som får stöd av nämndens arbetsmarknadsinsatser är personer som får försörjningsstöd av socialnämnden. Nämndens insatser kan därför på ett direkt sätt bidra till att sänka antalet försörjningsstödmottagare i kommunen och är en prioriterad insats under planperioden. Under 2022 var det ett gynnsamt läge på arbetsmarknaden och fler botkyrkabor kom ut i arbete. Sverige har under 2023 gått in i en lågkonjunktur med ett prognosticerat försämrat läge på arbetsmarknaden. Konjunkturinstitutet rapporterar att lågkonjunkturen slår igenom med viss fördröjning på arbetsmarknaden. Arbetslösheten förväntas stiga när lågkonjunkturen successivt dämpar efterfrågan på arbetskraft. Fler botkyrkabor förväntas hamna längre ifrån arbetsmarknaden och behovet av såväl kortsiktiga som långsiktiga insatser kommer bli allt viktigare.

Fler unga botkyrkabor i arbete

En särskilt prioriterad målgrupp är unga kvinnor och män i åldern 16–29 år. Gruppen ungdomar utgör en central byggsten för framtiden och får därför ofta stort utrymme i både media och i den offentliga debatten. Under de senaste årens goda konjunkturutveckling med en ökad aktivitet inom breda delar av ekonomin har tydligt

gynnade de unga genom minskad arbetslöshet.

Ungdomsarbetslösheten i Botkyrka kommun har minskat och börjar närma sig snittet för riket även om den fortfarande är högre än snittet för regionen. I och med att konjunkturläget börjar gå neråt finns stora risker för att ungdomsarbetslösheten kommer att öka. Ungdomar är en grupp som har särskilt svårt att få och bibehålla ett arbete under lågkonjunktur eftersom de ofta inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden. Nämnden kommer därför att särskilt prioritera denna grupp under planperioden bland annat inom ramen för feriearbete.

Öka utbildningsnivån

Utbildning blir en allt viktigare faktor för att få, behålla eller ställa om till nytt arbete. En fullföljd gymnasieutbildning är vanligtvis ett grundkrav, men ofta behövs också en yrkes- eller högskoleutbildning. Den kommunala vuxenutbildningen och dess studie- och yrkesvägledning utgör en viktig pusselbit inom arbetsmarknadspolitiken. Vuxenutbildning leder till att fler botkyrkabor kommer i arbete och kan gå vidare till högre studier. Goda kunskaper i svenska språket är ofta ett krav för att få ett arbete och därför är vuxenutbildningen också en viktig del i nyanländas etablering i samhället.

För att visa på de många möjligheter som finns till utbildning, kommer nämnden fortsätta arbetet med Campus Botkyrka. Campus Botkyrka samlar olika utbildningsformer som vänder sig till vuxna under ett gemensamt paraply. Syftet

är att på ett modernt och digitalt sätt öka tillgängligheten och sprida information om

utbildningar både inom kommunen men också i samarbete med andra aktörer som exempelvis högskolor.

Meningsfull sysselsättning LSS/ SoL

En meningsfull sysselsättning är av stor vikt för att deltagare inom daglig verksamhet och sysselsättning enligt SoL ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sin egen förmåga, oavsett funktionsnedsättning. Deltagarna i daglig verksamhet och sysselsättning enligt SoL ska få möjlighet att bryta isolering, få sitt behov av social samvaro tillgodosatt, delta i stimulerande aktiviteter och delaktigheten i samhället ska främjas. Deltagaren ska ha rätt till inflytande och delaktighet. Som ett led i det arbetet har nämnden inlett ett utvecklingsarbete för att öka deltagarnas möjlighet till att välja arbetsställe. Nya deltagare erbjuds studiebesök på verksamheterna innan de bestämmer sig för vilken verksamhet de vill delta i och de som redan är i verksamheten uppmanas att prova på och byta till andra verksamheter. Nämnden prognosticerar en volymökning för insatser inom daglig verksamhet, vilket innebär större belastning på verksamheterna och kan komma att innebära att det är svårare för en deltagare att byta verksamhet. Nämnden kommer därför behöva ha fortsatt fokus på att bibehålla och utveckla inflytande och valmöjligheter, trots svårare förutsättningar.

Mål och 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål

Nämndens insatser leder till fler botkyrkabor i arbete eller studier

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) botkyrkabor som studerar på kommunens yrkeshögskoleutbildningar ökar	-	132	Ökar	Ökar

Andel (%) deltagare 30 - 64 år som går vidare till arbete eller studier ökar	65	Ökar	40	45
Andel (%) elever som går från yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning till arbete eller studier ökar	-	72	≥80	≥80
Andel botkyrkabor som går till arbete eller eget företag efter avslutad yrkeshögskoleutbildning ökar	-	83	≥80	≥80
Andel (%) elever från SFI D som läser vidare på grundläggande vuxenutbildning ökar	77	86	≥80	≥80
Andel (%) deltagare med ekonomiskt bistånd som avslutas till arbete eller studier ökar	-	62	≥60	≥60

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål

Nämndens insatser leder till fler unga botkyrkabor i arbete eller studier

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel feriepraktikanter som upplever feriepraktik som meningsfull ökar	85	90	≥80	≥80
Andel unga 16-29 år som går till arbete eller studier ökar	84		≥80	≥80
Andelen ungdomar inom KAA som går vidare till studier ökar	-	40	≥40	≥40

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål

Deltagare i daglig verksamhet upplever hög grad av delaktighet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel godkända och aktuella genomförandeplaner ska öka	-	85	≥85	≥85
Deltagare som upplever att de får bestämma över saker som är viktiga för dem i sin sysselsättning ökar, SoL (ny 2024)	-	-	78	79

Deltagare som upplever att de får bestämma över saker som är viktiga för dem i sin dagliga verksamhet ökar, LSS (ny 2024)	82	84	≥85	≥85
---	----	----	-----	-----

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Botkyrkaborns synpunkter tas tillvara

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) synpunkter som besvaras av förvaltningens verksamheter inom 10 dagar ökar	100	100	100	100

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Deltagare i daglig verksamhet har en meningsfull sysselsättning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel deltagare inom daglig verksamhet enligt LSS som anser att verksamheten är viktig ökar (ny 2024)	-	-	88	92
Andel deltagare inom sysselsättning SoL som anser att verksamheten är viktig ökar (ny 2024)	-	-	88	92

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Botkyrkaborna känner sig trygga

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel av daglig verksamhets lokaler som samlokaliseras med aktiviteter på kvällar och helger (ny 2024)	-	-	25	30

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Nämnden bidrar till att Botkyrkas barn och unga ska växa upp utan våld och förtryck

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel medarbetare som möter barn och unga och är utbildade i våldsprevention ökar	-	Ökar	Ökar	Ökar

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Nämndens organisation är resurseffektiv

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram	Ja	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål
Nämndens anställda trivs och mår bra

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) frisknärvaro för medarbetare i förvaltningen ökar	93	94	94	94
Förvaltningens genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetar-engagemang ökar	81	80	81	82

Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) ska minska i förvaltningen	10,6	10	9	
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) ska minska i förvaltningen	7,6	10	9	
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	77	78	77	77

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål

Nämnden nyttjar digitalisering för att ge bättre service till medborgarna och för att arbeta effektivare

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen medarbetare som har kompetens i verksamhetssystem ökar	-	Ökar	Ökar	Ökar
Antal deltagare inom daglig verksamhet som använder sig av digitala tjänster eller hjälpmedel ökar	-	Ökar	Ökar	Ökar

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens mål

Nämndens organisation ska bidra till lägre miljöpåverkan

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel upphandlingar med miljökrav ökar (ny 2024)	-	-	100	100

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget 2024 med plan 2025 – 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-307 989	-307 989	-325 078	-324 120	-328 115
Volymförändringar		-1 395	-2 666	-3 033	-3 847
Volymökning inom daglig verksamhet		-4 000			
Löne- och prisuppräknig		-12 025	-3 451	-7 273	-11 164
Kommunals avtal 2023 (inklusive TFN)		-776			
Reglering enligt finansieringsprincipen					
Förstärkning av SFI		-264	-256		
Övriga prioriteringar					
Särskilda kompetenssatsningar 2024		-1 000	1 000		
Friskvårdsbidrag		-145			
Höjda internhyror		-4 551			
Omfördelning mellan nämnder					
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		907			
Effektiviseringar		6 160	6 331	6 311	6 391
Summa justeringar	0	-17 089	958	-3 995	-8 620
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-307 989	-325 078	-324 120	-328 115	-336 735

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget för 2024 uppgår till 325,1 miljoner kronor. Det är en ökning med 17,1 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Utifrån kommunens resursfördelningsmodell räknas arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget upp med 1,4 miljoner kronor. Därutöver räknas budgeten upp med 4 miljoner kronor för en högre volymökning inom daglig verksamhet än vad som täcks inom tilldelningen i resursfördelningsmodellen.

Budgeten räknas upp med 12 miljoner kronor för löne- och prisuppräknig samt med 776 000 kronor för kommunals avtal 2023 som låg utöver den generella uppräknig för löneökning 2023.

Reglering enligt finansieringsprincipen

Utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, KLIVA, har i sitt betänkande Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk föreslagit krav på dokumentation av kommunernas uppsökande insatser för att få personer att delta i sfi samt en skyndsam bedömning av nyanländas kunskaper. Förslaget innebär ett utökat ansvar för kommunerna och kompenseras genom en höjning av det generella

statsbidraget. Botkyrka får 264 000 kronor 2024 och ytterligare 256 000 kronor 2025.

Övriga prioriteringar

Från och med 2024 budgeterar kommunen 10 miljoner kronor årligen för särskilda kompetensutvecklingsinsatser. Budgeten ersätter den tidigare så kallade kompetensfonden. För 2024 får arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden 1 miljoner kronor.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden får en ramjustering på 145 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 4,6 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknings för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Omfördelning mellan nämnder

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 907 000 kronor omfördelas från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,2 miljoner

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För 2025 minskas ramen med 1 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar avsätts 2,7 miljoner kronor och för löne- och prisuppräknings 3,5 miljoner kronor.

Botkyrka får i det generella statsbidraget ytterligare 256 000 kronor för det nya kravet på dokumentation av uppsökande insatser för att få personer att delta i sfi samt för en skyndsam bedömning av nyanländas kunskaper. Nämndens budget utökas motsvarande.

Tillfälliga medel för särskilda kompetenssatsningar 2024 på 1 miljoner kronor tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,3 miljoner kronor.

För 2026 utökas ramen med 4 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för volymförändringar med 3 miljoner kronor och löne- och prisuppräknings med 7,3 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,3 miljoner kronor.

För 2027 utökas ramen med 8,6 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar utökas ramen med 3,8 miljoner och för löne- och prisuppräknings med 11,2 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 6,4 miljoner kronor.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetskapande åtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2024–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 – 2027

Sammantaget uppgår arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens investeringsprojekt i investeringsplanen 2024–2027 till 7,9 miljoner kronor för investeringar i inventarier och utrustning. De specifika investeringsprojekten i planen redovisas på sidan 126.

Fastighetsinvesteringar som redovisas under teknik- och fastighetsnämnden uppgår till 5,2 miljoner kronor för arbetsmarknads- och

vuxenutbildningen under 2024–2027. Sammanställning av fastighetsinvesteringarna redovisas på sidan 123–124.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Utbildningsnämnden

Ansvarsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, gymnasiet samt särskola på grundskole- och gymnasienivå.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-2 848,9	-2 946,8	-2 927,5	-2 943,3	-2 991,0
Investeringar fram till 2027, netto	-20,8	-18,4	-28,2	-8,0	-9,7
Varav:					
Investeringsutgifter	-20,8	-18,4	-28,2	-8,0	-9,7
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Likvärdighet – det kompensatoriska uppdraget

Botkyrka kommun står inför svåra utmaningar framöver med bland annat lågkonjunktur, ökad arbetslöshet, ökade levnadskostnader och ökad otrygghet, något som riskerar att slå hårdare mot hushåll i utsatta och särskilt utsatta områden. Likvärdighet är ett övergripande perspektiv som genomsyrar alla delar i utbildningsnämndens väsentliga områden. En fullföljd utbildning är den starkaste skyddsfaktorn för unga. Botkyrkas förskolor och skolor ska erbjuda undervisning av god kvalitet och trygghet för alla Botkyrkas barn och ungdomar samt rusta dem för framtiden.

Botkyrka har en påtaglig strukturell skolsegregation som till stor del beror på bostadssegregationen. Forskning visar att skolsegregation bidrar till lägre måluppfyllelse. Det är avgörande med insatser som ger alla barn och elever möjlighet att nå sin fulla potential; oavsett skola och kommunal del ska eleverna få undervisning av hög kvalitet, vara trygga i skolan och ha studiero. Om förskolan och skolan inte lyckas kompensera för barns och elevers olika bakgrund kommer klyftorna i samhället att öka och fler unga att ställas utanför arbetsmarknaden. Studie- och yrkesvägledning fyller en viktig funktion i att främja elevernas framtidstro och koppling till en framtida arbetsmarknad.

Kompetensförsörjning och pedagogisk segregation

Kompetensförsörjningen är en av utbildningsnämndens största utmaningar. Nämnden behöver bedriva ett långsiktigt strategiskt arbete för att säkra kompetensförsörjningen och säkerställa en likvärdig tillgång till personal med rätt utbildning på alla enheter i alla kommunal delar.

Skolverket prognostiserar fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare även om omfattningen av lärarbristen i senaste prognosen minskat. Andelen legitimerade och behöriga förskollärare, lärare och speciallärare varierar mellan enheterna i kommunen. Bristen är störst i förskolor och skolor i kommunal delar med socioekonomiska utmaningar, vilket innebär att den pedagogiska segregationen är påtaglig.

Tillgången till speciallärare och specialpedagoger behöver öka för att verksamheten ska kunna möta barn och elever inom den ordinarie undervisningen. För att säkerställa alla elevers rätt till stöd och öka likvärdigheten behövs fortsatta insatser för att stärka den specialpedagogiska kompetensen hos medarbetare i kommunens förskolor och skolor.

Närvaro i förskola, grundskola och fritidshem

I Botkyrka är inskrivningsgraden i förskolan markant lägre i de norra kommunal delarna där de socioekonomiska förutsättningarna är sämre. Forskning visar att förskolan har positiva

effekter för barns utveckling och lärande, särskilt för barn med annat modersmål än svenska och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Barn som har gått i förskolan har bättre kognitiva och språkliga färdigheter och når högre kunskapsresultat i skolan än barn som inte har deltagit i förskolans verksamhet. En ökad inskrivningsgrad i förskolan är därför en viktig kompensatorisk åtgärd för att alla barn ska ha bättre förutsättningar att senare klara skolan. Det samma gäller frånvaron i förskolan.

En förutsättning för ökad måluppfyllelse i grundskolan är att eleverna kommer till skolan och deltar aktivt i undervisningen. Trots en positiv utveckling gällande elevernas skolnärvaro efter pandemin är frånvaron fortfarande för omfattande vilket försvårar elevernas möjligheter att nå målen för grundskolan. Den psykiska ohälsan bland unga är ett stort och ökande problem generellt i Sverige, så även i Botkyrka. Bland de elever som har störst skolfrånvaro är psykisk ohälsa vanligt förekommande. Det är därför ett prioriterat område att främja elevers skolnärvaro och psykiska hälsa.

Fritidshemmet har under de senaste åren fått ett stärkt pedagogiskt uppdrag och har därmed fått större betydelse för elevers utveckling och lärande. Det är framför allt elever vars föräldrar arbetar eller studerar som i dag går i fritidshem. Det innebär att de elever som troligen skulle gynnas mest av fritidshemmets utbildning deltar i mindre omfattning. Andelen elever i Botkyrka (årskurs F–3) som är inskrivna i fritidshem har minskat årligen sedan 2018 och har genomgående varit lägre i områden med socioekonomiska utmaningar. Den sjunkande trenden omfattar alla kommunal delar men är störst i de norra kommunal delarna. På samma sätt som för förskolan är en ökad inskrivningsgrad i fritidshem därför en prioritering.

Språkutvecklande arbetssätt

I Botkyrka är barns och elevers språkutveckling en avgörande strategisk fråga för förbättrade skolresultat. Svenska språket är ett nödvändigt verktyg för det livslånga lärandet och det aktiva medborgarskapet. Det är stora skillnader mellan kommunal delarna när det gäller barns språkliga förmåga när de börjar förskoleklass och det finns tydliga samband med socioekonomiska förutsättningar och barns deltagande i förskolans verksamhet. Det är viktigt ur ett

likvärdighetsperspektiv att fortsatt prioritera ett språkutvecklande arbetssätt i alla verksamheter.

Ett språkutvecklande arbetssätt har fått ökat fokus i förskolan och arbetet med att ge alla barn färdigheter i svenska ska stärkas. I både grund- och gymnasieskolan ska språkutvecklande arbetssätt som stärker elevers språkutveckling tillämpas i undervisningen i alla ämnen.

Nyanlända elevers lärande

Andelen nyanlända elever är hög i Botkyrkas kommunala grundskolor och skiljer sig kraftigt åt mellan skolor och kommunal delar. Störst andel är koncentrerade till skolor i Fittja och Hallunda/Norsborg. Skolorna lyckas sämre med måluppfyllelsen för nyanlända elever jämfört med andra elever, särskilt om de börjat i svensk skola i grundskolans högre årskurser. För att förbättra nyanlända elevers resultat och stärka det kompensatoriska arbetet krävs riktade insatser.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:1 Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9 (KF)

Utbildningsnämndens mål

Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Det genomsnittliga meritvärdet för elever i Botkyrkas kommunala grundskolor åk 9 ökar	220	227	227	227
Andel (%) kommunala grundskolor med meritvärde lägre än riksgenomsnittet minskar	57	50	50	43

1:2 Botkyrkas barn och elever får en god och likvärdig utbildning (KF)

Utbildningsnämndens mål

Alla barn och elever möter en språk- och kunskapsutvecklande undervisning i inkluderande lärmiljöer

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor med betyg i alla ämnen efter årskurs 9 ökar	68,2	73	74	78
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor som efter årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar	81,4	87	87	89
Andel (%) gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program, kommunala skolor ökar	80,3	89	86	86
Andel (%) gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, kommunala skolor ökar	87,6	89	90	91
Andel (%) vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd de behöver i Botkyrkas kommunala förskolor (ny 2024)	-	-	-	-
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor med betyg i alla ämnen i årskurs 6 ökar	62	-	65	72
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor som uppger att de har studier på lektionerna ökar	72	75	76	80
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd de behöver i Botkyrkas kommunala grundskolor ökar	-	-	-	-
Andel (%) nyanlända elever i Botkyrkas kommunala skolor som efter årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans nationella program ökar (ny 2024)	-	-	-	-
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor som uppger att de har studier på lektionerna ökar	54	57	60	63

Utbildningsnämndens mål

Botkyrka har en skolstruktur som motverkar skolsegregationen och mildrar dess effekter

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) medarbetare med förskollärlägitimation i Botkyrkas kommunala förskolor	28,5	29	30	33
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala grundskolor med legitimation och behörighet i minst ett ämne ökar	65,6	66	67	70
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala anpassade grundskolor med legitimation och behörighet i minst ett ämne ökar	5	6	7	10
Andel (%) medarbetare med pedagogisk högskoleexamen i Botkyrkas kommunala fritidshem ökar	34	38	42	46
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor med legitimation och behörighet i minst ett ämne ökar	87,7	-	89	90
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala anpassade gymnasieskola med legitimation och behörighet i minst ett ämne ökar	25	28	31	34

1:3 Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Utbildningsnämndens mål

Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
I Botkyrka kommunala grundskolor ökar andel (%) elever som väljer att påbörja sin studiegång (förskoleklass) i sin kommundel	89	87	90	95
Andel (%) inskrivna barn i Botkyrkas förskolor ska vara minst 90% i samtliga kommundelar (inskrivningsålder 3 år)	85,2	89	89	90

Andel (%) botkyrkabor som är nöjda med grundskolorna i kommunen ökar (MBU)	51	-	Ökar	-
Andel (%) frånvaro (barn) i Botkyrkas kommunala förskolor minskar (ny 2024)	-	-	-	-

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete (KF)

Utbildningsnämndens mål
Botkyrka ger eleverna stöd för att göra väl genomtänkta utbildnings- och yrkesval

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Den upplevda kvaliteten i studievägledningen ökar i Botkyrkas kommunala skolor:	62	80	60	62
Den upplevda kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen ökar i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor, exkl. introduktionsprogrammet (genomsnitt %)	57	70	60	65

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Utbildningsnämndens mål
På varje enhet är barn och elever delaktiga och har inflytande i utbildningen

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor som uppger att de kan påverka sådant som är viktigt för dem i skolan ökar	67	80	81	82
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor som uppger att deras synpunkter tas tillvara på ett bra sätt ökar	44	50	50	55

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Utbildningsnämndens mål
Botkyrkaborna har förtroende för utbildningsförvaltningens verksamheter

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar	-	87	90	95

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Utbildningsnämndens mål
Barn, elever och medarbetare är trygga i Botkyrkas förskolor och skolor

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) medarbetare i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor som känner sig trygga på jobbet ökar	83	84	85	86
Andel (%) vårdnadshavare som uppger att deras barn är trygga i Botkyrkas kommunala förskolor	-	-	-	95
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor som uppger att de känner sig trygga i skolan ökar	90	90	92	95
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor som uppger att de känner sig trygga i skolan ökar	82	-	83	84

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck (KF)

Utbildningsnämndens mål

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen förskolor, skolor och fritidshem som bedriver ett aktivt systematiskt våldsförebyggande arbete där kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck är inkluderat ökar	-	-	-	-

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid (KF)

Utbildningsnämndens mål

Barn och elever i Botkyrkas kommunala skolor har en god hälsa

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) barn med fetma i Botkyrkas kommunala förskolor minskar (ny 2024)	-	-	-	-
Andel (%) elevfrånvaro i Botkyrkas kommunala grundskolor minskar (ny 2024)	-	-	-	-
Det upplevda psykiska välbefinnandet hos elever i Botkyrkas kommunala grundskolor ökar (skala 1-10, ny 2024)	-	-	-	-
Andel (%) elever med fetma i Botkyrkas kommunala skolor minskar (ny 2024)	-	-	-	-

Utbildningsnämndens mål

Fritidshemmen i Botkyrka erbjuder en meningsfull fritid och stimulerar eleverna till att lära tillsammans

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Graden av upplevd nöjdhet med fritidshemmen ökar	-	-	-	-
Andel (%) elever som är inskrivna i Botkyrkas kommunala fritidshem ökar (ny 2024)	-	-	-	-

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Utbildningsnämndens mål

Utbildningsförvaltningen har en resurseffektiv organisation

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
En utökad andel av resurserna inom egenregion går till undervisning och elevhälsa för gymnasieskola	71	71	71	71
En utökad andel av resurserna inom egen-	75	75	75	75

region går till undervisning och elevhälsa för grundskolan				
En utökad andel av resurserna inom egenregion går till undervisning och omsorg för förskola	67	67	67	67
Utbildningsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	98	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Utbildningsnämndens mål

Botkyrkas kommunala förskolor och skolor är konkurrenskraftiga som arbetsgivare och har en hållbar personalförsörjning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) i utbildningsförvaltningen ska öka	78	79		80
Frisknärvaron för medarbetare på förvaltningen ökar (%)	92	93		94
Kvinnor/män				
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	10,8	10		9
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	10,3	10		9
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	71	74		75

Utbildningsnämndens mål

Botkyrkas skolledare har goda förutsättningar att lyckas i sitt uppdrag.

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) för chefer inom utbildningsförvaltningen ökar	80	80	80	82

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Utbildningsnämndens mål

Barn och elever i Botkyrkas kommunala förskolor

och skolor har förmågan att möta det framtida digitala samhället

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel vårdnadshavare (%) i förskolan som uppger att deras barn får digitala inslag i undervisningen ökar (ny 2024)	-	-	-	-
Andel elever (%) i grundskolan som uppger att skolan utvecklar deras digitala förmåga för att de ska kunna delta aktivt i studier och samhällsliv ökar (ny 2024)	-	-	-	-
Andel elever (%) i gymnasieskolan som uppger att skolan utvecklar deras digitala förmåga för att de ska kunna delta aktivt i studier och samhällsliv ökar (ny 2024)	-	-	-	-

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Utbildningsnämndens mål

Utbildningsförvaltningen har en klimatneutral verksamhet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) ekologiska livsmedel i utbildningsförvaltningens måltidsverksamhet ökar	39	40	40	40
Matsvinnet (gram) minskar per ätande gäst årligen	45	44	43	42
Klimatavtryck vid köp av livsmedel (C02/kg) minskar	2,3	2,2	2,1	1,8

Utbildningsnämndens budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2025	2027
<i>Ingående budget</i>	-2 848 861	-2 848 861	-2 946 758	-2 927 509	-2 943 312
Volymförändringar		48 569	-4 413	-3 511	-6 822
Löne- och prisuppräknig		-107 766	-37 520	-68 054	-99 455
Kommunals avtal 2023 (inklusive TFN)		-6 482			
Reglering enligt finansieringsprincipen					
Regleringar budgetproposition		-1 067	-1 507	-2 544	
Övriga prioriteringar					
Ökad lokalkostnad efter ombyggnation av förskolorna Vega och Vinterskogen samt hyra för paviljonger på Banslättskolan		-9 387			
Särskilda kompetenssatsningar 2024		-4 000	4 000		
Friskvårdsbidrag		-1 647			
Höjda internhyror		-18 412			
Omfördelning mellan nämnder					
Hyra för fritidsklubben och fritidsgården Lagret som finns i storvretsskolan		460			
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		1 835			
Effektiviseringar		0	58 689	58 306	58 623
Summa justeringar	0	-97 897	19 249	-15 803	-47 654
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-2 848 861	-2 946 758	-2 927 509	-2 943 312	-2 990 966

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Utbildningsnämndens budget uppgår 2024 till 2 946,8 miljoner kronor. Det är en ökning med 97,9 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Utifrån kommunens resursfördelningsmodell minskas utbildningsnämndens budget med 48,6 miljoner kronor för volymförändringar.

Budgeten räknas upp med 107,8 miljoner kronor för löne- och prisuppräknig samt med 6,5 miljoner kronor för kommunals avtal 2023 som låg utöver den generella uppräknig för löneökningar 2023.

Reglering enligt finansieringsprincipen

I budgetpropositionen 2023 och 2024 aviserar regeringen flera förändringar inom utbildningsområdet som innebär tillämpning av finansieringsprincipen. Det innebär en nettoökning av det generella statsbidraget och utbildningsnämnden kompenseras med motsvarande belopp, vilket innebär 1,1 miljoner kronor 2024. För detaljer om vad som ingår under rubriken Reglering enligt finansieringsprincipen, se sidan 99–100.

Övriga prioriteringar

Budgeten räknas upp med 9,4 miljoner kronor för ökade lokalkostnader efter ombyggnation av förskolorna Vega och Vinterskogen samt för hyra av paviljonger på Banslättskolan.

Från och med 2024 budgeterar kommunen 10 miljoner kronor årligen för särskilda kompetensutvecklingsinsatser. Budgeten ersätter den tidigare så kallade kompetensfonden. För 2024 får utbildningsnämnden 4 miljoner kronor.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år. Utbildningsnämnden får en ramjustering på 1,6 miljoner kronor.

Budgeten räknas upp med 18,4 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknings för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Omfördelning mellan nämnder

Från och med 2024 debiteras kultur- och fritidsnämnden hyra för fritidsklubben och fritidsgården Lagrets lokaler som finns i Storstretsskolan. Budget på 460 000 kronor omfördelas till kultur- och fritidsnämnden.

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 1,8 miljoner kronor omfördelas från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

Utbildningsnämnden har inget krav på effektiviseringar under 2024.

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För 2025 minskas ramen med 19,2 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar avsätts 4,4 miljoner kronor och för löne- och prisuppräknings avsätts 37,5 miljoner kronor.

I budgetpropositionen 2023 och 2024 aviserar regeringen flera förändringar inom utbildningsområdet som innebär tillämpning av finansieringsprincipen. Det innebär en nettoökning av det generella statsbidraget och utbildningsnämndens ram räknas upp med 1,5 kronor för 2025, för detaljer om vad som ingår under rubriken Reglering enligt finansieringsprincipen, se sidan 99–100.

Tillfälliga medel för särskilda kompetenssatsningar 2024 på 4 miljoner kronor tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 58,7 miljoner kronor.

För 2026 utökas ramen med 15,8 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för volymförändringar med 3,5 miljoner kronor och löne- och prisuppräknings med 68,1 miljoner kronor.

I budgetpropositionen 2023 och 2024 aviserar regeringen flera förändringar inom utbildningsområdet som innebär tillämpning av finansieringsprincipen. Det innebär en nettoökning av det generella statsbidraget och utbildningsnämndens ram räknas upp med 2,5 miljoner kronor för 2026, för detaljer om vad som ingår under rubriken Reglering enligt finansieringsprincipen, se sidan 99–100.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 58,3 miljoner kronor.

För 2027 utökas ramen med 47,7 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar utökas ramen med 6,8 miljoner och för löne- och prisuppräknings med 99,5 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 58,6 miljoner kronor.

Lokalkostnader

Ökade lokalkostnader som är en följd av investeringar i verksamhetslokaler 2024 – 2027 finns upptagna i anslaget för kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förfogande. Nämnden får hos kommunstyrelsen i särskilt ärende avropa medel när en verksamhetslokal är färdigställd och tas i anspråk.

Ökat arbete med trygghetssatsningar

Den särskilda trygghetssatsningen innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsskapande åtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

Utbildningsnämnden har inget effektiviseringskrav 2024. I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2025–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven

ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Sammantaget uppgår utbildningsnämndens investeringsprojekt i investeringsplanen 2024–2027 till 64,2 miljoner kronor för investeringar i inventarier och utrustning. De specifika investeringsprojekten som finns i planen redovisas på sidan 127.

När det gäller fastighetsinvesteringar så redovisas de under teknik- och fastighetsnämnden. Under 2024–2027 uppgår dessa till 1 390 miljoner kronor. I planen ingår om ny- och ombyggnationer av 3 grundskolor och 6 förskolor som pågår eller påbörjas under planperioden. Förutom dessa investeringar kommer det under planperioden påbörjas investeringsprojekt i Tullinge gymnasium till följd av ett utökat platsbehov.

En sammanställning på fastighetsinvesteringarna finns på sidan 123–124.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Reglering enligt finansieringsprincipen, detaljer

Planering gymnasial utbildning

Det finns förslag som syftar till en bättre planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen. Förslagen innebär bland annat att utbudet av gymnasial utbildning ska beslutas både med hänsyn till elevernas efterfrågan och behoven på arbetsmarknaden. Kommunerna föreslås även träffa samverkansavtal avseende planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. För implementering av denna reform finns en förstärkning till kommunerna med 170 miljoner kronor årligen under perioden 2023–2026.

Ämnesbetyg, implementering

Det finns förslag på att ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. För att förbereda övergången till en ämnesutformad gymnasieskola och gymnasiesärskola tillförs kommunerna 25 miljoner kronor per år under 2023 och 2024.

	(tkr)	2023	2024	2025	2026
Ingående budget		-2 397	-3 544	-4 611	-6 118
Planering gymnasial utbildning		-1 553	-20		
Prövning av gymnasial utbildning		96			
Ämnesbetyg, implementering		-194	-2		
Tekniksprånget		0	98		
Grundläggande behörighet yrkesprogram		0	-537	-1 069	379
Skolor med konfessionell inriktning		-96	-97		
Nationella minoritetsspråk, samordning		4	4		
Gemensamt skolval		0	783	787	
Deltagande i förskola		-388	-398		
Allsidig social sammansättning		-195	-4		
Stärkta skolbibliotek		-2		-1 971	-1 984
Extra studietid och utökad lovskola		-1 082	-28		
Utökad undervisningstid flyttas fram		2 007			-2 060
Professionsprogrammet		194	2		
Nationella prov		-7	582		
Digitala och centralt rättade nationella prov			-1 020	746	1 121
Statistik om skolväsendet inkl ekonomisk redovisning			-319		
Validering, nationell struktur		-295	-7		
Upprättande utbildningsplan		0	0		
Kvarstår efter förändrat förslag om lovskola		-198	-104		
Nationella minoritetsspråk inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan		-10			
Skolkostnadsutredningens förslag genomförs inte		574			
Summa justering per år		-1 147	-1 067	-1 507	-2 544
Summa ramuppräknning		-3 544	-4 611	-6 118	-8 662

Tekniksprånget

För att främja intresset för ingenjörsutbildningar genom att unga erbjuds praktik inom teknikföretag föreslås en treårig förlängning av Tekniksprånget 2022–2024.

Grundläggande behörighet yrkesprogram

För att öka intresset för yrkesprogrammen har regeringen föreslagit att alla elever som väljer ett yrkesprogram ska vara garanterade att kunna läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet om de vill. Som en följd av att yrkesprogrammets omfattning ökar aviserar regeringen att 59 miljoner kronor ska tillföras kommunerna med början 2024 för att därefter stegvis öka. För 2025 ökas anslaget med ytterligare 117 miljoner kronor. För 2026 sänks bidraget med 42 miljoner kronor till 134 miljoner kronor.

Skolor med konfessionell inriktning

För att korrigera ett tidigare beslut föreslår regeringen att medel för utökat åtagande för

kommunerna i egenskap av godkännande- och tillsynsmyndighet avseende fristående skolor och i vissa fristående fritidshem med konfessionell inriktning öka bidraget med 7 miljoner kronor 2023 och med 7 miljoner kronor 2024.

Nationella minoritetsspråk, samordning

Det finns brister i elevers tillgång till undervisning i nationella minoritetsspråk eftersom det är brist på lärare. För att höja undervisningens kvalitet och säkerställa att fler elever får bättre förutsättningar till undervisning i nationella minoritetsspråk ser regeringen behov av en nationell samordning av lärarresurserna. Regeringen minskar anslaget för kommunalekonomisk utjämning med 26,5 miljoner kronor från och med 2022 för att avsättas under utgiftsområde 16.

Gemensamt skolval

Regeringen anser att skolvalet behöver utvecklas och bli mer rättvist för alla elever och avser att föreslå att ett gemensamt skolvalssystem med förändrade urvalsgrunder ska införas. Urvalssystemet ska omfatta både kommunala och fristående skolor. Kommunernas anslag föreslås minska med 86 miljoner kronor år 2024 och med ytterligare 86 miljoner kronor 2025.

Utredningen om en mer likvärdig skola bedömde att kostnaderna för administration kan minska i kommunerna om ett gemensamt skolvalssystem införs.

Allsidig social sammansättning

För att minska skolsegregationen och öka likvärdigheten i skolan avser regeringen att lämna förslag som syftar till att åstadkomma en mer allsidig social sammansättning av elever på skolor och i undervisningsgrupper. För ändamålet avsätts 15 miljoner kronor för 2022 samt 30 miljoner kronor per år för 2023 och framåt.

Stärkta och bemannade skolbibliotek

För att stärka skolbiblioteken avser regeringen att avsätta 216 miljoner kronor 2025 och 432 miljoner kronor årligen från 2026. Syftet med satsningen är att främja elevers läsintresse och läsförmåga och på det sättet ge förutsättningar för att öka läsförståelsen.

Utökad undervisningstid flyttas fram

Redan inför 2020 avsattes medel för utökad undervisningstid i lågstadiet. Reformen har där efter både tagits bort, kommit tillbaka och flyttats fram. I BP2023 flyttades satsningen fram till

2024. Nu flyttas satsningen fram ytterligare två år, till 2026. Då finns 225 miljoner avsatt.

Nationella prov

I budgetpropositionen för 2017 föreslogs att anslaget skulle minskas till följd av förslag i betänkandet Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning (SOU 2016:18) om färre och digitala nationella prov. Anslaget minskades med 61 miljoner kronor årligen 2018–2021 och föreslogs minska med 123 miljoner kronor 2022 och årligen därefter. I BP 2018 bedömde regeringen att minskningen av anslaget borde varit lägre och anslaget ökades därför med 14 miljoner kronor från och med 2018.

Enligt anvisat belopp 2022 enligt BP 2021 fanns en minskning av anslaget på 123 miljoner kronor avseende nationella prov. Den aviserade regleringen för nationella prov skedde i två steg, anslaget minskades med 61 miljoner kronor fr.o.m. 2018 på grund av att vissa prov blev frivilliga och med 62 miljoner kronor fr.o.m. 2022 då proven skulle bli digitala. Införandet av digitala nationella prov har försenats. Den totala minskningen om 123 miljoner kronor 2022 dras tillbaka för att genomföras 2024. Därmed ökar anslaget för kommunalekonomisk utjämning med 123 miljoner kronor 2022 och samma summa finns avsatt för 2023. Inför 2024, då digitaliseringen av de nationella proven förväntas vara genomförd, minskas anslaget med 123 miljoner kronor.

Digitala och centralt rättade nationella prov

De digitala nationella proven införs successivt från och med 2024. För 2024 avsätts 112 miljoner kronor för att sedan minskas till 30 miljoner 2025. Från och med 2026 minskas kommunernas generella bidrag med 41 miljoner kronor. Den totala besparing bedöms bli 164 miljoner kronor.

Statistik om skolväsendet inklusive ekonomisk redovisning

För att öka insynen i både kommunala och fristående skolor föreslås 35 miljoner kronor avsättas för 2024 för att bland annat göra det möjligt att genomföra förslag om statistik om fristående skolor enligt förslag från Skolinformationsutredningen och ekonomisk information på skolenhetsnivå enligt förslag från Skolkostnadsutredningen.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorgen och insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar socialnämnden för de öppna förskolorna.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-719,2	-745,0	-747,3	-757,6	-776,6
Investeringar fram till 2027, netto	-3,0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Varav:					
Investeringsutgifter	-3,0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Förebyggande arbete mot kriminalitet

Botkyrka kommun har en stor uppgift att förebygga och motverka kriminalitet. Det förebyggande arbetet mot kriminalitet är prioriterat inom kommunens förvaltningar. Kommunen ger även stöd till personer som vill lämna en kriminell livsstil. Det finns fortfarande en tydlig utveckling där unga och barn i tidig skolålder rekryteras till kriminalitet. För att minska kriminaliteten är det därför särskilt viktigt att förebygga rekryteringen till kriminella grupperingar.

För att bekämpa våld och kriminalitet har nämnden tätt samarbete med bland andra Våldspreventivt center och Polisen, samt ingår i effektiv samverkan för trygghet (EST). Nämnden arbetar tillsammans med Utbildningsförvaltningen kring våldsprevention för barn i skolålder genom de våldsförebyggande programmen Tåget och Mentors in Violence Prevention (MVP).

Sociala insatsgrupper (SIG) är en insats nämnden erbjuder vid pågående kriminalitet eller förstadium till att hamna i en kriminell gruppering. Under 2022 har fler personer som är 18 år eller äldre sökt stöd och tackat ja till SIG-insatser än tidigare, vilket indikerar fortsatt behov av insatsen. I tillägg till SIG erbjuds kriminalitetsprogrammet Entré, som stödjer personer att lämna kriminella grupperingar eller organiserad brottslighet och/eller bryta ett mönster av våldsbrottslighet.

En samhällsutveckling är de allvarliga hot som

riktas mot anhöriga till avhoppare eller till kriminellt aktiva personer. För att skydda dessa personer samverkar nämnden med Polisens brottsoffer och personskyddsverksamhet (BOPS).

Arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterade brott är ett samhällsproblem som många aktörer samverkar kring. Lagstiftningen gällande hedersrelaterat våld och förtryck skärptes 2022 och det är straffbart att begå vissa brottsliga gärningar i syfte att bevara eller återupprätta en persons eller släkts heder. Botkyrka kraftsamlar för att arbeta förebyggande och motverka konsekvenserna av hedersrelaterat förtryck och våld. Arbetet bedrivs inom flera förvaltningar.

Socialnämndens verksamheter är viktiga för att upptäcka, skydda och ge stöd till utsatta personer. Inom nämnden samverkar enheterna genom ett tvärspektoriellt hedersteam. En viktig del i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är kompetens och socialnämnden prioriterar därför kompetensutveckling inom området.

En del i nämndens arbete är stöd till föräldrar. Socialförvaltningen erbjuder föräldrastödsprogram där en av de grundläggande principerna är att utmana stereotypa och heteronormativa föreställningar på vilka hederskultur ofta vilar. En följd av detta är därmed att hedersrelaterat våld och förtryck motverkas i de familjer som ingår i programmet.

Vid det fall ett barn blir placerat för att vara skyddat från hedersrelaterat våld och förtryck

arbetar nämnden där det bedöms möjligt för att på ett säkert sätt återföre barnet med sin familj.

Förtroende för socialtjänsten

Under 2022 inleddes en desinformationskampanj gällande socialtjänstens arbete vilken hävdade att muslimska barn och familjer är systematiskt utsatta för övergrepp från socialtjänsten, bland annat genom att barn omhändertas på felaktiga grunder i sekulariserande syfte. Kampanjen, som fortfarande pågår, bidrar till ett urholkat förtroende för socialtjänsten. Kampanjen riskerar medföra att färre personer söker stöd samt en ökad hotbild gentemot socialtjänstens medarbetare. Socialstyrelsen har i uppdrag att motverka ryktesspridning och desinformation vilket sker bland annat genom informations-spridning på sociala medier.

De medborgare som önskar och behöver stöd av socialtjänsten ska känna sig trygga att ta kontakt. Därför satsar nämnden på att fler medborgare ska känna till och använda sig av socialnämndens råd och stöd-tytor. Nämnden samarbetar med civilsamhället för att informera om hur socialtjänsten arbetar och motverka desinformation. För att säkerställa medarbetarnas skydd ser nämnden kontinuerligt över sina säkerhetsrutiner.

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrott innebär att någon utnyttjar medel från det allmänna för egen vinning, det kan röra sig om såväl organisationer som enskilda personer. Välfärdsbrott är en alltmer uppmärksammas form av brottslighet som alla offentliga verksamheter behöver vara vaksamma på. Socialnämnden behöver här följa det arbete som görs i kommunen i stort för att upptäcka och förebygga välfärdsbrott.

Av omvärldsanalysen framkommer att flera av förvaltningens verksamheter ligger i riskzon för att utsättas för ekonomisk brottslighet. Förvaltningen behöver därför vara noggrann med såväl upphandling av varor och tjänster som utbetalning av bistånd till enskilda. Nämnden arbetar med att skapa strukturer och rutiner för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar. Felaktiga utbetalningar utreds för att ta fram underlag för eventuella återkrav eller polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott.

Personalförsörjning

Botkyrka har, liksom övriga kommuner i länet,

under en längre tid haft betydande svårigheter med att rekrytera socialsekreterare. Idag finns flera vakanta tjänster inom socialförvaltningen vilket bidrar till en ansträngd arbetssituation. För att motverka detta genomfördes under 2022 en rekryteringskampanj och en förstärkning av arbetsgivarvarumärket. Socialförvaltningen fortsätter att arbeta med satsningar inom ramen för "din bästa arbetsplats", bland annat genom utveckling av onboardingprogram, introduktionsansvariga och individuella utvecklingsplaner.

Kommande lagförändringar, som beskrivs nedan, kan ha stor påverkan på medarbetarnas arbetsuppgifter, därför följer och analyserar förvaltningsledningen lagförslagen noga.

Lagförslag som påverkar nämndens verksamhet

Socialnämnden bevakar och analyserar kommande lagändringar och dess konsekvenser. Det finns framför allt två utredningar till lagförslag som kan medföra betydande konsekvenser för nämndens verksamhet, bland annat inom personal och kompetensförsörjning. Dessa är *Hållbar socialtjänst* vilken föreslår en ny socialtjänstlag samt *Samsjuklighetsutredningen* vilken avser samarbetet mellan kommun och region kring personer i samsjuklighet.

Hållbar socialtjänst föreslår att socialtjänstens arbete ska vara än mer förebyggande och uppsökande. Förslaget innebär även ökade möjligheter att erbjuda insatser utan föregående behovsprövning. Beslutet om lagen har skjutits upp men den kommer sannolikt att träda i kraft under 2025.

Samsjuklighetsutredningen betonar behovet av ökad samverkan mellan kommun och region kring hälso- och sjukvård. Ansvar för vård och behandling till personer med beroendeproblematik föreslås helt övergå till regionerna. Förändringarna väntas träda i kraft 1 januari 2026.

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete (KF)

Socialnämndens mål

Botkyrkabor som ansöker om ekonomiskt bistånd får hjälp till egenförsörjning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som avslutas till arbete eller studier ökar	33	35	36	38
Andel personer som uppbär ekonomiskt bistånd som tar del av en arbetsmarknadspolitisk insats inkl. AME/IPS/MIA	9	15	41	55

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling (KF)

Socialnämndens mål

Botkyrkabor som är aktuella inom nämndens verksamheter är delaktiga i genomförandet av sin utredning/utformning av sin insats

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel avslutade utredningar av barn över fem år där barnsamtal genomförts	-	-	82	84
Andel personer som har insatser från nämnden och besvarar brukarundersökningen, som uppger att de har delaktighet i det stöd de får	82	90	91	94

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Socialnämndens mål

Botkyrkaborna får rätt hjälp i tid av socialnämnden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) genomförda Lex Sarahåtgärder som genomförs inom beslutad tid ökar	42	100	100	100
Andel placerade barn som har en genomförandeplan	-	-	100	100
Andel personer som har insats inom intern utförarverksamhet som har en genomförandeplan ökar	84	100	100	100
Andel synpunkter som besvaras av förvaltningens verksamheter inom 10 dagar ökar	73	87	89	95

Socialnämndens mål

Botkyrkaborna har förtroende för socialtjänsten och deltar i verksamheterna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel botkyrkabor som har förtroende för socialtjänsten	-	-	58	65
Antal botkyrkabor som vänder sig till socialtjänstens råd och stödtytor	-	-	-	-

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga (KF)

Socialnämndens mål

Botkyrkabor som vill lämna en kriminell livsstil får rätt hjälp i tid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal personer som deltar i insatsen SIG (social insatsgrupp)	18	31	32	33
Antal personer som genomgår programmet Entré	5	8	8	10

Socialnämndens mål

Särskilt utsatta grupper som är i eller riskerar hemlöshet på grund av svåra sociala skäl får hjälp av nämnden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel kommunkontrakt som konverteras till förstahandskontrakt	-	-	40	50

Socialnämndens mål

Våldsutsatta kvinnor får rätt hjälp i tid och män som slår tar hjälp att sluta

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel våldsutsatta vuxna som upplever ökad trygghet efter kontakt med socialtjänsten	-	-	50	60
Antal vuxna våldsutövare som tar emot insats från socialnämnden	1	16	17	20

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck (KF)

Socialnämndens mål

Barn i utsatta livssituationer får det skydd och stöd de behöver

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel placerade barn som med fungerande skolgång inom en månad från placeringsdatum	-	-	80	80
Andel (%) placerade barn som slutar nionde klass med gymnasiebehörighet ökar	75	100	100	100

Socialnämndens mål

Barn och unga uppmärksammas i tid för att förebygga negativ utveckling

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel deltagare i föräldraskapsstöd	111	160	180	200
Besök i öppna förskolan bibe-hålls	19956	20000	20000	20000

Socialnämndens mål

Barn och unga växer upp utan att bli utsatta för våld, hedersrelaterat våld och förtryck

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel föräldrar i hederskontext som tackar ja till familjebehandling	-	-	70	75

Andel medarbetare som möter barn och unga och är utbildade i våldsprevention	100	100	100
--	-----	-----	-----

Område 3

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid (KF)

Socialnämndens mål

Barn och unga som har insatser från nämnden deltar i föreningslivet och har möjlighet till en aktiv fritid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel hushåll med barn som beviljas fritidspeng	60	80	90	100

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Socialnämndens mål

Nämnden har en god ekonomisk hushållning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	JA	100	100	100

Socialnämndens mål

Nämndens verksamheter arbetar resurseffektivt

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Beläggningsgraden i nämndens bostäder med särskild service	91	94	95	96
Beläggningsgraden i nämndens träningslägenheter, kommunkontrakt och interna tillfälliga boenden	97	97	98	99

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Socialnämndens mål

Nämnden har en sund personalomsättning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Personalomsättning - antal nyanställda till So- cialförvaltningen under året i % av anta- let anställda minskar	22,4	10	10	9
Personalomsättning, antal avslutade från So- cialförvaltningen under året i % av anta- let anställda minskar	18,7	10	10	9

Socialnämndens mål

Nämndens anställda trivs på jobbet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Totalindex för medarbe- tarenkäten ökar	78	74	74	75
Frisknärvaron för för- valtningens medarbe- tare ökar	92,9	93	94	95
Förvaltningens genom- snittliga nivå på hållbart medarbetarengage- mang ökar	81	82	83	84

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjlig- heter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Socialnämndens mål

Nämnden har god digital service

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel e-ansökningar ekonomiskt bistånd	55	63	65	70
Andel anmälningar av- seende oro som sker digitalt	45	55	58	65

4:4 Kommunen som organisation är klimatneu- tral år 2025(KF)

Socialnämndens mål

Nämndens verksamheter är klimatneutrala 2025

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Förvaltningen genomför digitala möten när det är möjligt	JA	100	100	100

Socialnämndens budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-719 209	-719 209	-745 017	-747 295	-757 624
Volymförändringar		1 647	-3 677	-4 392	-6 495
Löne- och prisuppräknig		-26 176	-11 238	-17 620	-24 326
Kommunals avtal 2023 (inklusive TFN)		-275			
Reglering enligt finansieringsprincipen					
Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna		-1 644			
Övriga prioriteringar					
Särskilda kompetenssatsningar 2024		-1 000	1 000		
Friskvårdsbidrag		-336			
Höjda internhyror		-4 745			
Omfördelning mellan nämnder					
Alkoholtillsyn		240			
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		882			
Effektiviseringar					
-generellt, (exklusive försörjningsstödsverksamhet)		5 599	11 637	11 683	11 889
Summa justeringar	0	-25 808	-2 278	-10 329	-18 932
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-719 209	-745 017	-747 295	-757 624	-776 556

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Socialnämndens budget för 2024 uppgår till 745 miljoner kronor. Det är en ökning med 25,8 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Utifrån kommunens resursfördelningsmodell får socialnämnden en minskning av budgetramen med 1,6 miljoner kronor 2024.

Budgeten räknas upp med 26,2 miljoner kronor för löne- och prisuppräknig samt med 275 000 kronor för kommunals avtal 2023 som låg utöver den generella uppräknig för löneökning 2023.

Reglering enligt finansieringsprincipen

Regeringen föreslår att de statliga medlen för skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna överförs till anslaget för kommunalekonomiska utjämnig. Botkyrka får 1,6 miljoner kronor 2024. Socialnämndens budget utökas med motsvarande summa.

Övriga prioriteringar

Från och med 2024 budgeterar kommunen 10 miljoner kronor årligen för särskilda kompetensutvecklingsinsatser. Budgeten ersätter den tidigare så kallade kompetensfonden. För 2024 får socialnämnden 1 miljoner kronor.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år.

Socialnämnden får en ramjustering på 336 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 4,7 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknings för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Omfördelning mellan nämnder

Från och med april 2023 överfördes ansvaret för alkoholtillstånd till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Budget på 240 000 kronor omfördelas till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 882 000 kronor omfördelas från socialnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 5,6 miljoner kronor.

Förändringar i driftbudgetram 2025 - 2027

För **2025** utökas ramen med 2,3 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar avsätts 3,7 miljoner kronor och för löne- och prisuppräknings avsätts 11,2 miljoner kronor.

Tillfälliga medel för särskilda kompetenssatsningar 2024 på 1 miljoner kronor tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 11,6 miljoner kronor.

För **2026** utökas ramen med 10,3 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för volymförändringar med 4,4 miljoner kronor och löne- och prisuppräknings med 17,6 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 11,7 miljoner kronor.

För **2027** utökas ramen med 18,9 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar utökas ramen med 6,5 miljoner och för löne- och prisuppräknings med 24,3 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 11,9 miljoner kronor.

Öronmärkning av budget för försörjningsstöd

Sedan 2016 har budgeten för försörjningsstöd varit öronmärkt. Det har inneburit att nämnden inte har kunnat omfördela budget från försörjningsstödet till andra verksamheter eller vice versa. Från och med 2024 tas denna öronmärkning bort.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetsåtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

I nämndernas budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 1 procent av budgetramen 2024 och med 2 procent årligen 2025–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Socialnämndens investeringsprojekt i investeringsplanen 2024–2027 uppgår till 6,0 miljoner kronor och avser investeringar i inventarier och utrustning. De specifika investeringsprojekten i planen redovisas på sidan 128.

Endast en fastighetsinvestering finns upptagen under planperioden för socialnämndens räkning och det projektet kommer att driftsättas under 2023, men kommer avslutas ekonomiskt 2024.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Vård- och omsorgsnämnden

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården, omsorg om äldre personer och insatser för personer med funktionsnedsättning med undantag för daglig verksamhet.

Myndighetsverksamheten fattar biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen respektive lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-1 361,6	-1 475,8	-1 497,3	-1 533,8	-1 596,8
Investeringar fram till 2027, netto	-12,4	-4,7	-3,2	-3,5	-3,6
Varav:					
Investeringsutgifter	-12,4	-4,7	-3,2	-3,5	-3,6
Investeringsinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Väsentliga områden

Vård- och omsorgsnämndens fyra väsentliga områden är nöjda medborgare, kompetenta medarbetare, effektiva processer och balanserad ekonomi. Dessa fyra är förutsättningar för att uppfylla nämndens uppdrag, förbättra resultat, möta framtida utmaningar och uppnå den goda kvalitet som lagar och föreskrifter kräver. Vart och ett av de väsentliga områdena har i sin tur konkretiserats för att tydliggöra var fokus ska ligga under planperioden.

Nöjda medborgare

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska skapa mesta möjliga värde för äldre medborgare och medborgare med funktionsnedsättning som har behov av stöd och omsorg. Genom att ha medborgarens fokus, det vill säga utgå från medborgarens individuella behov och i dialog tillgodose medborgarens behov i enlighet med kommunens uppdrag, skapar vi värde för kommunens medborgare. Att medborgarna, de vi är till för, är nöjda med verksamheten är ett av nämndens viktigaste mål.

Prioriterat under kommande period är:

- Arbetsätt för att möta medborgare så att det blir ”rätt från början”
- Arbeta för att värna och utveckla valfrihet för våra brukare/ kunder

Kompetenta medarbetare

Vi vill skapa förutsättningar för medarbetarskap som innebär ett gemensamt ansvar att leda mot våra mål. Varje medarbetare ska ha kompetens och engagemang att leda sitt arbete framåt samt ges förutsättningar och mandat att göra det. Våra medarbetare är vår viktigaste resurs för att skapa nöjda medborgare och en verksamhet av god kvalitet. Det är i mötet mellan medborgare och medarbetare som kvalitet och värde skapas.

Prioriterat under kommande period är:

- Kompetensförsörjning
- Kompetensutveckling - vidareutveckling
- Tydliggöra roller, ansvar och mandat
- Introduktion av nya medarbetare

Effektiva och kvalitetssäkrade processer

För att vård- och omsorgsnämnden ska ge medborgarna tjänster av god kvalitet behöver vi ha effektiva processer. Processer som utgår från medborgarens behov, säkerställer kommunens uppdrag, lever upp till lagstiftning och levererar ett stöd som medborgarna är nöjda med på ett så resurseffektivt sätt som möjligt. Processorientering innebär att kartlägga och förbättra processer, men handlar minst lika mycket om kultur och värderingar. Den processorientering som pågår i kommunen är ett viktigt verktyg för att kunna erbjuda medborgarna effektiva processer.

Prioriterat under kommande period:

- Möjligheter med den kommande socialtjänstlagen
- Samverkansprojekt för nära vård
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Välfärdsteknik och digitalisering
- Hemtjänstlyftet – en modell för att förbättra hemtjänsten

Balanserad ekonomi

En budget i balans är utgångspunkten för vård- och omsorgsnämndens verksamhet. De demografiska förändringarna med fler äldre och personer med funktionsnedsättning som lever längre, är ett faktum som vi har att förhålla oss till. Behoven ökar och resurserna kommer inte att tillföras i samma takt, då skatteunderlaget inte ökar i samma omfattning. Det ställer krav på prioriteringar och nya sätt att arbeta för att behålla och utveckla kvaliteten utifrån medborgarens fokus.

Prioriterat under kommande period är:

- Samplanerad bemanning
- Ekonomisk planering
- Effektiviseringar och prioriteringar

Mål och mått 2024

Område 1

Botkyrkaborna har egenmakt

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Botkyrkaborna med stöd av nämnden har förtroende för kommunen som organisation

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar	-	85	87	95

Område 2

Botkyrkaborna är trygga

2:1 Botkyrkaborna har god omsorg (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Botkyrkabor med stöd av nämnden upplever att de har en god omsorg

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) personer inom boendestöd som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	80	86	88	90
Andel (%) personer inom gruppboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	75	74	77	80
Andel (%) personer inom hemtjänsten som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	76	80	78	82
Andel (%) personer inom personlig assistans som är nöjda med stödet i sin helhet bibehålls	94	100	95	96
Andel (%) personer inom serviceboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	80	86	87	90
Andel (%) personer inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	75	82	83	84
Andel (%) personer under 65 år inom Myndighet som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	67	73	73	76
Andel (%) personer inom dagverksamheten som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	96	98	98	98
Andel (%) personer över 65 år inom Myndighet som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	56	70	71	74
Andel personer inom korttidsvistelse LSS som är nöjda med stödet i sin helhet ökar	84	74	85	88

Vård- och omsorgsnämndens mål

Nämnden ger en verksamhet som är rättssäker och har god kvalitet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel (%) överklaganden som går emot fattade beslut minskar	10	13	9	6
Personalkontinuiteten i hemtjänsten ökar	15	13	15	12

Område 4

Kommunens organisation

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Nämndens verksamheter är resurseffektiva

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Vård- och omsorgsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	100	100	100	100

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Nämndens anställda har rätt kompetens och trivs på arbetet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andelen arbetad tid som utförs av tillsvidareanställda ökar	73	74	75	80
Andel (%) medarbetare som förbättrat sig i svenska språket efter genomförd SFI-utbildning ökar	75	80	80	85
Frisknärvaron för medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen i Botkyrka ökar	93	93,1	93,2	93,5
Personalomsättning (antal avslutade på egen begäran under året i procent av antalet anställda) minskar	10,5	10	10	9
Personalomsättning (antalet nyanställda under året i procent av antalet anställda) minskar	12,2	10	12,5	9
Vård- och omsorgsnämndens genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetar-engagemang ökar	81	82	82	83

Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	78	79	79	81
---	----	----	----	----

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Nämnden nyttjar digitaliseringens möjligheter och använder digital teknik och digitala tjänster i syfte att förbättra omsorgen för botkyrkabor i behov av stöd

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal som har ansökt genom den digitala medborgartjänsten	-	-	Ökar	Ökar

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025 (KF)

Vård- och omsorgsnämndens mål

Nämnden bidrar till att Botkyrka som organisation är klimatneutral 2025

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Klimatavtryck vid inköp av livsmedel (CO2/kg)	2,41	Minskar	Minskar	Minskar

Vård- och omsorgsnämndens budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
Ingående budget	-1 361 623	-1 361 623	-1 475 786	-1 497 319	-1 533 785
Volymförändringar		-41 963	-39 249	-34 196	-43 023
Löne- och prisuppräknig		-52 553	-17 176	-33 607	-50 233
Kommunals avtal 2023 (inkl. TFN)		-6 176			
Reglering enligt finansieringsprincipen					
Fast omsorgskontrakt		-79			
Stärkt rätt till assistans		1 785	1 797	1 811	
Övriga prioriteringar					
Införande av skoförmån 2023		-3 000			
Särskilda kompetenssatsningar 2024		-4 000	4 000		
Friskvårdsbidrag		-735			
Höjda internhyror		-8 107			
Omfördelning mellan nämnder					
Omfördela och hålla ihop kostnader för hyra, internservice och accesspunkter i nya lokaler för kommunhuset		665			
Effektiviseringar		0	29 095	29 525	30 255
Summa justeringar	0	-114 163	-21 533	-36 467	-63 001
Budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027	-1 361 623	-1 475 786	-1 497 319	-1 533 785	-1 596 786

Beskrivning av förändringar i nämndens budgetram 2024

Vård- och omsorgsnämndens budget för 2024 uppgår till 1 475,8 miljoner kronor. Det är en ökning med 114,2 miljoner kronor jämfört med 2023. Förändringarna beskrivs nedan.

Utifrån kommunens resursfördelningsmodell får vård- och omsorgsnämnden 42 miljoner kronor i tillskott för volymförändringar.

Budgeten räknas upp med 52,6 miljoner kronor för löne- och prisuppräknig samt med 6,2 miljoner kronor för kommunals avtal 2023 som låg utöver den generella uppräknig för löneökningar 2023.

Reglering enligt finansieringsprincipen

Fast omsorgskontrakt

I budgetpropositionen 2022 aviserar regeringen att en fast omsorgskontakt införs i landets samtliga kommuner från och med den 1 juli 2022. Genom att införa krav på en fast omsorgskontakt i hemtjänsten blir utförare skyldiga att arbeta på ett mer enhetligt sätt med kontaktmannaskap. Kommunen kompenseras med ytterligare 79 000 kronor för 2024.

Stärkt rätt till assistans

Som ett led i att öka kontinuiteten och förutsägbarheten inom personlig assistans och assistansersättning aviserar regeringen i budgetpropositionen 2022 ett minskat åtagande för

kommunerna och ett ökat åtagande för regionerna. Förändringen innebär att det generella statsbidraget sänkt med 196 miljoner kronor årligen för åren 2023–2026. Det innebär att vård- och omsorgsnämndens ram minskas med 1,7–1,8 miljoner kronor per år.

Övriga prioriteringar

Vård- och omsorgsnämnden beslutade i december 2022 att införa en skoförmån. Förmånen gäller de personalgrupper som omfattas av krav på arbetskläder utifrån Socialstyrelsens föreskrifter om basala hygienrutiner. Införandet sker under hösten 2023. Kostnaden beräknas till 3 miljoner kronor årligen. Nämndens budget räknas upp med motsvarande summa.

Från och med 2024 budgeterar kommunen 10 miljoner kronor årligen för särskilda kompetensutvecklingsinsatser. Budgeten ersätter den tidigare så kallade kompetensfonden. För 2024 får vård- och omsorgsnämnden 4 miljoner kronor.

Från och med 2024 höjs friskvårdsbidraget med 1 000 kronor till 2500 kronor per person och år. Vård- och omsorgsnämnden får en ramjustering på 735 000 kronor.

Budgeten räknas upp med 8,1 miljoner kronor för ökade internhyror som orsakas av ökade el- och värmekostnader samt högre indexuppräknings för externt inhyrda verksamhetslokaler.

Omfördelning mellan nämnder

I samband med att förvaltningarna i nuvarande kommunhus flyttar till nya tillfälliga lokaler under ombyggnation av kommunhuset kommer kostnader för lokalhyra, internservice och accesspunkter att hållas ihop centralt. Budget på 665 000 kronor omfördelas från vård- och omsorgsnämnden till kommunstyrelsen.

Effektivisering

Vård- och omsorgsnämnden har inget krav på effektiviseringar under 2024.

Förändringar i driftbudgetram 2025 – 2027

För 2025 utökas ramen med 21,5 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar avsätts 39,2 miljoner kronor och för löne- och prisökningar avsätts 17,2 miljoner kronor.

Som ett led i att öka kontinuiteten och förutsägbarheten inom personlig assistans och assistansersättning aviserar regeringen i budgetpropositionen 2022 ett minskat åtagande för kommunerna och ett ökat åtagande för regionerna. Förändringen innebär att det generella statsbidraget för kommunen sänks med 1,8 miljoner kronor för 2025 och därmed sänks vård- och omsorgsnämndens ram med motsvarande belopp.

Tillfälliga medel för särskilda kompetenssatsningar 2024 på 4 miljoner kronor tas bort.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 29,1 miljoner kronor.

För 2026 utökas ramen med 36,5 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

I ramen görs en utökning för volymförändringar med 34,2 miljoner kronor och löne- och prisuppräknings med 33,6 miljoner kronor.

Som ett led i att öka kontinuiteten och förutsägbarheten inom personlig assistans och assistansersättning aviserar regeringen i budgetpropositionen 2022 ett minskat åtagande för kommunerna och ett ökat åtagande för regionerna. Förändringen innebär att det generella statsbidraget för kommunen sänks med 1,8 miljoner kronor för 2026 och därmed sänks vård- och omsorgsnämndens ram med motsvarande belopp.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 29,5 miljoner kronor.

För 2027 utökas ramen med 63 miljoner kronor. Förändringarna beskrivs nedan.

För volymförändringar utökas ramen med 43 miljoner kronor och för löne- och prisuppräknings med 50,2 miljoner kronor.

I ramen ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 30,3 miljoner kronor.

Ökat arbete med trygghetsåtgärder

Den särskilda trygghetsåtgärden innebär att samtliga nämnder ska ta en aktiv roll i att genomföra trygghetskapande åtgärder inom beslutad ram. Se uppdrag sidan 41–42.

Krav på effektiviseringsåtgärder

Vård- och omsorgsnämnden har inget effektiviseringskrav 2024. För framtida utmaningar behöver förvaltningen påbörja ett arbete med att se över arbetssätt, arbetsmiljö, möjliga prioriteringar och verksamheternas kvalitet. I nämndens budgetramar ingår krav på effektiviseringsåtgärder motsvarande 2 procent årligen 2025–2027. Om lågkonjunkturen vänder under de kommande åren och om kommunens ekonomiska förutsättningar ger utrymme är ambitionen att effektiviseringskraven ska reduceras. Det är respektive nämnd som ansvarar för vilka åtgärder som vidtas och att tilldelad budgetram hålls.

Ansöka om bidrag

Respektive nämnd ansvarar för att inom sitt ansvarsområde ha bevakning på vilka statliga bidrag och övriga bidrag som finns att söka, att utifrån verksamhets- och ekonomiska aspekter avgöra om ett bidrag ska sökas samt att göra ansökan.

Beskrivning av investeringar 2024 - 2027

Sammantaget uppgår vård- och omsorgsnämndens investeringsprojekt i investeringsplanen 2024–2027 till 15,0 miljoner kronor för inventarier och utrustning. De specifika investeringsprojekten som finns i planen redovisas på sidan 129.

Fastighetsinvesteringar budgeteras under teknik- och fastighetsnämnden och uppgår till 198,7 miljoner kronor under 2024–2027. Under planperioden planeras 5 gruppbestäder att byggas men alla kommer inte vara klara vid periodens utgång. Övriga planerade gruppbestäder ligger efter planperioden. Den största fastighetsinvesteringen är ett nytt vård- och omsorgsboende i Vårsta. En sammanställning på dessa projekt finns på sidan 123–124.

Uppdrag

Uppdrag redovisas på sidan 41–42.

Ekonomiska styrprinciper

Ekonomiska styrprinciper redovisas på sidan 11–13.

Kommunens revisorer

Ansvarsområde

Kommunfullmäktige har valt tio förtroendevalda revisorer, som anlitar sakkunnigt biträde, för fullgörande av den yrkesmässiga revisionen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen årligen granska, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De ska pröva om verksamheten har utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt (förvaltningsrevision). Vidare ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig (redovisningsrevision).

Via valda lekmannarevisorer (personunion) granskas verksamheten i hel- och delägda kommunala bolag.

Utifrån revisionens perspektiv kan bland annat följande långsiktiga trender skönjas som har bäring på revisionsuppgiften:

- Ökade krav på transparens och insyn från invånare och brukare.
- Högre krav på en kvalitativ verksamhet och god tillgänglighet.
- Ökat fokus på god ekonomisk hushållning i kommuner och regioner inklusive en verksamhet som utifrån miljö, klimat och socialt perspektiv är långsiktigt hållbar.
- Befolkningstillväxt och demografiska förändringar innebärande ökade krav på kommunal verksamhet.
- Nya möjligheter till verksamhetsutveckling kopplat till den teknologiska utvecklingen.
- Ökad sårbarhet och känslighet för intern och extern åtkomst av känslig information.
- Stärkta krav på en oberoende kommunal revision via ändringar i kommunallagen. En mer strikt ansvarsprövning i fullmäktige

Ekonomi

Miljoner kronor	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftkostnader, netto	-5,0	-5,2	-5,3	-5,4	-5,6

Revisionens egna mål

Det övergripande målet är att genomföra revision i enlighet med vad som stadgas i kommunallag, revisionsreglemente samt god revisionssed. Vidare har en revisionsstrategi utarbetats som närmare reglerar det praktiska revisionsarbetet i kommunen.

Vårt verksamhetsmål är att genom revision främja:

- Ändamålsenlighet
- Effektivitet
- Rättvisande räkenskaper
- God intern kontroll

Utifrån övergripande mål, och med beaktande av kommunfullmäktiges mål inom prioriterade områden, utarbetas årligen en revisionsplan som innehåller projekt både inom förvaltnings- och redovisningsrevision.

Kommunens revisorerers budget 2024 med plan 2025 - 2027

(tkr)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ingående budget</i>	-5 015	-5 015	-5 171	-5 289	-5 418
Löne- och prisuppräknning		-156	-118	-129	-145
Summa justeringar	0	-156	-118	-129	-145
Budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027	-5 015	-5 171	-5 289	-5 418	-5 563

Beskrivning av förändringar i kommun-revisionens budgetram per år

Revisionens budget uppgår 2024 till 5,2 miljoner kronor. Ramen har till 2024 räknats upp

med 156 000 kronor för löne- och prisuppräknningar. För åren 2025–2027 räknas ramen upp med mellan 118 000 till 145 000 kronor för löne- och prisuppräknningar.

Kommunens bolag

Nedan följer en kort översikt av den ekonomiska situationen de kommande åren för de bolag och förbund där kommunen, självt eller med andra aktörer, har ett varaktigt betydande inflytande eller där bolag/förbund har en särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi. Avsikten är att utveckla avsnittet framöver.

Botkyrkabyggen AB

Botkyrkabyggen AB är kommunens helägda bostadsbolag. Bolaget äger cirka 10 800 bostadslägenheter, 756 lokaler och 8 019 parkeringsplatser i kommunen.

En stor del av Botkyrkakoncernens investeringar kommer att ske i Botkyrkabyggen AB som planerar för såväl nyproduktion som upprustning av det kommunala bostadsbeståndet. Efter att ha genomfört betydande investeringar och underhållsarbete under de senaste åren och med tanke på det rådande ekonomiska omvärldsläget, präglad av hög inflation och höga räntor, är planen att sänka takten de närmaste åren. Bolagets prognos för 2023 uppgår till 70,1 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget.

Botkyrkabyggen prognostiserar att bolagets skuld vid utgången av 2023 är 3 000 miljoner kronor. Under 2024 kommer investeringar som kräver ökad upplåning att genomföras, dock i en lägre takt än tidigare bedömningar då en del projekt lagts på is på grund av kraftiga kostnadsökningar. Behovet av ökad upplåning för 2024 bedöms uppgå till 100 miljoner kronor. Ramen föreslås sättas till 3 200 miljoner kronor för att undvika extra ärenden om ytterligare lånebehov uppstår. Dessutom bedöms dotterbolaget Fastighets AB Alfågeln behöva en viss finansiering i samband med underhåll av centrumanläggningen i Alby. Bolaget har under 2023 lånat 5 miljoner kronor, ramen föreslås oförändrad till 20 miljoner kronor under 2024. Sammantaget föreslås en låneram på 3 220 miljoner kronor för 2024, vilket är 100 miljoner kronor högre jämfört med ramen för innevarande år.

Södertörns Energi AB

Södertörns Energi AB ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom distribution och produktion av fjärrvärme och kyla i Botkyrka, Huddinge och Salems kommuner i enlighet med fjärrvärmelagen. Bolaget, som ägs 50/50 av Botkyrka och Huddinge kommuner, är ett moderbolag och den operativa verksamheten sker dels i det helägda dotterbolaget Södertörns

Fjärrvärme AB som ansvarar för distribution och försäljning, dels i intressebolaget Södereenergi AB (58%) som ansvarar för produktion av värme.

Den kommande perioden kommer stora investeringar att ske i kommunens energikoncern som står inför stora utvecklings- och underhållsprojekt. För Södertörns Fjärrvärme AB handlar det om dels förnyelse av delar av fjärrvärmenätet i småhusområden som nått sin tekniska livslängd och därmed kommer att innebära höga kostnader, dels Trafikverkets planerade infrastrukturprojekt i Stockholmsregionen som kommer att leda till stora tvingande omlägningsprojekt för bolaget. Samtidigt är situationen på bränslemarknaden kraftigt ansträngt och höjningar av globala bränslepriser gör att Södereenergi AB och i sin tur Södertörns Fjärrvärme AB höjer sina priser mot sina kunder. Södereenergi AB har samtidigt ett extra ansträngt ekonomiskt läge på grund av ett turbinhaveri som uppstod under 2022. Prognosen för helåret 2023 beräknas till - 231 miljoner kronor före skatt och aktieägartillskott. För att balansera den utmanande finansiella situationen erhöll bolaget därför ett villkorat aktieägartillskott om 300 miljoner kronor. För koncernen Södertörns Energi AB är prognosen för 2023 drygt 100 miljoner kronor mot budgeterade 84 miljoner kronor.

Södertörns Energi AB:s skuld uppgår vid slutet av 2023 till 1 007 miljoner kronor, varav hälften, 503,5 miljoner kronor, avser Botkyrkas ägarandel. Det är oförändrad nivå efter den höjning som gjordes med anledning av bolagets aktieägartillskott till Södereenergi. Bolaget beräknar att amortera på sin skuld årligen, varför en oförändrad låneram på 503,5 miljoner kronor bedöms vara tillräcklig för 2024.

Södereenergi AB:s totala skuld inklusive leasing uppgick i oktober månad till 2 870 miljoner kronor. Ägarkommunerna har enats om ett gemensamt totalt åtagande (låne- och borgensram) på 3 400 miljoner kronor för 2024. Botkyrkas andel av det blir 986 miljoner kronor, varav 209 miljoner avser borgen för leasingåtagandet och

777 miljoner kronor avser låneram för vidareutlånad skuld. Det totala åtagandet är oförändrat efter den höjning med sammanlagt 500 miljoner kronor som genomfördes i början av år 2023.

SRV återvinning AB

SRV Återvinning AB (SRV) ägs av fem kommuner på Södertörn: Botkyrka, Huddinge, Hanninge, Salem och Nynäshamn. Botkyrkas ägarandel uppgår till 31,5 procent. Kommunerna har gett SRV i uppdrag att sköta insamling och hantering av hushållssopor. Bolaget verkar till största delen under självkostnadsprincipen och finansierar sin verksamhet riktat mot hushåll via avfallstaxan. Den delen av SRV:s verksamhet som riktar sig mot företag finansieras via avgifter.

SRV står inför stora förändringar till följd av förändrade lagar kring insamling av matavfall och ett utökat producentansvar för insamling av tidningar och förpackningar. Detta innebär att investeringsbehoven för SRV ökar de kommande åren. På sikt planerar bolaget för en ny avfallshanteringsanläggning där både kapacitet och sorteringsförmåga utvecklas. I övrigt minskar avfallsmängderna i samhället, vilket har en negativ påverkan på bolagets resultat. För 2023 förväntar sig SRV en helårsprognos på 2 miljoner kronor, vilket är 33 miljoner kronor under budget. För att säkerställa resurser för framtida omställning och investeringar fortsätter SRV arbetet med att öka effektiviteten i verksamheten.

Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag

Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB) äger och driver ett reningsverk för avloppsvatten vid Himmelfjärden nedströms Skansundet med anslutning av lokala avloppsnät inom Botkyrka, Nykvarn, Salem, Stockholm och Södertälje. Botkyrkas ägarandel uppgår till 16,67 procent.

Under planperioden står SYVAB inför förändringar som kommer att medföra ökade kostnader. En av de bidragande faktorerna är att reningsverket Himmerfjärdsverket byggs om och utökas för att klara de tuffare reningskraven som EU:s nya avloppsdirektiv ställer. En annan viktig förklaring är att Stockholms stad aviserat att volymerna som leds via Eolshäll kommer att renas i ett annat verk framöver. Av den anledningen undersöker ägarkommunerna andra

möjligheter för att öka kapacitetsutnyttjandet och motverka kostnadsökningen. Prognosen för helåret 2023 väntas bli ett underskott om -5,6 miljoner kronor.

Botkyrka Södra Porten AB

Botkyrka kommun och Skanska AB äger till hälften vardera bolaget Botkyrka Södra Porten Holding AB samt det helägda dotterbolaget Botkyrka Södra Porten AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheten Eriksberg 2:136, vilket är ett exploateringsprojekt. Syftet med projektet är att skapa arbetsplatser och bostäder i området.

Utvecklingsresan för att stärka Botkyrkas ställning som en stark och innovativ tillväxtkommun fortsätter. Verksamheten i Botkyrka Södra Porten AB utvecklas enligt plan. Den första detaljplanen har varit på samråd och antas under 2024. Arbetet med ytterligare två detaljplaner har inletts.

Botkyrka stadsnät AB

Botkyrka Stadsnät AB ägs helt av kommunen. Bolaget äger, bygger och förvaltar ett allmänt telekommunikationsnät (så kallat stadsnät) inom Botkyrka kommun. Samtliga leverantörer ska kunna använda stadsnätet för att distribuera sina tjänster.

Bolaget kommer att fortsätta expandera på den privata marknaden, primärt genom kommunens nya exploateringsområden, samt utveckla de områden där verksamheten redan finns idag. Efterfrågan från egna hem, fastighetsägare, företag samt övriga verksamheter som vill ansluta sig till nätet beräknas att fortsätta om än inte i samma takt som tidigare år givet den ekonomiska utvecklingen. Bolaget följer kommunens utveckling vad gäller utbyggnad, tillväxt samt verksamhetsbehov. För att bibehålla ett stabilt och robust nät och samtidigt möta framtida efterfrågan krävs det även fortsatta investeringar i det befintliga nätet.

För 2024 föreslås en låneram på 265 miljoner kronor, vilket är samma nivå som 2023. Skuldnivån har under 2023 legat oförändrad på 260 miljoner kronor.

Upplev Botkyrka AB

Upplev Botkyrka AB är ett helägt bolag med inriktning på upplevelsenäringen i Botkyrka kommun. Bolaget ansvarar för anläggningarna Lida

friluftsgård, Hågelbyparken och Subtopia. Verksamheten ska bedrivas utan vinstsyfte och väntas löpa enligt plan de kommande åren.

För 2024 föreslås en oförändrad låneram på 15 miljoner kronor. Aktuell skuld ligger på 1 miljon kronor.

Tillväxt Botkyrka AB

Tillväxt Botkyrka AB bildades 2018 och ägs helt av kommunen. Bolaget ska bidra till tillväxt och nya jobb i kommunen genom nya arbetssätt och samarbeten. I bolagets verksamhet ingår kostnadsfri affärsrådgivning, rekryteringsstöd samt matchning till små och medelstora företag baserade i Botkyrka. Verksamheten utvecklas väl och förväntas löpa enligt plan de kommande åren.

Södertörns brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund som omfattar tio kommuner;

Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Förbundet har till uppdrag att alla invånare som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna ska känna sig trygga och säkra. Verksamheten bedrivs på nio heltids- och tre deltidsstationer samt på nio brandvärn. På en av heltidsstationerna finns även Räddningscentralen Stockholms län som är en larm- och ledningscentral.

Verksamheten finansieras av kommunbidrag. Prognosen för 2023 är ett underskott med cirka -27 miljoner kronor som beror på ökade pensionskostnader. För att nå en budget i balans krävs effektivisering och mycket stor kostnadsmedvetenhet. Inför budgeten för kommande år har förbundet tagit fram effektiviseringsförslag. Därtill kan medel från resultatutjämningsreserven tas i anspråk.

Sammanfattning investeringsplan 2024 - 2027

Skattefinansierad verksamhet					
(tkr) Nämnd	2024	2025	2026	2027	Summa 2024-2027
Kommunstyrelsen	-24 800	-25 200	-25 608	-47 024	-122 632
Samhällsbyggnadsnämnden	-110 628	-92 137	-67 401	-59 460	-329 626
Teknik- och fastighetsnämnden	-162 890	-177 081	-186 680	-206 507	-733 158
<i>Fastighetsinvesteringar</i>					
Kommunstyrelsen	-14 676	-106 854	-184 520	-115 113	-421 163
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	0	0	0	-5 233	-5 233
Kultur- och fritidsnämnden	-140 083	-212 395	-213 440	-11 740	-577 658
Socialnämnden	-100	0	0	0	-100
Utbildningsnämnden	-623 059	-504 595	-198 557	-64 010	-1 390 221
Vård- och omsorgsnämnden	-91 411	-21 830	-41 675	-43 758	-198 673
Teknik- och fastighetsnämnden	-26 416	-18 250	-6 500	0	-51 166
Kultur- och fritidsnämnden	-17 250	-13 066	-16 450	-7 050	-53 816
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-1 865	-1 930	-1 995	-2 060	-7 850
Utbildningsnämnden	-18 370	-28 209	-7 950	-9 669	-64 198
Socialnämnden	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-6 000
Vård- och omsorgsnämnden	-4 652	-3 218	-3 489	-3 612	-14 971
Erfarenhetsmässig justering	150 000	150 000	100 000	100 000	500 000
Totalt (exkl VA)	-1 087 700	-1 056 264	-855 764	-476 737	-3 476 466
<i>Varav fastighetsinvesteringar</i>	<i>-895 745</i>	<i>-863 924</i>	<i>-644 691</i>	<i>-239 854</i>	<i>-2 644 214</i>
Avgiftsfinansierad verksamhet					
(tkr) Nämnd	2024	2025	2026	2027	Summa 2024-2027
Teknik- och fastighetsnämnden, VA-verksamhet	-68 826	-142 695	-207 768	-196 217	-615 506
Totalt	-68 826	-142 695	-207 768	-196 217	-615 506
Totalt inkl Avgiftsfinansierad verksamhet	-1 156 526	-1 198 960	-1 063 532	-672 954	-4 091 972

Ovanstående siffror avser bruttoinvesteringar

Investeringsplan fram till 2027 per nämnd

I kolumnen ”projekttyp” anges för varje projekt 4 eller 5–7. 4 står för att projektet avser årliga anslag som ska avslutas i samband med årsredovisningen. 5–7 står för att projektet är flerårigt och ska slutredovisas till kommunfullmäktige om projektet överstiger 20 miljoner kronor annars till nämnd.

Investeringsprojekt som redan är beslutade sedan tidigare anges med status ”B”. De investeringsprojekt som ska beslutas i samband med Mål och budget 2024 är markerade med ”B24”. I investeringsplanen finns ett antal investeringsprojekt som planeras för längre fram i planperioden men ännu ej är beslutade. Dessa investeringsprojekt får status ”P”. Årliga investeringsprojekt (”Å”) är beslutade för budgetåret, men prognoserna framöver är ännu ej beslutade. Investeringsbidrag markeras med ”I”.

B	beslutade investeringsprojekt
B24	investeringsprojekt för beslut i årets Mål och budget
Å	årliga investeringsprojekt
P	planerade investeringsprojekt
I	investeringsbidrag

Vid en högre totalprognos för investeringsprojekten är det enbart projekt som är beslutade fram till och med 2023 som kan begära en tilläggsbudget. Resterande projekt som tidigare planerats för i planperioden är det nya bedömningar av totalbudgeten som redovisas i investeringsplanen.

I ”Sammanfattning investeringsplan 2024 – 2027” redovisas en likviditetsfördelning per nämnd det vill säga hur mycket som planeras att investeras per år samt en summering för planperioden (bruttoinvesteringar).

I respektive nämnds investeringsplan framgår den totala budgeten per projekt under rubriken ”Ny totalbudget” från projektets start till slut.

Inför Mål och budget 2024 har en justering gjorts av indexuppräknings för samtliga investeringsprojekt utifrån det ekonomiska läget. Detta för att investeringsbeloppen ska motsvara den prisnivån de åren de är aktuella. Detta medför att många projekt har en justerad totalprognos jämfört med Mål och budget 2023.

Status	Projekt-		Beslutad					Ny		
	typ	Investeringsprojekt	totalbudget	t o m 2023	2024	2025	2026	2027	totalbudget	TB
		Övriga investeringar								
Å	4	Digitalisering			-200	-200	-200	-200		
Å	4	IT-infrastruktur investeringar			-900	-900	-900	-900		
Å	4	Inventarier, årligen			-300	-300	-300	-300		
Å	4	Dialogkommissionen			-2 500	-2 500	-2 500	-2 500		
Å	4	IT-infrastruktur reinvesteringar			-900	-900	-900	-900		
B	5	Kommunhus inventarier	-31 000	-10 000				-21 000	-31 000	0
		Summa			-4 800	-4 800	-4 800	-25 800	-31 000	0
		Nya övriga investeringar								
Å	4	Trygghetsåtgärder			-20 000	-20 400	-20 808	-21 224		
		Summa			-20 000	-20 400	-20 808	-21 224	0	
		Summa beslutade och nya			-24 800	-25 200	-25 608	-47 024	-31 000	0
		Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden								
B	5	Skyddsrum under Björkhagaskolan	-11 380	-100	-3 076	-8 204	0	0	-11 380	0
B	5	Ombyggnation kommunhuset	-410 000	-3 867	-11 600	-94 900	-184 520	-115 113	-440 000	-30 000
P	5	Asfaltering parkering brandstationen	-3 750		0	-3 750	0	0	-3 750	0

Samhällsbyggnadsnämnden

(tkr)

Status	Projekt-		Beslutad totalbudget	t o m 2023	2024	2025	2026	2027	Ny	
	typ	Investeringsprojekt							totalbudget	TB
		Övriga fastighetsinvesteringar								
Å	4	Beläggingsprogram			-12 500	-12 500	-12 500	-12 500		
Å	4	Konstbyggnadsunderhåll			-11 000	-11 000	-11 000	-11 000		
Å	4	En procents konst (Blir 6-projekt ist)			-500	-500	-500	-500		
Å	4	Tillgänglighetsanpassn övergångsställen			-1 200	-1 200	-1 200	-1 200		
Å	4	Synpunkter			-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		
Å	4	Reinvesteringar park			-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		
Å	4	Reinvesteringar gata (gcb o dikningar)			-5 500	-5 500	-5 500	-5 500		
Å	4	Trafiksäkerhetsåtgärder årliga			-300	-300	-300	-300		
Å	4	Tillgänglighetsanpassn busshållplatser			-2 000	-2 000	-2 000	-2 000		
I	4	Statsbidrag			0	900	900	900		
B	5	Infartsparkering Hans Stahles väg	-3 500	-350	-3 150				-3 500	0
B	5	Gata Ensta 1:65, Brotorpsvägen (vof)	-6 648	-6 048	-1 000				-7 048	-400
B	5	Införande av parkeringsavgifter	-1 500	-1 100	-200	-200			-1 500	0
P	5	Gc- stråket Tumba - Storvreten	-1 500	-18				-1 850	-1 868	-368
B	5	Dagvattenparker Norra Botkyrka (Fittja o	-33 130	-27 614	-3 000				-30 614	0
P	5	Parkering Stökhagsv standardhöjning	-1 500			-1 500			-1 500	0
P	5	Anemonparken	-8 900					-800	-8 900	0
P	5	Upprustning Sandbäcksparken	-4 000					-1 200	-6 200	-2 200
P	5	1-01 Bro över E4/E20 Södertäljev/Hallundav	-13 100					-600	-13 100	0
B24	5	Poul Bjerres park	-4 100		-850	-3 250			-4 100	0
P	5	Upprustning av Violparken	-8 350					-1 750	-8 350	0
B	5	2-132 Gc-bro över Huddingev/SJ/Römossev	-14 600	-600					-13 600	0
B24	5	5-583 Bro över SJ, KP Arnoldssonsv	-13 100		-600	-12 500			-13 100	0
B	5	Fittja torg upprustning	-24 814	-10 834	-13 980				-24 814	0
P	5	Tornbergsparken	-3 800					-400	-3 800	0
B	5	Anpassning nya mått RH-parkering	-220	-67	-60	-93			-220	0
P	5	Victoriavägen breddning gångbana	-6 800					-680	-6 800	0
P	5	Flottiljv/Skogshemsv korsn, flytt refug (vid	-150			-150			-150	0
P	5	Brotorpsvägen breddning av gata, byggnation	-6 660			-4 460	-1 200		-5 660	0
B24	5	Broängsvägen, ny gångbana vid skola	-4 700		-470	-4 230			-4 700	0
B24	5	Ny lekplats Lyssmasken i Fittja (ersätter	-2 450		-300	-2 150			-2 450	0
B	5	Promenadstråk Tullingesjön	-16 000	-2 619	-5 000	-4 500	-3 881		-16 000	0
B	5	Vårbäcksv byggv av vändplan	-800	-400	-1 900				-2 300	-1 500
B	5	Borgvägen vid hallundaskolan	-4 400	-428	-1 618	-2 354			-4 400	0
P	5	Skyttåtgärder hela kommunen, etapp 2	-500				-120	-130	-650	-150
P	5	Trafiksäkerhetsåtgärder längs Grödingevägen	-1 000					-1 500	-1 500	-500
B24	5	KP Arnoldssons väg trappa vid BHPL Bruket	-900		-900				-900	0
P	5	KP Arnoldssons väg/Sandstuguvägen	-21 000			-1 000	-15 000		-16 000	0
P	5	Grödingevägen/Dalvägen	-1 000			-1 000			-1 000	0
P	5	Blickavägen/Dymmelkärrsvägen, förläng GC-	-4 500				-450	-4 050	-4 500	0
B	5	Sörgården ny gcb (TFF-koppling)	-1 500	-300	-2 700				-3 000	-1 500
P	5	Ny gc-förbindelse Tullinge gymn/sporthall				X				
B	5	Fittja badhus, parkering	-7 000	-800	-6 200				-7 000	0
B	5	Vårstavi 1:468	-8 000		-8 000				-8 000	0
B	5	Övriga investeringar								
B	5	Obruten digital samhällsbyggnadsprocess	-6 000		-2 000	-8 000			-10 000	-4 000
		Summa inkl investeringsbidrag			-97 928	-90 487	-65 751	-58 060	-237 224	-10 618
I		Investeringsbidrag			0	900	900	900	0	0
		Summa exkl investeringsbidrag			-97 928	-91 387	-66 651	-58 960	-237 224	-10 618
		Nya övriga investeringar								
B24	4	Mätvertyg			-500	-250	-250			
Å	4	Säkra skolvägar			-500	-500	-500	-500		
B24	5	Fittja torg bussgata			-11 000				-11 000	
I	5	Investeringsbidrag			3 300					
B24	5	Anpassningar gruppboende Uttran			-700				-700	
		Summa inkl investeringsbidrag			-9 400	-750	-750	-500	-11 700	
		Investeringsbidrag			3 300					
		Summa exkl investeringsbidrag			-12 700	-750	-750	-500	-11 700	
		Summa beslutade och nya			-110 628	-92 137	-67 401	-59 460	-248 924	-10 618
		Projekt efter planperioden								
		Parken vid förskolan Svalan gc								
		Upprustning av Malmtorpsparken								
		Pålamalmsvägen, GC-bana mellan Riksten								
		Nibblev/Tullingebergsv								
		Skäcklingevägen, breddn del av gc- bana								
		Ny cykelbana längs Bondgårdsvägen.								
		Standardförbättr av cykelbana (S6) Ävägen,								
		Vattravägen mot Möllebadet								
		Odlingsvägen, breddning GC-bana								
		Plaskdammar Fittja								
		Plaskdammar Alby								
		Badhus Storvreten/Tumba								
		Skola riksten nummer 2								

Teknik- och fastighetsnämnden

(tkr)

Projekt- Status	Projekt- typ	Investeringsprojekt	Beslutad totalbudget	t o m					Ny	
				2023	2024	2025	2026	2027	totalbudget	TB
		Fastighetsinvesteringar								
		Kommunstyrelsen								
B	5	Skyddsrum under Björkhagaskolan	-11 380	-100	-3 076	-8 204			-11 380	0
B	5	Ombyggnation kommunhuset	-410 000	-3 867	-11 600	-94 900	-184 520	-115 113	-440 000	-30 000
P	5	Asfaltering parkering brandstationen	-3 750			-3 750			-3 750	0
		Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden								
P	5	Ny daglig verksamhet om 782m2, Annexet	-68 440					-2 492	-52 100	0
P	5	Nytt resurscenter	-45 000					-2 741	-57 100	-12 100
		Kultur- och fritidsnämnden								
B	5	Björkhaga sporthall, nyetablering	-139 622	-382	-5 893	-4 000	-122 000	-10 240	-142 515	-2 893
P	5	Fritidsklubben Gulan upprustning	-12 530			-500	-8 000	-1 500	-10 000	0
B	5	Sporthall, fritidsklubb/gård Eleonoraskolan	-185 600	-24 005	-72 000	-83 395			-179 400	0
B	5	Sporthall Tullinge gymnasium	-180 000	-4 560	-6 000	-86 000	-83 440		-180 000	0
B	5	Upprustning Fittja badhus	-81 000	-4 910	-37 590	-38 500			-81 000	0
B	5	Reinvestering Storvretsbadet	-21 500	-2 900	-18 600				-21 500	0
		Socialnämnden								
B	5	Verksamhetsanpassningar	-5 000	-14 900	-100				-15 000	-10 000
		Utbildningsnämnden								
Å	4	Markinvesteringar/utegårdar förskola och			-2 650	-2 725	-2 800	-2 875		
Å	4	Övervakningskameror			-6 140	-2 000	-2 000	-1 150		
Å	4	Köksombyggnad/matsal				-7 320	-4 650	-6 000		
B	5	Fsk Ametisen nybyggnation	-62 400	-16 164	-42 686	-3 550			-62 400	0
B	5	Fsk Anemonen nybyggnation	-73 500	-59 253	-15 347				-74 600	-1 100
P	5	Fsk Gullivivan nybyggnation	-101 250				-4 674	-49 077	-99 246	0
B	5	Björkhaga skola Etapp 1	-367 120	-151 591	-97 107	-100 000	-26 029		-374 727	-7 607
B	5	Fsk Posthagen nybyggnation	-73 500	-39 071	-34 429				-73 500	0
B	5	Eleonoraskolan	-642 000	-64 343	-280 800	-272 000	-24 857		-642 000	0
P	5	Fsk Slättmalm nybyggnation	-122 700					-4 908	-102 317	0
B	5	Förskola Vinterskogen	-72 900	-72 200	-700				-72 900	0
B	5	Tullinge Gymnasium	-376 000	-41 753	-71 000	-117 000	-133 547		-363 300	0
B	5	Bröängsskolan reinvestering	-105 000	-46 800	-57 200				-104 000	0
		Vård- och omsorgsnämnden								
B	5	Vård- och omsorgsboende i Vårsta	-195 640	-148 791	-51 849				-200 640	-5 000
I	5	Vård- och omsorgsboende i Vårsta			10 000					
B24	5	Gruppboende LSS-Slättermalm	-35 980		-1 890	-19 845	-18 754		-40 489	-4 509
B	5	Gruppboende LSS B (fd Uttrans skola)	-37 000	-9 328	-27 672				-37 000	0
P	5	Gruppboende LSS C	-36 280			-1 985	-20 837	-19 691	-42 513	-6 233
P	5	Gruppboende LSS D nybyggnation	-36 280				-2 084	-21 879	-44 245	-7 965
P	5	Gruppboende LSS E nybyggnation	-38 880					-2 188	-45 614	-6 734
B	5	Reservkraft	-5 000	-5 000	-10 000				-15 000	-10 000
		Teknik- och fastighetsnämnden								
B	5	Rulltrappor, hiss mm Tumba station	-3 008	-5 193	-4 807				-10 000	-6 992
B	5	Alby gård renovering	-16 040	-4 770	-1 270	-10 000			-16 040	0
		Kommunala bolag								
B	5	Hägelby upprustning	-105 000	-98 000	-7 000				-105 000	0
B	5	Verksamhetsinvestering UBAB	-10 000	-7 381	-2 619				-10 000	0
B	5	UBAB Lida Parkering	-16 940	-13 940	-4 000				-17 940	-1 000
		Övriga fastighetsinvesteringar								
Å	4	Fastighetsnät			-1 000	-1 050	-1 103	-1 158		
Å	4	Tillgänglighet			-1 500	-1 575	-1 654	-4 050		
Å	4	SBA-projektet åtgärder			-5 000	-5 350	-5 725	-5 896		
Å	4	Energisparåtgärder			-5 000	-5 000	-5 000	-6 309		
Å	4	Utbyte av larm			-5 000	-5 000	-5 000			
Å	4	Reinvesteringar TFF			-68 250	-71 663	-75 246	-79 008		
Å	4	Ventilationsombyggnader			-5 350	-5 725	-6 125	-6 309		
Å	4	Utbyte glas till polykarbonat			-2 500	-1 500	-1 000	-2 060		
Å	4	Underhåll av bostadsrätter			-100	-500	-500	-2 524		
Å	4	Markinvesteringar			-6 000	-6 500	-7 000	-15 142		
Å	4	Skyddsrumståtgärder			-500	-550	-600	-1 262		
Å	4	Förnyelse miljonprogrammet			-50 000	-70 000	-75 000	-80 000		
		Övriga investeringar								
Å	4	Inventarier städverksamhet			-210	-221	-232	-243		
B	4	Buss 6			-1 200					
B	4	Buss 7			-1 200					
B	4	Buss 8			-1 260					
B	4	Buss 9			-1 260					
B	4	Buss 10			-1 260					
Å	4	Maskiner/bussar				-2 448	-2 497	-2 547		
		Summa inkl investeringsbidrag			-1 020 615	-1 032 754	-824 872	-446 361	-3 747 215	-112 132
		<i>Investeringsbidrag</i>			<i>10 000</i>					
		Summa exkl investeringsbidrag			-1 030 615	-1 032 754	-824 872	-446 361	-3 747 215	-112 132

Teknik- och fastighetsnämnden fortsättning

(tkr)

Projekt- Status	Projekt- typ	Investeringsprojekt	Beslutad					Ny totalbudget	TB
			totalbudget	t o m 2023	2024	2025	2026		
		Nya fastighetsinvesteringar							
		<i>Utbildningsnämnden</i>							
B24	5	Förskolan Svalan upprustning			-15 000				-15 000
P	5	Förskolan Aspen upprustning					x		
P	5	Förskolan Örtagården upprustning					x		
P	5	Skolspår lokalanpassning					x		
		<i>Teknik- och fastighetsnämnden</i>							
B24	5	Vårstavi			-5 720				-5 720
		<i>Kommunala bolag</i>							
P	5	UBAB Hågelbyparken lekpark					-500	-6 500	-7 000
P	5	UBAB Hågelbyparken trygghet					-1 000		-1 000
P	5	UBAB Subtopia trygghet					-750		-750
B24	5	UBAB Subtopia murar			-1 000	-6 000			-7 000
		<i>Övriga fastighetsinvesteringar</i>							
B24	4	Traktor			-1 600				
B24	4	Hjullastare			-2 300				
B24	4	Mindre lastmaskin			-2 000				
B24	4	Gaffeltruck, eldriven			-400				
		Summa			-28 020	-8 250	-6 500	0	-36 470
		Summa beslutade och nya			-1 058 635	-1 041 004	-831 372	-446 361	-3 783 685
		Projekt efter planperioden							
		<i>Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden</i>							
		Ombyggnation Resurscenter Växtrum							
		<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>							
		Sporthall och idrottsytor Riksten							
		Ny fritidsklubb/fritidsgård Riksten							
		Badhus Storvreten/Tumba							
		<i>Socialnämnden</i>							
		Boende med särskild service A							
		Boende med särskild service Slättmalm							
		<i>Utbildningsnämnden</i>							
		Skola Riksten nr 2							
		Förskola Riksten nr 5							
		Fsk Örtagården nybyggnation							
		Fsk Svalan nybyggnation							
		Fsk Staren nybyggnation							
		Fsk Aspen nybyggnation							
		Fsk Kungstappan nybyggnation							
		Fsk Björkbacken nybyggnation							
		Fsk Hallunda Gård nybyggnation							
		<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>							
		Gruppboende LSS F nybyggnation							
		Gruppboende LSS G nybyggnation							
		<i>Teknik- och fastighetsnämnden</i>							
		Stall och utemiljö Hogslaby, 4H							
		Förvärv av bostadsrätter							

Kultur- och fritidsnämnden

(tkr)

Status	Projekt-		Beslutad totalbudget	t o m 2023	2024	2025	2026	2027	Ny		
	typ	Investeringsprojekt							totalbudget	TB	
Övriga fastighetsinvesteringar											
B24	5	Byte av konstgräs brantbrink plan1	-3 000		-4 300					-4 300	-1 300
P	5	Byte av konstgräs brantbrink plan2	-3 000				-3 000			-3 000	0
B	5	Reinvestering konstsnösystem på Lida	-10 000	-10 000	-1 300					-11 300	-1 300
Övriga investeringar											
Å	4	Nämndens mindre investeringar			-2 150	-2 200	-2 250	-2 300			
P	5	Fritidsklubben Gulan, inventarier	-800					-500		-500	0
P	5	Alby bibliotek, inventarier	-3 700					-1 100		-3 926	-226
B	5	Mötesplats Hogslyby och 4H, inventarier	-850	-750	-100					-850	0
P	5	Björkhaga sporthall, inventarier och idrottsutrustning	-2 000					-2 000		-2 000	0
P	5	Tullinge gymnasium sporthall, inv	-4 000				-4 000			-4 000	0
P	5	Sporthall, fritidsklubb/gård Eleonoraskolan, inventarier	-3 300			-3 366				-3 366	-66
Summa					-7 850	-5 566	-9 250	-5 900		-33 242	-2 892
Nya övriga fastighetsinvesteringar											
B24	5	Reinvestering Tumba ishus 2			-2 700					-2 700	
B24	5	LED- belysning anläggningar och motionspår			-2 200	-3 400	-6 000	-700		-12 300	
P	5	Energieffektiviseringar anläggningar				-1 300	-1 200	-450		-3 300	
P	5	Planvärme storvreten IP				-2 800				-2 800	
B24	5	Reinvestering konstgräs Brunna IP plan2 och fotbollshallen			-4 500					-4 500	
Summa					-9 400	-7 500	-7 200	-1 150		-25 600	
Summa beslutade och nya					-17 250	-13 066	-16 450	-7 050		-58 842	-2 892
Projekt efter planperioden											
Bollplan och idrottsytor (och ev evenemangsytor) Riksten											
Ny konstgräsplan Brantbrink											
Bibliotek Tullinge, inventarier											
Fritidsklubb/fritidsgård Riksten, inventarier											
Sporthall Riksten, idrottsutrustning											
Anpassning stall och djurhagar på Hågelby, inventarier											
Nytt badhus inventarier											
Byte av konstgräs storvreten plan 1 och 2											
Byte av konstgräs Alby IP plan1											
Byte av konstgräs 5-spelsplan Brunna											
Byte av konstgräs Fittja IP											
Byte av konstgräs Alby IP plan2											
Byte av konstgräs Broängens IP plan 1 och 2											
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden											
B	5	Björkhaga sporthall, nyetablering	-139 622	-382	-5 893	-4 000	-122 000	-10 240		-142 515	-2 893
P	5	Fritidsklubben Gulan upprustning	-12 530			-500	-8 000	-1 500		-10 000	0
B	5	Sporthall, fritidsklubb/gård Eleonoraskolan	-185 600	-24 005	-72 000	-83 395				-179 400	0
B	5	Sporthall Tullinge gymnasium	-180 000	-4 560	-6 000	-86 000	-83 440			-180 000	0
B	5	Upprustning Fittja badhus	-81 000	-4 910	-37 590	-38 500				-81 000	0
B	5	Reinvestering Storvretenbadet	-21 500	-2 900	-18 600					-21 500	0
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden efter planperioden											
Sporthall och idrottsytor Riksten											
Ny fritidsklubb/fritidsgård Riksten											
Badhus Storvreten/Tumba											

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

(tkr)

Status	Projekt- typ	Investeringsprojekt	Beslutad totalbudget	t o m					Ny totalbudget	TB
				2023	2024	2025	2026	2027		
		Övriga investeringar								
Å	4	Reinvesteringar lokal och teknik		-1 250	-1 300	-1 350	-1 400			
Å	4	YH-utbildningar		-615	-630	-645	-660			
				-1 865	-1 930	-1 995	-2 060	0	0	
		Nya övriga invsteringar								
		Summa		0	0	0	0	0		
		Summa beslutade och nya		-1 865	-1 930	-1 995	-2 060	0	0	
		Projekt efter planperioden								
		Resurscenter Växtrum inventarier								
		Ny dagl.verksamhet Brunna inventarier								
		Nytt resurscenter inventarier								
		Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden								
P	50028	Ersättningslokal daglig verksamhet	-68 440				-2 492	-52 100	0	
P	50101	Nytt resurscenter	-45 000				-2 741	-57 100	-12 100	
		Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden efter planperioden								
		Ombyggnation Resurscenter Växtrum								

Utbildningsnämnden

(tkr)

Status	Projekt-		Beslutad totalbudget	t o m					Ny totalbudget	TB
	typ	Investeringsprojekt		2023	2024	2025	2026	2027		
Övriga investeringar										
Å	4	Inventarier allmänt			-4 590	-4 680	-4 770	-4 870		
Å	4	Verksamhetsanpassning lokaler			-1 530	-1 560	-1 590	-1 620		
Å	4	Arbetsmiljöåtgärder			-1 530	-1 560	-1 590	-1 620		
B	5	Förskola Posthagen, inventarier	-3 060	-2 060	-1 020				-3 080	-20
B	5	Björkhaga skola, inventarier	-9 241	-161	-4 430	-4 680			-9 271	-30
B	5	Förskola Ametisten, inventarier	-3 060		-3 060				-3 060	0
B	5	Förskola Anemonen, inventarier	-3 060	-2 060	-1 020				-3 080	-20
B	5	Eleonoraskolan, inventarier	-12 610			-12 610			-12 610	0
P	5	Förskola Gullvivan, inventarier	-3 380	-77				-1 560	-3 457	-77
B	5	Tullinge gymnasium, inventarier	-4 310		-1 190	-3 120			-4 310	0
		Summa			-18 370	-28 209	-7 950	-9 669	-38 868	-147
Nya övriga investeringar										
		Summa			0	0	0	0	0	
Summa beslutade och nya					-18 370	-28 209	-7 950	-9 669	-38 868	-147
Projekt efter planperioden										
		Förskola Staren, inventarier								
		Förskola Kungstjärnan, inventarier								
		Skola Riksten nr 2, inventarier								
		Förskola Svalan, inventarier								
		Förskola Örtagården, inventarier								
		Förskola Slättmalm, inventarier								
		Förskola Aspen, inventarier								
		Förskola Riksten nr 5, inventarier								
		Förskola Hallunda gård, inventarier								
		Förskola Björkbacken, inventarier								
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden										
Å	4	Markinvesteringar/utegårdar förskola och			-2 650	-2 725	-2 800	-2 875		
Å	4	Övervakningskameror			-6 140	-2 000	-2 000	-1 150		
Å	4	Köksombyggnad/matsal				-7 320	-4 650	-6 000		
B	5	Fsk Ametisen nybyggnation	-62 400	-16 164	-42 686	-3 550			-62 400	0
B	5	Fsk Anemonen nybyggnation	-73 500	-59 253	-15 347				-74 600	-1 100
P	5	Fsk Gullvivan nybyggnation	-101 250				-4 674	-49 077	-99 246	0
B	5	Björkhaga skola Etapp 1	-367 120	-151 591	-97 107	-100 000	-26 029		-374 727	-7 607
B	5	Fsk Posthagen nybyggnation	-73 500	-39 071	-34 429				-73 500	0
B	5	Eleonoraskolan	-642 000	-64 343	-280 800	-272 000	-24 857		-642 000	0
P	5	Fsk Slättmalm nybyggnation	-122 700					-4 908	-102 317	0
B	5	Förskola Vinterskogen	-72 900	-72 200	-700				-72 900	0
B	5	Tullinge Gymnasium	-376 000	-41 753	-71 000	-117 000	-133 547		-363 300	0
B	5	Broängsskolan reinvestering	-105 000	-46 800	-57 200				-104 000	0
B24	5	Förskolan Svalan upprustning			-15 000				-15 000	
P	5	Förskolan Aspen upprustning					x			
P	5	Förskolan Örtagården upprustning					x			
P	5	Skolspår lokalanpassning					x			
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden efter planperioden										
		Skola Riksten nr 2								
		Förskola Riksten nr 5								
		Fsk Örtagården nybyggnation								
		Fsk Svalan nybyggnation								
		Fsk Staren nybyggnation								
		Fsk Aspen nybyggnation								
		Fsk Kungstjärnan nybyggnation								
		Fsk Björkbacken nybyggnation								
		Fsk Hallunda Gård nybyggnation								

Socialnämnden

(tkr)

Status	Projekt- typ	Investeringsprojekt	Beslutad totalbudget	t o m					Ny totalbudget	TB
				2023	2024	2025	2026	2027		
		Övriga investeringar								
Å	4	Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
Å	4	Byggnationer och inventarier boendelokaler			-500	-500	-500	-500		
					-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	0	0
		Nya övriga invsteringar								
		Summa			0	0	0	0	0	
		Summa beslutade och nya			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	0	0
		Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden								
B	5	Verksamhetsanpassningar	-5 000	-14 900	-100	0	0	0	-15 000	-10 000
		Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden efter planperioden								
		Boende med särskild service A								
		Boende med särskild service Slättmalm								

Vård- och omsorgsnämnden

(tkr)

Status	Projekt- typ	Investeringsprojekt	Beslutad totalbudget	t o m					Ny totalbudget	TB
				2023	2024	2025	2026	2027		
Övriga investeringar										
Å	4	Inventarier ÅO/ OF			-1 900	-1 900	-1 900	-1 900		
Å	4	Arbetsmiljö			-200	-200	-200	-200		
Å	4	Data, nät, telefoni			-500	-500	-500	-500		
Å	4	Underhåll			-500	-500	-500	-500		
P	5	Gruppboende LSS A, inventarier	-512				-389	-123	-512	0
B24	5	Gruppboende LSS B, inventarier	-492		-374	-118			-492	0
P	5	Gruppboende LSS C, inventarier	-512					-389	-512	0
B	5	Vård- och omsorgsboende 1 2020 -	-10 495	-9 317	-1 178				-10 495	0
Summa					-4 652	-3 218	-3 489	-3 612	-12 011	0
Nya övriga investeringar										
Summa					0	0	0	0	0	0
Summa beslutade och nya					-4 652	-3 218	-3 489	-3 612	-12 011	0
Projekt efter planperioden										
		Gruppboende LSS D, inventarier								
		Gruppboende LSS E, inventarier								
		Gruppboende LSS F, inventarier								
		Gruppboende LSS G, inventarier								
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden										
B	5	Vård- och omsorgsboende i Vårsta	-195 640	-148 791	-51 849				-200 640	-5 000
I	5	Vård- och omsorgsboende i Vårsta			10 000					
B24	5	Gruppboende LSS-Slättermalm	-35 980		-1 890	-19 845	-18 754		-40 489	-4 509
B	5	Gruppboende LSS B (fd Uttrans skola)	-37 000	-9 328	-27 672				-37 000	0
P	5	Gruppboende LSS C	-36 280			-1 985	-20 837	-19 691	-42 513	-6 233
P	5	Gruppboende LSS D nybyggnation	-36 280				-2 084	-21 879	-44 245	-7 965
P	5	Gruppboende LSS E nybyggnation	-38 880					-2 188	-45 614	-6 734
B	5	Reservkraft	-5 000	-5 000	-10 000				-15 000	-10 000
Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden efter planperioden										
		Gruppboende LSS F nybyggnation								
		Gruppboende LSS G nybyggnation								

Teknik- och fastighetsnämnden, VA-verksamheten

Avgiftsfinansierad verksamhet

(tkr)

Status	Projekt-		Beslutad totalbudget	t o m 2023	2024	2025	2026	2027	Ny	
	typ	Investeringsprojekt							totalbudget	TB
		Övriga fastighetsinvesteringar								
Å	4	Uppgradering av pumpstation			-3 276	-3 440	-3 612	-3 792		
Å	4	Sektionering och ventiler			-1 113	-1 169	-1 227	-1 288		
Å	4	Serviser			-2 226	-2 337	-2 454	-2 577		
Å	4	Förnyelse av va-ledningar			-17 593	-16 372	-17 191	-18 050		
B	5	Dagvattenrening Riksten	-79 349	-4 687	-1 190	-1 114	-27 600	-40 409	-75 000	0
B	5	Dagvattenhantering norra Botkyrka	-172 635	-83 997	-4 068	-33 808	-42 184	-500	-164 557	0
I	5	Boverket		18 395						
B	5	Bremora dagvattenanläggningar 1	-9 210	-1 398	-7 802				-9 200	0
B	5	Utterkalven dagvatten	-4 000	490	-4 194				-3 704	0
B	5	Sandviken - utbyggnad VA	-257 200	-11 509	-19 514	-45 956	-55 000	-53 000	-253 590	0
B	5	Tullinge vattenverk	-30 900	-1 089	-5 000	-12 000	-12 000	-12 000	-100 000	-69 100
I	5	Försvarsmakten sponsrar		1 089	5 000	12 000	12 000	12 000		
B24	5	Gettryggen-utbyggnad VA	-26 000		-1 000	-5 000	-20 000	-23 500	-120 000	-94 000
P	5	Byrsta Kvarn-utbyggnad VA	-1 000				-1 000	-15 000	-100 000	-99 000
P	5	Tegelvreten-utbyggnad VA	-1 000				-1 000	-15 000	-100 000	-99 000
P	5	Renovering vattentorn 1	-12 000			-6 000	-6 000		-12 000	0
P	5	Klimatanpassningsprogrammet	-10 000			-5 000	-5 000	-5 000	-45 000	-35 000
P	5	Omlägningsområden fastighetsmark VA-ledning	-5 000			-5 000	-3 000	-3 000	-11 000	-6 000
B	5	Överföringsledning norra-södra Botkyrka	-800		-800	-500	-500		-1 800	-1 000
B	5	Segersjö vattenverk (reserv och nödvatten)	-1 850	-800	-1 050	-5 000	-10 000	-3 100	-19 950	-18 100
		Summa inkl investeringsbidrag			-63 826	-130 695	-195 768	-184 217	-1 015 801	-421 200
I		Investeringsbidrag			5 000	12 000	12 000	12 000		
		Summa exkl investeringsbidrag			-68 826	-142 695	-207 768	-196 217	-1 015 801	-421 200
		Summa beslutade och nya			-68 826	-142 695	-207 768	-196 217	-1 015 801	-421 200

Resursfördelningsmodellen

Fullmäktiges beslut om nämndernas ekonomiska ramar är ett av de allra mest centrala politiska besluten. Det utgår från en rad överväganden kring verksamheternas behov, utvecklingen i omvärlden och kommunens prioriteringar för framtiden. I november 2015 beslutade kommunfullmäktige om att tillämpa resursfördelningsmodellen.

Syfte och avgränsningar

Syftet med en resursfördelningsmodell är att objektivt försöka jämställa förutsättningarna i förhållande till föregående års budget. Hur mycket mer eller mindre resurser krävs för att verksamheten på grund av befolkningsförändringar ska ha samma förutsättningar som föregående år? Det ger ett utgångsläge inför ställningstaganden om ett verksamhetsområde bör ha mer eller mindre resurser (per brukare) än föregående år.

En resursfördelningsmodell är ett underlag för det politiska beslutet om nämndernas ramar. Det ersätter på inget sätt de politiska avvägningarna. En tydlig och accepterad resursfördelningsmodell kan i stället bidra till att tydliggöra vad som är de politiska prioriteringarna i ramtilldelningen. Ett starkt motiv för en resursfördelningsmodell är transparens. Även medborgarna bör ha en möjlighet att ta del av hur och på vilka grunder resurserna fördelas i kommunen. Det blir även en tydligare koppling mellan invånare/brukare och verksamhetens resurser, vilket ökar fokus på medborgarna i stället för på den kommunala organisationen. En resursfördelningsmodell kan även bidra till en mindre detaljfokuserad ramdiskussion och i stället ge mer utrymme för långsiktiga och strategiska överväganden.

Individuella och kollektiva tjänster

Kommunala tjänster kan grovt delas in i individuella och kollektiva tjänster. Individuella tjänster är tjänster som bara en person åt gången kan konsumera. Skola, vård och omsorg betraktas som individuella tjänster. Kollektiva tjänster kan däremot konsumeras av en person utan att nyttan begränsas för andra. I praktiken är det inte riktigt så enkelt. Exempel på kollektiva tjänster är vägar, bibliotek och administration. Även för kollektiva tjänster finns begränsningar och därmed behov av ökade resurser om allt för

många konsumerar dessa tjänster. Till sist blir det helt enkelt för trångt på befintliga vägar.

Resursfördelningsmodellen bygger på befolkningsutvecklingen. Men befolkningsutvecklingen får olika genomslag för individuella och kollektiva tjänster. För individuella tjänster får befolkningsutvecklingen fullt genomslag i beräkningen. Kopplingen mellan fler barn i skolan eller fler äldre i äldreomsorgen och behovet av resurser är stark. För kollektiva tjänster är kopplingen mellan fler invånare och resursbehoven inte lika direkta och framför allt mer långsiktiga. En kommun med stor befolkning har visserligen högre kostnader för vägar, bibliotek och administration än en kommun med en liten befolkning. Men det är i normalfallet rimligt att räkna med ett mer begränsat genomslag på kostnaderna av befolkningsutvecklingen. Därför får befolkningsutvecklingen slå igenom till 50 procent för de kollektiva tjänsterna.

De individuella tjänsterna har olika karaktär. Alla barn ska gå i skolan och hur befolkningsutvecklingen påverkar behoven av kommunens skolverksamhet är därför ganska uppenbart. Även för äldreomsorg går det relativt bra att förutsäga behovsutvecklingen utifrån utvecklingen av antalet äldre, trots att det inte ens är en majoritet av de allra äldsta som har kommunal äldreomsorg. Däremot riktar sig till exempel verksamhet för funktionsnedsatta eller barn- och ungdomsvård inom socialtjänsten till en begränsad del av befolkningen. Befolkningsutvecklingen har betydelse för behoven, men även andra faktorer spelar in. Modellens förslag om att skriva fram även dessa verksamheter med befolkningsutvecklingen innebär ett antagande om att oförändrad andel av relevant åldersgrupp tar del av verksamheten. Över tid är det därför särskilt viktigt att följa utvecklingen inom dessa områden.

Modellen i korthet

De nämnder som till största delen har verksamheter som bedöms vara individuella tjänster är arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Inom socialnämnden bedöms öppen förskola vara en kollektiv tjänst.

Från och med 2021 justeras inte kommunstyrelsens, samhällsbyggnadsnämndens samt kultur- och fritidsnämndens budgetramar för befolkningsförändringar i utifrån resursfördelningsmodellen.

För övriga berörda nämnder hanteras nämndkostnader och gemensamma verksamheter, till exempel administration, som kollektiva tjänster. För samtliga kollektiva tjänster får effekterna av befolkningsförändringen slå igenom till 50 procent. För de individuella tjänsterna slår effekterna igenom fullt ut.

Modellen utgår från respektive nämnds budgetram året innan aktuellt budgetår. De prioriteringar som kommunfullmäktige hittills har gjort i budgeten ligger därmed fast.

De två grundstenar som modellen bygger på är föregående års budgetramar samt en kommungemensam befolkningsprognos.

Respektive nämnds budgetram delas in i delverksamheter. Till varje delverksamhet kopplas sedan en åldersgrupp som till övervägande del representerar de invånare som konsumerar verksamhetens tjänster. Det kan finnas invånare som använder sig av en verksamhet som både är yngre och äldre än den angivna åldersgruppen. Kostnaden för dessa invånare finns dock med i nämndens totala budget och ingår därmed i basen även åren framåt.

Ett exempel är äldreomsorg där modellen bygger på tre åldersgrupper över 65 år. Det finns idag kommuninvånare som är yngre än 65 år och som får insatser inom äldreomsorgen. Kostnaden för dessa invånare ingår i vård- och omsorgsnämndens budget som fördelas efter antalet invånare i åldersgrupperna över 65 år. Så länge andelen invånare yngre än 65 år som har insatser inte ökar i förhållande till antalet invånare över 65 år så får nämnden medel för dessa invånare även i den nya modellen.

Inom förskoleverksamheten ligger utöver befolkningsprognosen en täckningsgrad som grund för beräkning av volymförändringar. Täckningsgraden tar hänsyn till antalet inskrivna barn i förhållande till totala antalet invånare i åldersgruppen 1 - 5 år. Täckningsgraden påverkas till största delen av kommuninvånarnas ansökan om förskoleplats samt kommunens tillgång till platser. Om täckningsgraden

förändras påverkas nämndens kostnadsutveckling.

Även inom gymnasieskola har en faktor lagts in i åldersgruppen 16–19 som visar hur många av Botkyrkaborna i åldrarna 16–19 år som är inskrivna i en gymnasieutbildning.

Inom utbildningsnämndens förskoleverksamhet och grundskola finns det en tydlig koppling mellan antalet invånare och antalet inskrivna barn inom förskolan samt antalet elever inom grundskolan då det finns en lagstadgad barnomsorgsgaranti och allmän skolplikt. Även inom gymnasieskolan finns en tydlig koppling. Kommunledningsförvaltningen och utbildningsförvaltningen gör under året en avstämning av volymerna inom dessa verksamheter.

Modellen ska ses som ett underlag för att räkna fram effekter av befolkningsförändringen för respektive nämnd. Nämnderna kommer att få en budgetram (netto) från kommunfullmäktige. Nämnderna ansvarar för fördelning av budget till respektive verksamhet och har rätt att omfördela resurser mellan verksamheterna.

Det är viktigt att tydliggöra att en resursfördelningsmodell bara är ett underlag inför det politiska beslutet om nämndernas ramar. För att tydliggöra politikens roll ska inte politiska prioriteringar ingå i en resursfördelningsmodell. Den nya fördelningsmodellen beräknar bara nämndernas resursbehov för volymförändringar utifrån att kommunens invånarantal förändras. Självklart kan vissa verksamheter påverkas av andra faktorer som inte finns beaktade i modellen och som därmed påverkar nämndernas ekonomi. Det kan till exempel vara verksamheter som påverkas av konjunkturförändringar, invånarnas utbildningsnivåer, etnisk bakgrund, könsfördelning. Det är viktigt att berörda förvaltningar fångar upp sådant i sin omvärldsanalys som lämnas till kommunledningen i kommande budgetarbete.

Förvaltningarna ska också i sina omvärldsanalyser lyfta fram konsekvenser av nya och ändrade lagstiftningar, politiska beslut och ambitioner med mera.

